

KULØRTE SIDER

et blad om tegneserie mediet

NR. 37 August 1980, 6. årgang. Pris. kr. 15,00.

ASH. REDAKTØR
Torben Skjødt Jensen

I REDAKTIONEN
Anders Hjorth Jørgensen
Ole Munk Rasmussen
Carsten Søndergaard

MEDARBEJDERE
Michael Alring
Tore Bahnson
Birgitte Bokelund
Thomas Camp

Paula Christensen
H.W. Gade
Bente Hansen
Ole Hansen
Søren Håkansson
Rune Kidde
Steffen Kronberg
Hans Kiesow

Henning Kure
Ole Lindboe
Peter Madsen
Horst Schröder
Jacob Stegelmann
Anne Søborg
Erik Swiatek
Per Vadmand
Per Vangtoft
Bent Værgø

LAY-OUT OG MONTAGE
Torben Skjødt Jensen

ANNONCER OG
ABONNEMENT
Bente Hansen

UDGIVER
Runepress
Krogshøjvej 32
DK- 2880 Bagsværd
Tlf. (02) 98 52 27 (lokal: 34)

TRYK
Stenby Tryk A/S 1980

INDHOLD

Omslag af Claude Auclair.

Side 2: Det er her, og her kan
også læses Kulørt Kommentar.

Side 3: Seriejournalen - bl.a.
Hermann index og pressefræs.

Side 5: Breve fra læserne - kom-
mer der snart et fra dig?

Side 6: Præsentation af Claude
Auclair.

Side 7: En samtale med Auclair.

Side 13: Tegneserier i undervis-
ningen: Krigsserier.

Side 16: I byen med KS - 2 gange
endda.

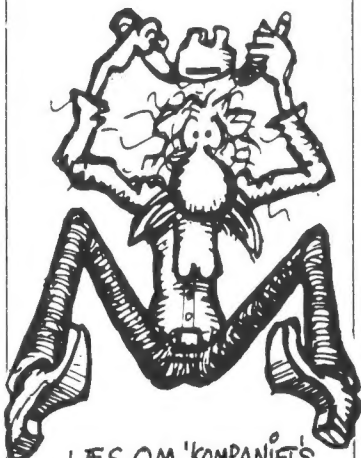
Side 18: Vor Serie - en ny dansk
serie.

Side 20: Tegneseriemarkedet:
denne gang med nyheder fra Dan-
mark, Norge, Sverige, Vesttysk-
land, Holland og USA.

Side 23: Stor anmeldelsesektion -
bl.a.: De to Rune T. Kidde-al-
bum, Blueberry, Bakrs-klassi-
kerne på danks, Jon Cartland,
Bummelum, Simon. Udlandssek-
tion og Kort & Godt-spalterne.

Side 31: En kedelig meddelelse til
alle kabinetselskere og den meget
smukke og begavede redaktørs
eftersnak.

Dette nummer af KS bærer des-
værre præg af, at vi har fået lavet
satsen hos en ikke-trænet dame,
hvilket har medført, at der er flere
fejl end sædvanligt. Vi håber
ikke, det vil virke for meningsfor-
styrrende.
Mange tanker til vor ferierende
»sats-dame«.

KULØRT KOMMENTAR

BIBLIOTEKERNES BESØGELSESTID

Som omtalt af Anders Hjort Jør-
gensen i KS/36 har et par halv-
gamle fyre, der kalder sig unge lø-
ver (fra et parti der kalder sig
Venstre), foreslået at bibliote-
kerne ikke længere skal udlåne
tegneserier.

AHJ har allerede påpeget nogle
af forslaget jammerlige aspekter.
Og naturligvis også det princi-
pielle: man kunne ligeså godt for-
byde bibliotekerne at udlåne dig-
te, havebøger eller romaner af
Klaus Rifbjerg.

I et partipolitisk perspektiv er for-
slaget muligvis et forvarsel om, at
vores gamle degnekultur igen
stikker hovedet frem, denne gang
på højrefløjen (nu da venstre-
fløjen er kvast efter at have rakt
samme fanden en lillefinger).

Men forslaget rummer også en
antidemokratisk tendens, hvis
konsekvenser er til at tage og føle
på, og som man samlet kunne
kalde indskrænkning af *oplevel-
sesfriheden* (yttringsfrihedens ofte
oversete søster).

Desværre tyder meget på at bi-
bliotekerne for øjeblikket i deres
praksis (indkøbspolitik) trækker i
samme retning. Fra et andet tids-
punkt, men resultatet er det
samme.

Bibliotekerne er, for at snakke
højtideligt, en kulturpolitisk
handling fra samfundets side. Bi-
bliotekerne er en slags fælles
bogklub, men også en markeds-
regulerende faktor, som skal sikre
den bredest mulige vifte af tilbud,
hvad angår meninger, informa-
tioner og oplevelser. Bibliote-
kerne skal således levere modspil
til den rene kapitalismes indsnæv-
ring af markedet (til nogle få
hits), men kan på den anden side
ikke være et redskab for den poli-
tiske hellige, der kun vil se sit eget
verdensbillede på tryk.

Da tiderne som bekendt skifter,
bør bibliotekerne løbende justere
indkøbspolitikken og tænke på en
ny måde, når det er nødvendigt.
Og lige nu er det faktisk nødven-
digt mht tegneserier.

Tegneseriemediet er en ligeværdig
brik i kulturspillet, og der er der-
for grund til også i denne forbin-
delse at vurdere og evt. kritisere
bibliotekernes handlinger (ind-
køb).

Bibliotekerne har utvivlsomt spil-
let en overvejende fornyende og

tilbudsudvidende rolle for det
danske tegneseriemarked i
70'erne. Man støttede med held
den tendens, der kunne kaldes
»kvalitetsalbums« (af især
fransk-belgisk oprindelse) contra
de mere industriprægede produk-
ter på bladfronten. Men nu er vi
nået til det punkt, hvor landevin-
dingerne - som enhver sejrende
tendens - begynder at virke bloke-
rende over for fornyelse og videre
udvikling.

Bibliotekernes indkøbspolitik kø-
rer idag videre i det spor, der var
rigtig igår, men som nu bremser
udviklingen og udvidelsen af vore
oplevelsesmuligheder. Der er der-
for al mulig grund til at indlede en
ny fase i tegneseriekrigen. Og lige
nu handler det om af al magt at
støtte de spæde forsøg på at få
udgivet flere rene voksenserier på
dansk.

Når degnene i Sverige og andet-
steds har det hårdt med »vold i
tegneserier«, så skyldes det - og
nu ser jeg væk fra at »problemet«
under alle omstændigheder er
komplet tåbeligt - at man fortsat
betragter mediet som noget, der
kun er for børn. Når venstres
halvgamle løver vil udradere
tegneserierne fra bibliotekerne, er
det sikkert ikke tilfældigt, at
overdegner B. Haarder er med-
forslagsstiller.

Jeg tvivler på, at forslaget var ble-
vet stillet, hvis det var gået op for
Danmarks degne på højrefløjen,
at tegneseriemediet også er for
voksne, at det faktisk vrirler
med voksenserier, selvom de kun
i ringe målestok er tilgængelige på
dansk.

Men bibliotekernes holdning
snerper åbenbart i samme ret-
ning? Intet tyder i hvert fald på,
at bibliotekerne er blevet hur-
tigere i optrækket, siden tegne-
seriefadæsen i 50'erne og 60'erne.
Hvor bibliotekerne køber i tu-
sindvis af eksemplarer af de etab-
lerede serier fra 70'erne, også når
de udvandes eller skifter til dår-
ligere tegnere/forfattere, så tøver
man over for de nye rene voksen-
serier, der kun afskaffes i få hun-
drede eksemplarer. Der er biblio-
teker (voksen- og ungdomsafde-
linger) der vælter sig i Asterix og
Lucky Luke, men som nøler over
for Bilal, Lauzier, Pratt, Corben,
Fred og Auclair.

En effektiv og demokratiserende
kulturpolitik kender sin besøg-
sestid og støtter de rigtige tenden-
ser på det rigtige tidspunkt, men i
stedet for at give det nye i denne
sammenhæng en virkelig chance,
medvirker bibliotekerne til at
konservere markedet. I stedet for
et bredt, nuanceret tegneserie-
tilbud for alle aldersklasser, får vi
cementeret vores børnemarked.
Domineret af den gedigne, tradi-
tionelle serie.

Det er naturligvis bedre end
ingenting (Anders And fra Guten-
berghus). Men det er ikke nok.

ole hansen

Seriejournalen

Rettelse

En såre uheldig bøffert indsneg sig i sidste KS' Seriejournal - og vi iler med at rette den. Det er selvfølgelig Uderzo der alene fortsætter Asterix serien, og ikke en Cosiny (os bekendt, er der slet ingen serieskaber ved det navn). Albummet er iøvrigt nu udkommet både på Hollandsk og Fransk - hvis man vil smugkigge i den franske version, før den danske når ud - den kommer som før nævnt til efteråret - kan Den Franske Boghandel eller Fantask helt sikkert hjælpe.

Rettelse: Tilføjelse.

Følgende afsnit af Ole Hansens KK, faldt desværre ud af opsætningen på side 2. Afsnittet indføjes efter teksten, der slutter: B. Haarder er medforslagsstiller.. og før næste afsnit, der begynder: Jeg tvivler på, at forslaget ..osv. Forslaget er uden at blinke fremsat ud fra den antagelse, at tegneserier er noget barnligt pjat, et nødvendigt onde, der må begrænses mest muligt, noget dannede (voksne) mennesker holder sig langt væk fra. Den borgerlige kultur (i enhver afskygning) har altid betragtet tegneserier som en af underklassens værste udskjelser, som voksne burde skamme sig over at røre, og som børn skulle opdrages væk fra. Tegneseriemediets ligestilling i Danmark er derfor (undskyld børn) uundgåeligt kædet sammen med, at vi får udgivet flere voksenserier, ikke bare til det store publikum, men også mere avancerede ting og sager. Sammenlignet med f.eks. det fransksprogede marked er vores tegneserietilbud i Danmark slet ikke det slaraffenland, vi af og til forestiller os. Vi er ved at komme bagefter igen, især som nævnt med hensyn til serier til voksne.

CARL

BARKS

MERE END 100 ORIGINAL AM. HÆFTER SÆLGES.

RING ELLER SKRIV HÆFTER SÆLGSLISTE

CLAUS SIMONSEN
BRUNEVANG 53
2700 BRH
TLF. 02-94 94 15

I sidste KS lovede vi under Hermann-artiklen et index over materiale udgivet på dansk af Hermann. Det følger herunder. Det eneste materiale ikke medtaget er et par små korte serier i Fart og Tempo, i serien »En dokumentarisk Beretning«.

JEREMIAH

Hermann's seneste. Episode 1 dukker op i ZACK, hvis første nummer er lige på trapperne. Senere udkommer det som Album fra IP.

JUGURTHA

le lionceau des sables

JUGURTHA

Serien Hermann lavede sammen med Laymilie - ikke udgivet herhjemme som album.

Fart og Tempo nr. 47/1971 - 48/1971: Jugurtha del 1
Fart og Tempo nr. 5/1972 - 9/1972: Kampen om tronen
Fart og Tempo nr. 19/1973 - 24/1973 - 24/1973: Til kamp mod Romerne

KELLY, RED

Også udgivet som album-serie fra GB - måske dukker den også op i Zack, hvem ved?

Fart og Tempo nr. 11/1971 - 13/1971: Red Kelly del 1
Fart og Tempo nr. 26/1971 - 28/1971: Red Kelly del 2

Fart og Tempo nr. 21/1972 - 25/1972: Rødhuderne er desperater

Fart og Tempo nr. 31/1973 - 38/1973: Ulvene i Wyoming

Fart og Tempo nr. 30/1974 - 35/1974: Himlen er rød som blod

Fart og Tempo nr. 23/1975 - 27/1975: Løsladt på prøve

TEMPO nr. 37/1976 - 44/1976:

Den bitre sejr

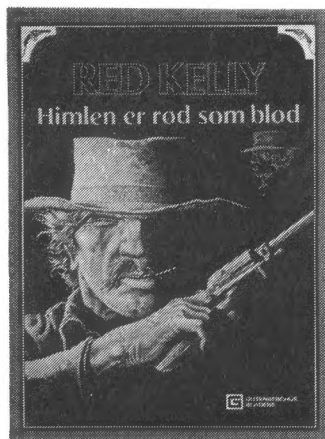
TEMPO nr. 21/1977 - 31/1977:

Djævlens finger.

JETBOG nr. 3: Fangetransporten

JETBOG nr. 4: Husker du, Kentucky

Fart og Tempo superhæfte: Red Kelly (en slasket omgang, retoucheret og nedskåret i sideantal)

Red Kelly album 1: Krigsdans om Marterpælen (1977)

Red Kelly album 2.: Ulvenatten i Wyoming (1977)

Red Kelly album 3: Himlen er rød som blod (1979)

Red Kelly album 4: Løsladt på prøve (1979)

PRINCE, BERNARD

Udgivet i album fra Carlsen if, men også et i Lademanns Super-serien. De ældre serier, 4-6 sider lange, er ikke samlet nogen steder under et. Som tilfældet er med Red Kelly skrives også denne serie af GREG.

Fart og Tempo nr. 9/1966:

Modelskibet

Fart og Tempo nr. 7/1967: Fyldt melon

Fart og Tempo nr. 12/1967: Det usynlige vidne

Fart og Tempo nr. 17/1967: Togrøverne

Fart og Tempo nr. 20/1967: Billet til første række

Fart og Tempo nr. 22/1967: Bare rutine

Fart og Tempo nr. 25/1967: Operation nygift

Fart og Tempo nr. 9/1969 - 15/1969: Høg over Høg

Fart og Tempo nr. 45/1969 - 49/1969: Terror i Østen

Fart og Tempo nr. 24/1970 - 32/1970: Hævn over fribytterne

Fart og Tempo nr. 39/1970 - 49/1970: Jungle-sumpens helvede

Fart og Tempo nr. 52/1970 - 8/1971: Dobbeltspil i New York

Fart og Tempo nr. 16/1971: Saltvandskuren

Fart og Tempo nr. 30/1971 - 31/1971: Drama i rum sø

Fart og Tempo nr. 45/1971 - 1/1972: Flammer over ørkenen

Fart og Tempo nr. 5/1972 - 12/1972: Orkan over perleøen

Fart og Tempo nr. 8/1973 - 14/1973: I flammernes vold

Fart og Tempo nr. 39/1973 - 46/1973: Ørkenens grønne guder

Fart og Tempo nr. 1/1974 - 8/1974: Fantomkrig i jungle-umpen

Fart og Tempo nr. 46/1974 - 51/1974: Flammende skyer

Fart og Tempo nr. 1/1976 - 6/1976: Tåge-slottet

TEMPO nr. 33/1977 - 42/1977:

Operation Mafia

TEMPO nr. 39/1978 - 45/1978:

Spøgelsesskibet

JETBOG nr. 4: Jordan ser rødt

SUPERSERIEN nr. 7: General Satan

BERNARD PRINCE album nr.

1: Den grønne Flamme

BERNARD PRINCE album nr.

3: Safari for et spøgelse

BERNARD PRINCE album nr.

3: Molochs vrede

BERNARD PRINCE album nr.

4: Tågernes fort

BERNARD PRINCE album nr.

5: Cormoran i skudlinien

BERNARD PRINCE album nr.

6: De gales havn

BERNARD PRINCE album nr.

7: Stormens lov

Torben S. Jensen

HERKULES INTERNATIONAL Nyt dansk forlag.

I januar 1980 startede i Taastrup, et nyt dansk bog- og tegneserieforglag, ved navn Herkules International A/S.

Chefredaktøren (og ejeren) bag forlaget, Poul N. Altmann, ejer endvidere Herkules Marketing og Herkules Finansieringsselskab, datterselskaber, der henholdsvis er lagt i Frankrig og England.

På tegneseriefrenten har Herkules først og fremmest planlagt en del Marvel-serier. De produceres på den måde, at Herkules International står for den økonomiske del, og til dels den praktiske del, men hovedparten af den praktiske del, bliver produceret i samarbejde med undergrundsforlaget i Brønshøj Amazing Comics. Det er endnu ikke planlagt hvilke serier, som skal udgives, men der er set på bl.a. Marvel magazine-publication af Howard the Duck, samt deres Tolkien stillede **WARRIORS OF THE SHADOW REALMS**.

Følgende opslag henlagt på journalredaktørens skrivebord for nylig - LÆS SELV!!
Det var måske så enden på den debat?? Eller starten på en helt ny?

Senere vil nogle af Marvels ældre superhelte serier sandsynligvis komme med ind i billedet. Desuden er der taget kontakt med nogle amerikanske undergrunds-forlag og fransk/belgiske forlag.

Endvidere siger productionschefen på tegneserieafdelingen: Vi har fastlagt en linie, som går ud på, at vi ikke under nogen omstændigheder vil udgive samlebandsserier, og her tænker vi først og fremmest på de hæfter, der under fællesbetegnelsen small-comics, som markedet allerede er overmættet med. Vi vil prøve at holde en vis kvalitetslinje, hvilket mange af de omtalte serier ikke efterlever: Det betyder selvfølgelig ikke, at vi kun vil udgive tegneserier i kategori med f.eks. Corben, men at vi vil holde os væk fra de serier, som alle andre danske forlag idag bruger som en slags økonomisk baggrund for andre udgivelser.

For at bevise det, har vi alvorligt tænkt på en serie, der udelukkende bringer episoder fra forskellige tegneseriers barndom. Episoder, som sædvanligvis er slet og ret dårlige, både i tegninger og historie, men som har en nostalgisk tiltrækningskraft på læserne.

Hvornår starter projektet?

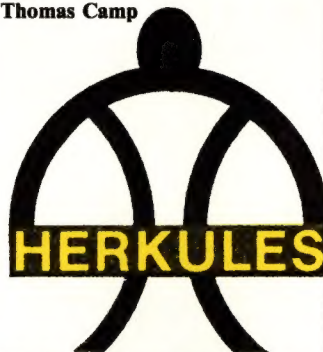
»Hvis kontrakterne mellem os og Marvel går igennem, regner vi

med at have noget på markedet i slutningen af 1980«

Nu bliver der jo snakket så meget om dansk producerede serier. Er det noget I har tænkt på?

»Vi er absolut positiv indstillede, overfor danske serier, som vi dog vil bedømme på samme måde som alle andre udenlandske serier, og ikke udgive bare fordi den er dansk. Hvis der ude omkring i landet sidder talenter som ikke kan få deres ting publiceret selv, vil vi velkomme enhver henvendelse.«

Thomas Camp

KS vil gerne lige denne gang præsentere endnu et sted, hvor interesserede serielæsere af fransk/belgiske serier kan ty til. Det drejer sig om **Den franske Boghandel** i København, som foruden et ganske pænt sortiment i butikken, også beredvilligt skaffer både det ene og det andet hjem, gerne fra udgivere som Humaniod Assoicess og Jaques Glenat, der ellers aldrig har været rigtigt repræsenteret nogen steder på det danske marked,

Skriv, ring eller besøg: Den franske Boghandel, Badstuestræde 4-6, 1209 København K, tlf. (01) - 14 20 71. - og hils fra os.

TSJ

Pressefræs

Klip fra Dagbladet, Ringsted - 28. juni 1980.

MISBRUG AF EDB OPLYSNINGER? POSTORDREFIRMA FINDER POTENTIEL KUNDE I ARRESTEN.

ROSILDE: - En arrestant i Slagelse arrest har rettet en klage til DAGBLADET, idet han føler sig stærkt generet af, at et postordrefirma har fundet hans adresse i arresten og sendt ham tilbud på forskellige tegneserier. Han mener ligesom sin advokat, landsretssagfører Knud Roulund, at i hvert fald i et fængsel bør man kunne have sit privatliv i fred, og hans kritik rejser spørgsmålet om, hvordan firmaet har fået hans adresse.

TRYKSAG

SPÆNDENDE

NYHEDER

TIL DIG FRA

INTERPRESSE

En dag kom der til hans celle i Slagelse, hvortil han for kort tid siden er overflyttet fra Holbæk på grund af pladsmangel, et brev med helt korrekt adresse. Det var fra 1/2 Interpresse i Bagsværd, der tilbød ham underholdende tegneserier lige fra »Radiserne« over »Gammel-Pot« samt »Flip & Flop« til »Broder Bøvs«! Alt i alt et skønsmønt udvalg på små 50 slags af arten.

Han kunne ikke forstå, hvordan firmaet havde fået fat i hans adresse, når han ikke engang havde meldt adresseforandring til folkeregistret.

DAGBLADET har talt med Interpresse, hvor Bente Hansen svarer: - Jeg kan forsikre, at vi ikke køber adresser fra alle og enhver, undtagen fra et anerkendt firma, der i hvert fald ikke skaffer dem fra fængelsvæsenet. Jeg vil tro, at den pågældende stammer fra vor kundekreds, og at postvæsenet så har opgivet hans nye adresse.

- Kan det lade sig gøre så hurtigt?

- Min fantasi strækker ikke til at forestille sig, hvordan.

Adressaten fik for nogen tid siden en dom på 2 1/2 års fængsel for en lang række tyverier ved Køge Bugt. Denne dom faldt ved Roskilde herredsret, og hans sag blev behandlet af Roskilde kriminalpoliti. Politiasessor Villy Sørensen siger om sagen: - Jeg aner ikke, hvad der kan være sket, men det er i hvert fald ikke i politiets interesse, at sådanne adresser måske uden videre kan komme frem.

I Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyser kontorchef Rentzmann: - Det er ikke godt at vide, hvordan firmaet har fået adressen. Fra kriminalforsorgen bliver den selvfølgelig ikke oplyst.

Men tilbage står arrestantens spørgsmål: - Hvordan i himmelens navn kan nogen få at vide, at jeg sidder her? Er der nogle, der sælger vore adresser, og hvem er så disse »nogle«?

-aj.

Til opslagsstavlen

TORBEN

INDBINDINGSCENTRALEN SØGER LEKTØRER

Til supplerung af vor lektørstab søger Indbindingscentralen nye lektører til bedømmelse af bøger inden for nedenstående områder.

For at kunne tilknyttes som lektor ved Indbindingscentralen skal nogle grundlæggende krav opfyldes:

1. Lektører skal være færdiguddannede folke- eller skolebibliotekarer med nogen erfaring, som har beskæftigelse med publikumsarbejde i voksen-, børne- eller skolebiblioteker.

2. Lektører må ikke have regelmæssigt arbejde for forlag som konsulenter.

Vi har behov for nye lektører inden for følgende områder:

Litteratur til voksne: Filosofi. Sprogvidenskab. Psykologi (spec. børnepsykologi). Børneopdragelse og undervisning (spec. litt. om børnehaver m.v.). Lov og ret. Forsorg og omsorg. Sociologi. Samfundsforhold. Økonomi. Politik. Sexualoplysning. »Mandesag«. Sport. Eksperimenterende skønlitteratur. Religions skønlitteratur. Digte. Tegneserier for voksne.

LANGT OM LENSE

BREVE TIL KULØRTE SIDER

**KS' BREVKASSE ER HER
IGEN - VELKOMMEN.**

**Postadressen er:
KULØRTE SIDER
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd**

Kære Kulørte Sider-folk!

Bedre blad end jeres om tegneserier skal man lede længe efter. Ikke mindst er det godt, at I er fri for løftede moraliserende pegefinger om tegneseriernes evne til at gøre den opvoksende ungdom til pervers voldsforbrydere eller kapitalismens lydige slaver, beskyldninger man i reglen hører, når tegneserier behandles »seriøst« på landets højere læreranstalter. Derfor får I dette brev med nogle tanker, som vi er et par stykker, der har udgrublet på Århus Universitet om: HOVEDJAGT I ASTERIX!

De gange, vore gæve forfædre vikingerne huserer i Asterix (se album nr. 3 og 22), er det uden tvivl faldet mange vikingekendere for brystet, at nordboerne kaldes som vilde hovedjægere, der helst drikker af faldne fjenders kranier. Dette træk er bagvaskelse fra Goscinnys og Uderzo's side! Vikingerne var aldeles ikke hovedjægere! Det hændte højest, at de nedsaltede faldne modstanderes hoveder for ved lejlighed at kunne fremlægge bevis for eventuelle fjender af afdøde, der havde udsat en dusør på vedkommendes hoved. (Se »Gretters Saga«, der i øvrigt egner sig glimrende til en tegneserie).

Tværtimod kaster Goscinnys og Uderzo selv med bautaer, når de bor i et glashus. Overleveringerne er enige om, at kelterne selv var særdeles ivrige hovedjægere, der jævnligt havde konkurrencer gående om hvem, der havde flest hoveder og i øvrigt brugte dem til udsmykning, ligesom de opfandt mange muntre boldspil (se Kinsella: The Tain). Disse træk er effektivt fortrængt i alle serier, der handler om gallere, omend såvel Asterix som Jacques Martins Alix hurtigt kunne skaffe sig imponerende samlinger af hovedskaller. Til gengæld ville de to serier så nok blive uantagelige for alle bladhuse undtagen Warren Magazines »Creepy« og »Eerie«.

Er der da slet ingen rester af hovedjagt tilbage. Jo, Obelix er især i de ældre Asterix-albums en særdeles ivrig hjelmsamler, hvilket tit irriterer Asterix uforholdsmæssigt meget (se Asterix nr. 6). Det er derfor rimeligt at se hjelmsamleriet som en sidste rest af hovedjagten og Asterix's irritation som den humaniserede gal-

lers uvilje mod barbariet. (Dette kan også bruges som et indlæg mod alle, der anser Asterix for en voldelig serie, da den således kunne have været langt mere kras end tilfældet faktisk er.)

P.S. Jeres korrektionsartikel til Jon Gisle's Andelogen (selvmordsteorien som forklaring på Rip, Rap og Rups forsvundne forældre) var glimrende. Lad os blot få flere artikler om de dunkle punkter i serieheltenes privatliv! I øvrigt, kunne I ikke engang imellem behandle ugebladsserierne indgående, ganske vist er de fleste af dem sløje sammenlignet med albumserierne, men de har dog også haft deres gode perioder, især i hver enkelt series start?

Med venlig hilsen fra jeres ivrige læser
Jens Kristian Roll

Ved en tilfældighed opdagede jeg i ugeavisen »København«, at der blev afholdt tegneserieudstilling i Huset i dagene 10.-20. maj. Det var sidste dag, så derfor gik jeg glip af de uden tvivl interessante panel-diskussioner. (Håber, de bliver grundigt refereret i KS).

Ligesom de tidligere udstillinger, der har været i Huset over dette emne, var også denne en blandet fornøjelse, men så absolut den, der har formået at give det mest fuldkomne billede af det danske tegneserieunivers. Både tids- og stil-mæssigt havde udstillingen stor bredde, som blev yderligere understreget af den trædeling af lokalet, man havde valgt ved ophængningen.

Først blev man præsenteret for en række af de mere etablerede kunstnere, og selv om det var første gang, jeg havde lejlighed til at se originalarbejder af mange af aviserie-veretanerne, var det egentlig udstillingens mest uinteressante afsnit. Medmindre man selv er serieskaber, er der ikke meget grin ved at se et par nussede strips af de tegnere, man kender så godt i forvejen. Specielt var Storm P.-afdelingen den helt store skuffelse, men det havde jo sine grunde.

Derimod var der anderledes kød på den store midtersektion, der fortrinsvis indeholdt arbejder af tegnere, der er kommet frem i kølvandet på 70-ernes store tegneserieboom. Der var smuk repræsentation af mange af dem, der allerede har markeret sig med overbevisende udgivelser som f.eks. Peter Madsen, Freddy Milton, Ole Pihl og Christian Hagen. Derudover var der overraskende gode ting af for mig ukendte

tegnere. Især gjorde Orla Klau-sen og Frank Madsen indtryk. Sidstnævnte bør dog frarådes at lade andre inke sine serier. Endelig vil jeg fremhæve Paul Arne Kring, der stod for udstillingens mest spændende bidrag. Sidst jeg så ham på udstilling, var han gået punk, men denne gang så han ud til at befinde sig ombord på en ocean-damper i en fjern fortid. Det ville være interessant at se nogle udgivelser fra ham engang.

Udstillingens sidste afdeling var præget af såkaldte undergrundsserier, og selv om talentet endnu ikke synes at stå mål med ambitionerne, blev der vist, at der er grøde og bredde i dansk tegneseriekultur, langt ud over hvad der når frem til den almindelige tegneserielæser.

Alt i alt en opmuntrende oplevelse, men i tilfælde af fremtidige arrangementer vil jeg anbefale

udstillerne at reklamere bedre samt at finde lidt mere egnede omgivelser end Husets dunkle og grumsede vægge.

Med venlig hilsen
Claus Bundgaard
Rådmandsgade 40 C, 2
2200 København N

EN EFTERLYSNING:

Hvad er der sket med Det Danske Tegneserieforbund.

I fald det er dig bekendt, vil jeg meget gerne orienteres. Jeg ønsker at stille min arbejdskraft til rådighed, for at forhindre at forbundet går i hundene, det er det for godt til. I fald du ligeledes ønsker at hjælpe, ret da venligst henvendelse til mig. Så skal jeg orientere dig om, hvad der videre skal ske med DDT.

Fortsættes side 30

Til »Kulørte Sider«

Somme tider får man noget post, som man aldrig har bedt om. Reklamefoldere, kataloger i massevis - charmeoffensiver i fire farver. Det er forsvundet også i orden, for det skader sjældent nogen (hvis vi ser bort fra naturen, som må lægge træ til papiret) - og modtageren taber sjældent noget ved det.

Men nu er der noget, som jeg ærligt talt gerne vil vide: I slutningen af maj modtog jeg et katalog - som jeg ikke havde bedt om - fra »Comic-Service« i Kokkedal. Alene det faktum, at firmaet kører under en postboksadresse bryder jeg mig ikke om. Men det er en anden sag...

Spørgsmålet er nu: Hvor har firmaet min adresse fra? Nu drejer det sig om tegneserier, så svaret er nærliggende: Kulørte Sider. Okay - men kan Kulørte Sider nu forklare mig, hvorfor min adresse står på brevet - med min egen maskinskrift?

Det må være min egen maskinskrift. Dels kan jeg selvfølgelig kende den, når jeg ser den (f.eks. nogle lidt skæve bogstaver) - og så er der det, at adressen bærer umiskendelig præg af fotokopiering.

Jeg har flere gange skrevet til Kulørte Sider - senest angående bl.a. en annonce i KS nr. 34 - og naturligvis også anført min adresse. Og jeg plejer at skrive mit navn helt med stort - osv. Flere ting tyder på, at brevet til KS antagelig (måske for en klatskilling) bliver kastet i grams for comic-sælgere..

Hvis det er tilfældet - ja, så er det ærligt talt lidt af en betænkelig affære at skrive til jer. Hvad kan man ikke få tilsendt af uvedkommende post?? Mange hilsner
OVE NØRHAVE
Bøgevangen 1
9430 Vadum

Kære Ove!

KS beskæftiger sig bestemt ikke med at sælge adresser til nogen som helst - og jeg kan slet ikke se fornuften i at sælge breve (altså personlig korrespondance) og da ikke til et firma af karakter og størrelse som Comic-Service i Kokkedal (godtnok betegner bestyreren H.B. Larsen sig som en verdensmand, men alligevel).

Derimod er det et etableret faktum fra officiel side, at nogen skrivemaskiner ikke bare er ens af udseende, men også skriver ens...

OVE NØRHAVE
Bøgevangen 1
9430 Vadum

COMIC SERVICE
Box 28 - 2980 Kokkedal

HVEM ER CLAUDE AUCLAIR?

Af Anders Hjorth Jørgensen

Den franske tegneserieforfatter og -tegner Claude Auclair blev født den 1. maj 1943 i Vendée. Efter et par år med kunststudier og to år på Conservatoire d'Art Dramatique begyndte han i 1967 så småt at interessere sig for tegneserier, bl.a. tilskyndet af vennen Roquemartine, som redigerede magasinet »Comics 130«.

Sin debut som tegneseriekunstner fik han i 1969, netop i »Comics 130«, hvortil han skabte et par 4-5 siders historier. Samme år optrådte han ligeledes i »Underground Comics« med en episode skrevet af Jean Giraud.

Sidstnævnte vakte Goschinny's interesse for Auclair, som nu kom ind i »varmen« som bidragsyder til det franske uge-tegneseriemagasin »Pilote«. Første opgave hertil blev »Jason Muller«, to episoder, hvoraf den første havde manuskript af Giraud, den anden af Linus.

Efter engagementet på »Pilote« i 1970 forsøgte Auclair at blive tilknyttet »Spirou«, men fik afslag. I stedet blev han beskæftiget på et andet uge-magasin, »Tintin«, og hertil skabte han den korte historie, som slog hans navn fast som bemærkelsesværdig tegneserieskaber, og som senere er blevet benævnt som hans ypperste arbejde. Titlen var »La sage du Grizzly«, og det skulle ikke undre mig, hvis Carlsen har udgivet den på dansk, når dette trykkes. Foreløbig er den kun til at få som album fra Les Humanoides Associes, udgivet i 1976.

Grizzly-sagaen kunne læses i »Tintin«

i 1971. Samme år - ved juletid - startede en anden Auclair-serie heri, »Naufragés d'Arroyoka«. Manuskriptet var af Greg, og samarbejdet var efter sigende ikke ganske problemfrit. Teksten var udmærket, tegningerne ligeledes. Desværre manglede harmonien. Greg kunne ikke rigtigt engagere sig i Auclairs fortællestil, og de »Pilote« samtidig fremkom med et tilbud om, at Auclair kunne vende tilbage hertil som sin egen manuskriptforfatter, ophørte samarbejdet brat.

Ved sin tilbagevenden til »Pilote« genoptog Auclair »Jason Muller« og dermed det tema, som optog ham mest: Mennesket i tiden efter den store atomkrig. Så vidt vides er det ialt blevet til fire Jason Muller-episoder, »Le dernier vaisseau« (man: Giraud), »Le Dieu« (man: Linus), »Chronique d'un temps futur« og »Jason Muller«, på tilsammen 34 sider. I 1976 udgivet under et af Les Humanoides Associes med titlen »Jason Muller«.

Allerede i juli 1972 var Auclair dog at finde blandt leverandørerne til et andet tegneseriemagasin, »Record«. Sammen med Jacques Acar, som tog sig af teksten, præsenterede han her den historiske serie »Catriona MacKillican«. Serien udspillede sig i Skotland i tiden efter Cullodden, og man kan have mistanke om, at Acar og Auclair har ladet sig inspirere af R.L. Stevensons »Catriona«. Desværre begyndte »Record«s redaktion at ændre på serien efter de første fem episoder, så den kom aldrig videre. Auclair ønskede ikke at

fortsætte serien på de given vilkår.

Dermed når man frem til januar 1973, hvor Auclair indgår i et »fast forhold« til »Tintin«. På det tidspunkt havde han læst en vis Gionos roman »Le Chant du Monde«, og det inspirerede ham til den serie, som vel nok må kaldes hans foreløbige hovedværk, »Simon du Fleuve«.

Temamæssigt lægger »Simon« sig tæt op ad »Jason Muller«. Blot er der tilføjet et »tilbage til naturen-tema«. Da jeg ikke har lyst til at finde nye floskler og flotte beskrivende tillægsord frem, vil jeg nøjes med at citere mig selv og min anmeldelse af det første danske »Simon«-album, »Slaverne«: »Auclair er en af Frankrigs mest spændende tegneseriekunstnere. Hans historier er fulde af nervepirrende handling - de er mesterlig spændingsunderholdning. Men formålet er at berette om frihedsidealer contra undertrykkelse, natursamfund contra teknokrati og beton. Historien foregår i fremtiden, men handler om nutiden. Udgangspunktet - baggrunden for verdenskrigen - er en verdensomspændende krise meget lig den, som pågår i øjeblikket. »Slaverne« er et skræmmebillede på det totalitære industrisamfunds umenneskeliggørelse - med elementer fra både USA og Sovjet.«

Naturbudskabet er mest nærværende i første episode. »La ballade de Cheveu-Rouge«, men desværre også så tilpas inspireret af »Le Chant du Monde«, at Giono følte sig trådt for nær og kaldte den et plagiat. For at undgå videre problemer, betalte Auclair ham derfor en »skadeserstatning« på 8.000 fr. Desuden blev der nedlagt forbud mod videre distribution af episoden.

Derfor er episoderne »Les clan des centaures« og »Les esclaves« de første som udkom på dansk, samlet i et album med titlen »Slaverne«. Senere er »Mailis« udkommet, og i efteråret 1980 udkommer »By nr. 3«. I Frankrig er »Les Pelerins« og »Cite N.W. 3« udkommet efter »Mailis«.

Auclair i Danmark:

»Mødet med gråbjørnen« (La saga du Grizzly) (i: *Fart og tempo* 39/71-41/71)
»Roy Carson. Slibrud ved Arroyoka« (Naufragés d'Arroyoka) (*Fart og tempo* 39/72 - 43/72, 46/72)

»Jason Müller. Blade af fremtidens bog« (Chronique d'un temps, Jason Muller) (*Fart og tempo*, 34/73 - 35/73).

»Slaverne«. Carlsen, 1979. (Simon, 1).

»Mailis«. Carlsen, 1980. (Simon, 2).

Litteratur om Auclair:

»Dossier Auclair« (i: *Sounds!* no 4, octobre 1973, side 3 - 20).

»Entretien avec Claude Auclair« (i: *Schtroumpffanzine* no 20, juin 1978, side 3 - 9).

ET MØDE MED AUCLAIR.....

Claude Auclair fortæller her løst historien om sit første møde med serier, sit omflakken-
de forlagsliv, om tilblivelsen af sine serier, om samarbejdet med manuskriptforfatteren
om meget mere.

Interviewet er redigeret ud fra en artikel i Schtroumpf Fanzine nr. 20, juni 1978.
Oversat af Anne Søeborg.

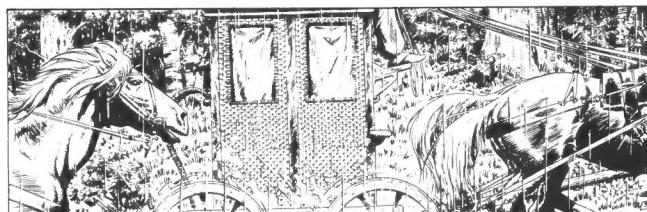

Illustration fra Bran Raz - afsnit 5: Moitie Fil,
Moitie Laine, af Deschamps & Auclair.

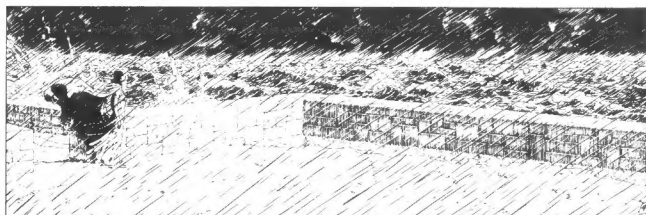
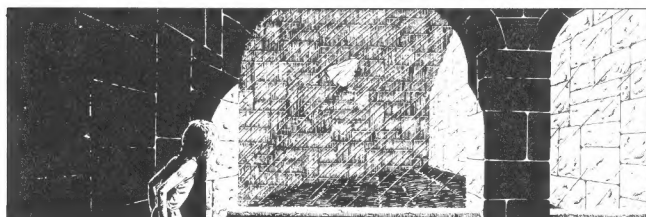
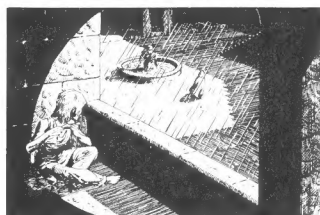
Hvordan er du kommet frem til at arbejde med tegneserier?

Før jeg blev serieskaber, lavede jeg teaterdekorationer og kostymer men jeg blev træt af det og fik lyst til at skifte profession. Jeg mødte da Roquemartine, som sidenhen har startet boghandelen Futuropolis. Jeg viste ham nogle af mine tegninger, og han sagde nærmest i sjov, at jeg skulle tage at lave tegneserier. Jeg vidste slet ikke hvad det arbejde indebar, og faktisk heller ikke hvad det egentlig var, men jeg sagde til mig selv: ja hvorfor ikke? Så kastede jeg mig ud i eventyret uden nogen form for forhåndsviden, og jeg blev hurtigt klar over, at det for det første interesserede mig enormt meget og for det andet, at det var den slags arbejde jeg faktisk søgte efter. Jeg havde altid haft lyst til at arbejde med film, at fortælle historier, og arbejdet med tegneserien gav mig netop mulighed for at tilfredsstille disse ønsker. Derfor kastede jeg mig over tegneserien, men iøvrigt også fordi jeg gerne ville væk fra teatret. Roquemartine satte mig til at læse alle tegneseriens klassikere, og derefter gav jeg mig for alvor til at udarbejde fortællinger. Det første år gav det ingenting. Det andet fik jeg optaget nogle illustrationer hos Opta for Galaxie Fiction osv . . . Derefter mødte jeg med Druillet som mellemmand, som også lavede illustrationer for Opta, Mezieres, Giraud . . . Jeg lavede fire plancher, som jeg selv var yderst tilfreds med, og Giraud gav mig en hjælpende hånd. Vi forelagde den for Goscinny, og jeg gjorde hermed min debut som serieskaber.

Med Jason Muller?

Ja, og desuden også med nogle aktualitetssider selv om det ikke var det ideelle for mig. Jeg blev et år ved Pilote, og udover aktualitetssiderne udarbejdede jeg i dette tidsrum to episoder med Jason Muller den ene sammen med Giraud, den anden sammen med Linus. Men jeg følte mig ikke rigtigt godt tilpas på Pilote. Jeg tror, at det var på grund af arbejdsklimaet. Jeg havde også påbegyndt en serie »Sagaen om den store gråbjørn« som en såkaldt »agent« havde overtaget. Han havde præsenteret den hos Spirou, og Thierry Martens havde givet den til Greg, som derefter kontaktede mig. Jeg forlod så Pilote og gik i arbejde hos Tin-tin med »Sagaen om den store gråbjørn«, hvor jeg for første gang var min egen fortæller. Derefter foreslog Greg mig »De skibbrudne fra Arroyoka«, men det gik ikke så godt. Der opstod en misforståelse. Vi havde diskuteret en samling episoder, men Greg fulgte sin egen ide og førte mig i en helt anden retning, end den vi først sammen havde fundet ud af. På det tidspunkt var jeg ikke selv en tilstrækkelig erfaren fortæller til at bearbejde det stof, han foreslog mig, og jeg havde derfor rent teknisk en masse vanskeligheder. Jeg lavede ting, som slet ikke var min stil.

Fra Bran Ruz - afsnit 8: L'a Mour Vrai est un feu - sidste afsnit af serien.

Jeg har været lidt på kant med Greg, men stort set er det altid gået i orden igen, og vi har hver især erkendt, når vi har haft uret. Så meget er vidst som, at jeg vendte tilbage til Pilote med visse vanskeligheder, for Goscinnny havde et horn i siden på mig, fordi jeg havde forladt dem: Han reintegrerede mig i gruppen, og jeg lavede to episoder med Jason men denne gang alene. Jeg følte mig på ny utilpas, for jeg følte, at jeg ikke kunne arbejde i den atmosfære der herskede. Det var på det tidspunkt, hvor Reiser og Cabu forlod Pilote. Der foregik en slags udrensning. Efter min mening var det kniplernes tilbagekomst efter 68. Goscinnny lod gå i et stykke tid, fordi han ikke kunne gøre andet, men gjorde i samme øjeblik han fik taget i tingene regnskabet op. Der blev foretaget nogle udrensninger, hvor man sådan set godt kan sige, at jeg var en af dem.

Du gik altså ikke helt af fri vilje?

Jeg blev nærmest presset til at sige op, fordi han systematisk gav sig til at nægte at godtage de scenegange, jeg foreslog ham, og som er dem jeg har brugt til »Simon Du Fleuve«. Jeg ville gerne ud af den militære kontekst, som Jason udspillede sig i, og det var derfor, jeg havde foreslået disse scenegange. Alt blev nægtet mig, og da man jo skal have noget at leve af, måtte jeg søge arbejde andre steder. Jeg gik over til Record, hvor jeg lærte Jacques Acar at kende, og sammen med ham lavede jeg en fortælling, der har historisk kontekst »Catriona Mac Killiacan«. Det var en fortælling der foregik i Skotland, da der var oprør mod det centraliserede styre i London. Der blev tegnet fire episoder, men da Records opbygning blev ændret, blev serien opgivet og aldrig fuldført. Det var faktisk en stor skam, fordi jeg endelig efter at have følt

mig utilpas ved min afgang nu følte at jeg havde fundet en god rytme. Jeg forlod Record og kontaktede Greg, som jeg forelagde de samme skitser, som Goscinnny havde afslået, og dermed startede »Simon du Fleuve«.

Den første af fortællingerne om »Simon du Fleuve« rejste visse problemer, gjorde den ikke!?

Da jeg udformede denne fortælling, havde jeg lige læst Gionos »Le chant du Monde«. For første gang havde jeg fundet en forfatter, der udtrykte mine allerinderste tanker og ønsker, og jeg lod mig derfor rive med af hans fortælling. Jeg lavede »La ballade des cheveux rugés« Kentauernes klan - på dansk fra Carlsen if. i al min naivitet uden at ville plagiere bogen, med ønsket om at kunne gengive »ånden« fra den. Min kone sagde til mig »pas på! jeg synes at de ligner hinanden lige lovlig meget«, men jeg svarede hen-

de, at det ikke var sandt. Man har selv kunnet dømme ud fra resultatet . . .

Hvorfor har du så ikke tilkendegivet, at du har hentet inspiration fra Gionos værk?

Jeg havde i sinde at gøre det, og har iøvrigt gjort det, men i slutningen af historien. Uheldigvis lader det til, at man ikke gør det på den måde, men derimod placerer referencen i begyndelsen af fortællingen.

Kom det til en retssag?

Nej, jeg undgik det mod en erstatning på 8000 Frs. som jeg skulle betale for offentliggørelsen af fortællingen, der var udkommet i Tintin og desuden forbud mod at bruge materialet.

Kunne man ikke juridisk set forsvare det, ved at sige, at selv om der var tale om inspiration, var der ikke tale om plagiat, idet fortællingen foregik på et helt andet tidspunkt? Man kunne faktisk kun have talt om visse referencer til Gionos værk.

Åbenbart ikke. Jeg kunne ligeså godt trække mig ud af sagen skadesløs, som risikere at komme til at betale 100.000 eller 200.000 Frs. i erstatning. Jeg valgte en klogere løsning på problemet . . .

Hvem påtalte denne »bearbejdelse« af Giono overfor Gallimard?

Historien er meget mystisk på det punkt, for der er ikke nogen, der er trådt frem. Tintin, som havde haft visse vanskeligheder af samme art tidligere, havde rådet mig til at gå til Gallimard og bede om deres samtykke. Jeg havde rådført mig med en advokat, som havde sagt, at det var en unødvendig forholdsregel at tage, men da Tintin faktisk havde presset mig for at gøre det, gik jeg hen til en udgiver, som sikkert straks har kastet sig over sagen. Jeg mødte Gionos datter, der åbenbart ikke forstod meningen med min handling. De litterære ser ikke på tegneserien med milde øjne, og på det tidspunkt gjorde hun stadigvæk udseende af at være den fattige slægtning. I dag ville problemet måske se ganske anderledes ud. Der var visse referencer, men hvem har ikke referencer?

Hvorfor har du valgt at placere fortællingen om Simon i en tidsalder efter »atomalderen«?

Det faktum, at handlingen udspiller sig i en verden, der følger efter »atomalderen«, giver mig stor frihed både hvad angår handling og fantasi. Man kan give sig i kast med alle mulige ting. Yderligere harmonerer denne atmosfære uden tvivl med min personlige smag. Jeg har læst en del science-fiction litteratur, og de værker der fangede min interesse mest, har alle drejet sig omkring dette tema. Noget som også kunne være fristende at tage fat på, er tidsalderen omkring middelalderen, for der kan virkelig laves nogle spændende ting indenfor dette emne. Jeg har valgt at lave en science-fiction fortælling, som foregår i en tidsalder efter atomalderen, fordi jeg her kunne finde det store spillerum, som jeg ikke længere

Fra Simon du Fieuve afsnittet: Mailis, på dansk fra Carlsen if som Simon album nr. 2.

Fra Bran Ruz.

havde, da jeg ikke kunne fortsætte »Sagaen om den store Gråbjørn«. Jeg er klar over, at jeg ikke har udnyttet det så forfærdeligt meget i cyclussen om Simons eventyrlige oplevelser, som jeg er i færd med at afslutte, men døren står stadig åben. Hvis jeg genoptager Simon en gang ud i fremtiden bliver det sikkert på en anden måde, muligvis lidt i den stil jeg bruger i min fortælling om »Le Loup«, som kompletterer albummet med »Sagaen om den store Gråbjørn«. Sandt at sige ved jeg ikke rigtigt, hvad der vil ske med Simon i fremtiden, men en ting er sikkert. Jeg har brugt alt det, jeg kunne sige i den nuværende kontekst. Nu har jeg behov for at tænke lidt over tingene og lade batterierne op.

Det er iøvrigt fortællingens tema, at jeg afslutter og sætter det endelige punktum for den cyclus, der indledes med kentaurernes klan. På et vist tidspunkt sagde jeg til mig selv, at det var nødvendigt, at finde en stor leder, men de multinationale selskaber har ikke én bestemt overordnet leder, der eksisterer en form for skjult magt, der udspringer af folks underkastelse. Der eksisterer naturligvis ledere, og de bor i denne famøse by Nord-Vest nr. 3, i et område der er afspærret, og som de kun forlader for at proviantere eller for at lave razziaer. Jason optræder i denne historie, men det er en ældet Jason, som er blevet en smule tosset. Det er ham, der kommer til at hjælpe Simon med at trænge ind i det indre af byen.

Selv om det er science-fiction, refererer Deres fortællinger også til en vis realisme.

Lad os sige, at jeg benytter mig af ting som sker og som er sket. I episoden om »Les Pelerins« som lige er blevet udgivet i det belgiske Tintin har, jeg således støttet mig til Katedralen i Chartres historie. Chartres har visseligen oplevet religiøse fester, men også hedenske fester, som er blevet optaget af den romersk katolske kirke. Jeg har også genoptaget myten om den sorte jomfru Maria men på min egen måde. Denne myte har sin oprindelse i opdagelsen af en statue før revolutionen. Denne statue forestillede en kvinde, der holdt et barn i sine arme, og det egendommelige ved denne statue var, at den var sort. Denne sorte statue blev ødelagt under revolutionen, og selv om dens hedenske oprindelse er bestridelig, har det på ingen måde forhindret kirken i, at anvende den myte, der opstod heraf. Jeg har så igen taget den frem, men denne gang i form af forfalskede åbenbaringer med en sort kvinde som medskyldig.

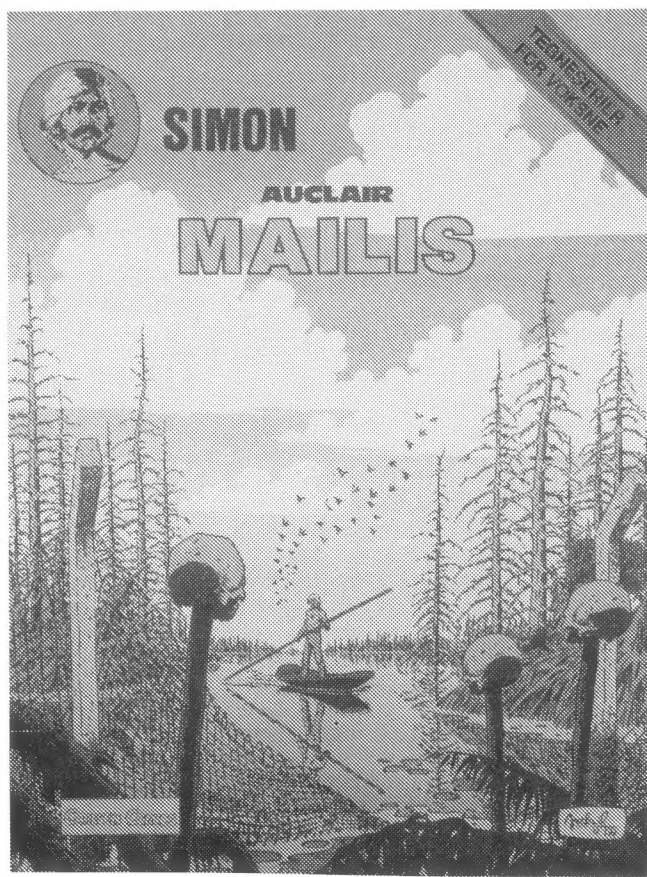
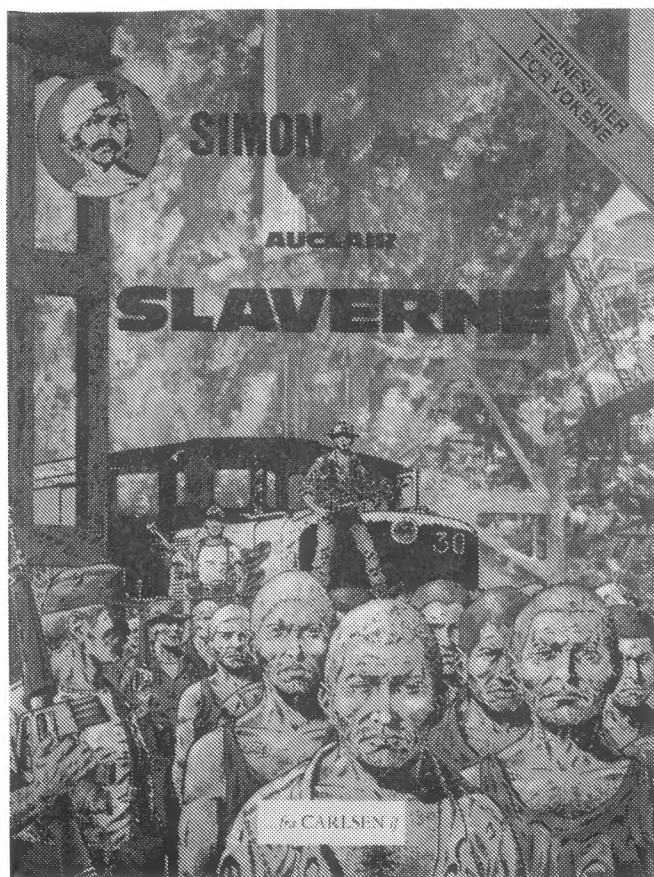
Med Mailis, er Deres fortællinger blevet mere modne.

Åh, jeg ved ikke. En forfatter er sjældent selv klar over de ting, der sker med en selv på det tidspunkt han eller hun skriver. En ting er sikkert, og det er, at det er en episode, der adskiller sig fra de foregående. Jeg havde tænkt på at gøre den til den afsluttende episode, men efter »Les Esclaves«, som er en fresko havde

jeg ikke lyst til at begynde umiddelbart efter med en anden fresko- i det foreliggende tilfælde »Les Pelerins« - og derfor lavede jeg »Mailis«.

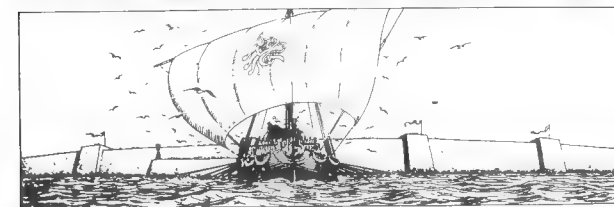
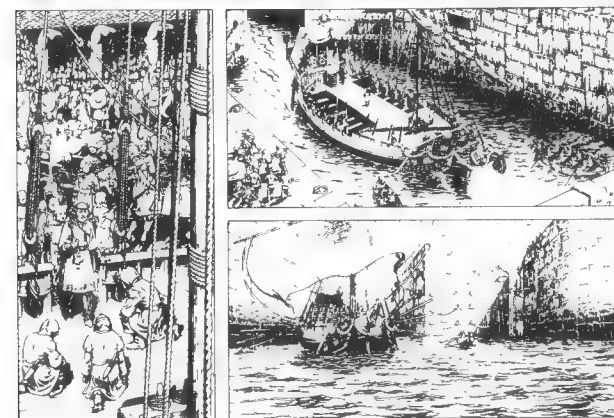
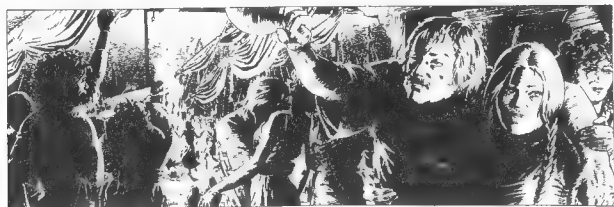
Du har lavet en helt speciel fortælling til månedsbladet »A Suivre«.

Jeg arbejder sammen med én, for at lave denne fortælling, hvilket jeg ellers ikke har gjort i meget lang tid, men det er et arbejde i fællesskab. Jeg ville lave en fortælling om den keltiske verden, for jeg føler et meget nært forhold til dens traditioner, men når man tager emnets udstrækning i betragtning, er det faktisk umuligt at gøre alene. Jeg havde fortalt forskellige folk om dette projekt blandt andet Mezieres som under en animation, som han var kommet for at lave, mødte Alain Deschamps, som arbejdede med det audiovisuelle. De diskuterede det jeg lavede, og Alain sagde til ham, at han var spændt på at finde reminiscenser af den keltiske ånd i mine fortællinger. Mezieres fortalte ham, at jeg netop gerne ville arbejde med dette emne, men ikke rigtig kunne finde ud af at realisere det. Alain kontaktede mig, og vi fik sympati for hinanden. Han er med i en arbejdsgruppe, der undersøger og sammenligner alt, som har legendariske træk, det vil sige, at de sammenligner fortællinger med den keltiske tradition, eftersom at alt legendarisk stof mere eller mindre er af keltisk oprindelse. Han kendte altså virkelig meget til emnet. Vi diskuterede og lavede nogle projekter, der alt i alt tog to år.

Sekvenser fra Bran Ruz.

Først arbejdede vi os frem i en retning, der viste sig at være forkert: vi var begyndt med en fortælling, der var alt for historisk, hvor vi faldt tilbage på clichéerne: de gode gallere, de onde romere. Fortællingen ville desuden kunne fortsætte ud i det uendelige. Vi ændrede udgangspunkt, sagde til os selv, at vi ville behandle emnet ud fra et legendarisk forlæg, og faldt over legenden om byen Ys. Det er en legende fra Douarnenez. I havbugten skulle der have været en mystisk landsby, som måske ovenikøbet har eksisteret, der blev oversvømmet af vandene. Det er et keltisk tema, som man genfinder overalt i Europæisk tradition. I området Armor i Bretagne dukker denne legende op omkring det tredje og det fjerde årh. og på legendarisk niveau svarer det til en folkevandring, som fandt sted nogenlunde samtidigt, hvilket understøtter den opfattelse at legenden ofte afspejler reelle begivenheder. På dette tidspunkt invaderede kelterne fra Storbritannien, som var blevet kristnede, Armor området i Bretagne. Ifølge legenden bliver alle mænd dræbt og kvinderne får skåret tungen af, således at den mundtlige tradition ikke kan videreføres. Der er kun stumme kvinder og børn tilbage, børn som når de først bliver voksne trænger deres undertrykkere tilbage, hvor de kom fra. Denne legende synes at være symbolsk for den bretonske modstand og for Kelterne i Armor områdets opblomstring. Bretagne, som vi kender det i dag, opstod af denne kamp, og det forklarer visse ting. Sproget f.eks. som har været så undertrykt, at der idag er et meget voldsomt ønske om at bevare det som en særegenhed. Det er ikke alene et Bretonsk fænomen, det gælder for hele landet, eftersom at hele landet har været koloniseret. Vi har taget fat på Bretagne, fordi der stadig eksisterer specielt sprog der, og fordi det er et symbol i den forstand, at vi er et af de sidste lande til at afvise kulturelle særpræg.

Er du selv fra Bretagne?

Nej, jeg er fra den nordlige del af la Vendée. Jeg kommer fra en region, der netop kaldes »Den bretonske sump«. Det er ikke langt fra Bretagne, og jeg føler mig meget nært beslægtet med det bretonske folk; og selv om jeg ikke taler bretonsk, forstår jeg godt deres problemer omkring det, under hele min barndom har jeg selv talt en speciel regional dialekt. Kulturelt set er min region fuldstændigt knyttet til den bretonske verden. Traditionerne ligner også hinanden meget.

Hvor mange sider er denne fortælling på?

Godt hundrede, men det helt nøjagtige antal er ikke fastsat på forhånd. Alain og jeg diskuterer løbende det hele igennem, efterhånden som fortællingen udvikler sig. Alain kommer til mig med en synopsis til hvert kapitel, og jeg laver så en »drejebog«, og så diskuterer vi det hele

en gang til. Det er ikke let men meget spændende. Når tegningerne er lavet, udarbejder vi teksten sammen. Vi kommunikerer virkelig godt sammen. Sådan burde man altid arbejde. Ud fra erfaring er jeg nu helt klar over, at det er skrup forkert, at fortælleren ofte lader en vildt fremmed iscenesætte historien. Tegnere bliver forvist til en rang som en slags »udøvere«. Han laver tegninger over en fortælling, som han overhovedet ikke har haft noget at gøre med. Det er en anden måde at se på vores profession. Jeg kan ikke arbejde sådan, jeg har brug for at kunne kommunikere og i den henseende er der bestemt ikke noget problem med Alain.

Med 'Mailis' blev tegningerne kraftigere, er det på grund af en måske mere detaljeret teknik indenfor sort/hvid?

Når jeg tænker grundigt over det var Mailis et slags forbindelsespunkt både med hensyn til tekst og tegning. Det er en fortælling, hvor jeg lod mig rive med. Jeg analyserede den mindre end de foregående. I de andre episoder havde jeg et ønske om at udtrykke noget - en fortæller ideologi. Jeg lægger måske bånd på mig selv, når jeg arbejder således. »Mailis« er uden tvivl sammen med »Le Loup« min bedste fortælling. Jeg havde haft visse vanskeligheder med »Slaverne«, efter »Mailis« har jeg haft meget lettere ved at arbejde, selvom jeg har haft visse vanskelige passager i »Les Pelerins«.

Giver det bestemte antal sider der skal være i et album dig visse vanskeligheder?

Det er altid irriterende i den forstand, at jeg er bundet til at lave en fortælling på 46 sider. Hos Casterman er der ikke denne begrænsning, og det er vældig rart. For »Simon du Fleuves« vedkommende er fortællingen trukket lidt i langdrag, fordi jeg er nødt til at dele den op i episoder på 46 sider. Jeg havde kunnet lave fortællingen på omkring hundrede sider.

Hvis jeg forstår det rigtigt, så er du imod seriesystemet?

Personen som optræder i fortællingerne skal defineres og placeres i sammenhæng hver gang man laver en ny episode. Det er faktisk lidt irriterende. Det ender med at blive så stereotyp. Man burde give fortælleren format og ikke helten, sådan som man gør i litteraturen. Helten er »fælden«. Der er nogle serieforfattere der laver fortællinger ud af ingenting andet end »de hellige og ukrænelige helte«. For tiden har jeg mere lyst til at lave enkeltfortællinger end serier.

Du vil altså faktisk lave »litteratur« med tegneserien . . .

Ikke lige præcis, men der er visse ting, jeg gerne ville prøve. Jeg kunne for eksempel godt tænke mig at bearbejde et litterært værk, ligesom man bruger en roman som manuskript til en film. Jeg havde kontaktet Joubert, som har skrevet »L'homme du sable«, en roman som senere er blevet brugt til en tv-serie. Jeg har mødt ham to gange, og første gang forstod han ikke rigtigt, hvor jeg ville hen. Da jeg så havde vist ham det jeg havde lavet, sagde han til mig: »Ja, det kunne faktisk være interessant. Det drejer sig naturligvis ikke om at lave en bearbejdning, der går helt tæt op ad teksten, men om at fortolke den på ens egen måde nøjagtigt ligesom en instruktør med film. De

litterære og udgiverne forstår endnu ikke grunden til denne fremgangsmåde. Jeg ville gerne bruge »Mulatresse Solitude« en roman af Simone Schwarzbar. Den er fantastisk god. Det ville være et interessant arbejde. Det er svært, at gå videre end det allerede har været gjort med albumssystemet på 46 plancher. Man bliver begrænset med den fragmentariske udgivelsestype. Udgiveren burde prøve at stille sig anderledes over for fortælleren. For eksempel vil jeg sommetider gerne arbejde en smule mere med mine fortællinger, bruge et halvt år, men det er ikke finansiellet muligt. Udgiveren burde være lige stillet med filmproducenten. Det må kunne lade sig gøre . . .

TEGNE SERIER SOM ET UNDERVISNINGS FORLØB

I artiklen skildres et undervisningsforløb i triviallitteratur med udgangspunkt i krigs-serien »Kampflyver« fra forlaget Interpresse.
Af Peter Basse

Et undervisningsforløb i triviallitteratur omfattende fx. »Kampflyver«, udgivet af A/S Interpresse, Bagsværd, kunne passende tage sit udgangspunkt i elevernes egen virkelighed.

Hvem har læst/læser »Kampflyver«, der med 2. Verdenskrig som baggrund skildrer kampe mellem tyskere og englændere? Hvem holder man med? Hvor er historien bedst?

Man holder naturligvis med englænderne, og det gør man i særdeleshed de steder, hvor der detaljeret fokuseres på englændernes »retfærdige« nedslagtning af tyskere.

For at spore eleverne ind på et mere fagligt betonet arbejde med serien kunne man sætte sig for at undersøge og besvare følgende spørgsmål: når man som læser må holde med englænderne mod tyskerne - hvad beror dt da på? Eller anderledes udtrykt: hvilke visuelle og sproglige midler er fra producenternes side bragt i anvendelse for at styre læsernes oplevelse?

Det følgende er baseret på »Kampflyver« nr. 387, som indeholder to historier: »Raketangreb« og »Hævnørst«, af hvilke jeg vil tage udgangspunkt i den sidste.

Indledningsvis må der gøres opmærksom på, at omslaget, der har til opgave at fange den potentielle købers opmærksomhed, viser to krigssituationer: et par bombefly og et par soldater bag en maskinkanon nedgravet i et ørkenagtigt landskab. To situationer, som intet har at skaffe med de to historier inde i hæftet. I disse kæmpes der med en anden flytype end den, der vises på omslaget. Og ingen af de to historier beskriver ørkenkrig. Producenterne har åbenbart taget det første det bedste omslag til at klaske om de to historier.

Handlingen i »Hævnørst« anslås i en kort, indledende oversigt:

»I den iskolde vinter 1939-40, under »Den falske Krig«, prøvede R.A.F. fra deres baser i Frankrig at bombardere Siegfried-linien, men skønt moralen blandt briterne var høj, var deres effektivitet lav i sammenligning med Luftwafes, og maskinerne var ringe.«

Mandskabet på en af de engelske bombemaskiner, en Fairey Battle, består af løjtnat Peter Culver, navigatøren »Stretch« Downes samt skytten »Grimme« Manners. De udgør et fast sammensmættet mandskab.

Under et angreb på de tyske stillinger beskadiges deres maskine, hvorfor de må nødlande et sted mellem de tyske og franske linier. Stretch og Grimme redder deres bevidstløse skipper ud af flyet. De forfølges af en tysk skipatrolje, men når i sidste øjeblik ind bag de franske linier.

I I maj 1940 udskrives Peter. Han vender tilbage til basen. Kort efter indleder tyskerne en offensiv (den såkaldte Blitzkrieg). Der bliver brug for den engelske bomber-eskadrille, som får til opgave at ødelægge en for de tyske panserkøretøjer vigtig bro. Det lykkes med svære tab. Holdets maskine skydes i brand, hvorpå Peter tvinger sit mandskab til at springe ud. På vej ned i faldskærm ser han sine to kammerater blive beskudt af de angribende tyske ME-110'ere.

På mirakuløs vis lykkes det den stærkt chokerede Peter at bringe den svært beskadigede maskine tilbage. Skal han igen komme til at flyve, må han straks op igen. Hans overordnede sætter ham op i en Hurricane. Kort efter får han øje på en eskadrille tyske bombefly. Så vågner han op til død. Så fra nu af begynder hans scoringsliste at vokse uhemmet.

På grund af en misforståelse sættes Peter i arrest for selvmordsforsøg med en

revolver. Han var blot ved at rense den.

Peter flygter i en stjålet maskine, raserer de tyske hangarer, men skydes til sidst ned på en mark. Han fanges af tilløbende tyskere og bringes til et tysk militærhospital. Der møder han til sin og læsesens store overraskelse sine gamle kammerater. De blev, viser det sig nu, blot såret under faldskærmsudspringet.

Under en fangetransport flygter de tre venner. Det lykkes dem at stjele en tysk maskine. Ude over Kanalen må de nødtvungent sætte maskinen ned på vandet. De reddes imidlertid af en engelsk motor-torpedobåd.

På sidste side ser vi det lykkelige mandskab forenet i en ny maskine på vej mod nye opgaver inden for Kystbevogtningen.

Handling

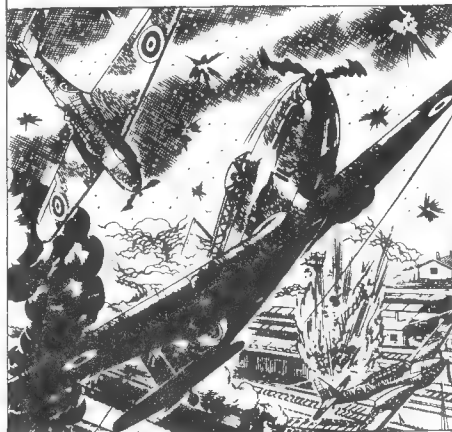
Opgaven går indledningsvis ud på at inddele historien i nogle hovedfaser for på det grundlag at lave en model over den typiske handlingsgang. Det er altså nødvendigt at have flere numre af »Kampflyver« til rådighed.

Karakteristisk for handlingen i »Kampflyver« er dens tre hovedfaser. Modellen ser således ud:

1. Indledningsvis beskrives et godt og varmt kammeratskab mellem helten og en eller flere mænd.
2. Ved død eller ulykke ødelægges dette med det resultat, at helten i sorg og smerte begynder at myrde løs på modstanderne.
3. Afslutningsvis genoprettes eller erstattes kammeratskabet med et nyt, hvorefter helten atter bliver sig selv.

Herefter må man spørge sig selv, hvad det er, som handlingsmæssigt får en til at holde med helten og sammen med ham

HÆVNTØRST

I DEN ISKOLDE VINTER 1939-40, UNDER DEN FALSKKE KRIG, PRØVEDE R.A.F. FRA DERES BASER I FRANKRIG AT BOMBARDERE SIEGFRIED-LINIEN, MEN SKØNT MOBALEN BLANDT BRITTERNE VAR HØJ, VAR DERES EFFEKTIVITET LAV I SAMMENLIGNING MED LUFTWAFFES, OG MASKINERNE VAR RINGE.

I DET SVINDENDE LYS LYKKEDES DET PETER AT FÅ SAT MASKINEN NED I EN RYDNING I SKOVEN ET STED MELLEM DE TYSKE OG DE FRANSKE LINIER...

LANDINGEN VAR ALT ANDET END BLID, OG PETER BLEV SLÅET BEVIDSTLØS. DE ANDRE TO BLEV KUN RYSTET GRUNDIGT IGENNEM.

STRETCH OG GRIMME FIK TRAVLT MED AT FÅ DERES BEVIDSTLØSE SKIPPER UD AF MASKINEN...

FORSIGTIG! DET KUN SE UD, SOM OM HANS BEN ER BRÆKKET!

VI MÅ HELLERE SKYNDTE OS, HER STINKER FÆLT AF BENZIN, ELLERS BLIR HAN OGSÅ STEGT!

DE SLÆBTE HAM I SIKKERHED, INDEN MASKINEN EKSPLODEREDE...

TÆNKTE JEG DET IKKE NOK - DET ER BRÆKKET.

DER RØG STAKKELS JO - DOG I LUFTEN...

NATTEN VAR FALDET PÅ, OG DE VAR MINDST EN MILE FRA EGNE LINIER.

I SKAL HA' TAK, FORDI I SLÆBTE MIG UD. NU MÅ I HELLERE SE AT KOMME VÆK, INDEN DER KOMMER EN TYSK PATRULJE. DE GØR NOK IKKE EN SÆRET MAND NOGET.

VIL DU IKKE NOK HOLDE DIN KÆFT!

STRETCH OG GRIMME HAVDE IKKE I SINDE AT LADE HAM I STIKKEN...

KOM MED, GRIMME. JEG TRØR, JEG KAN SE EN HEGNSPORT DERovre, SOM VI KAN BRUGE SOM BASE. VI MÅ JO HA' SKVADDER HO'DET DER MED OS!

DER VAR INGEN AF DEM, DER NÆREDE NOGET ØNSKE OM AT TILBRINGE RESTEN AF KRIGEN BAG PIGTRAD. NOGET MATTE DER GØRES...

DET ER BEDST AT STIKKE AF, INDEN VI NAR OVER DEN TYSKE GRÆNSE.

FOR EN GANGS SKYLD HAR DRENGEN RET. HAR DE OS FØRST INDE BAG PIGTRADEN, BLIVER DET MEGET BESVÆRLIGERE.

HVORDAN VIL DU EGENTLIG FLYGTE HER-FRA. VORES VOGN LIGER LIGE MIDT I KONVOJEN, DE VIL OPDAGE DET MED DET SAMME.

HVIS BARE VI VAR I DEN SIDSTE VOGN, KUNNE VI MÅSKE ARRANGERE NOGET.

HÆJER DET ALTI DET TRØR JEG, AT JEG KAN ORDNE, UDEN AT DE FYRE OPDAGER NOGET!

DE ANDRE FANGER BLEV DELVIS INDVIET I PLANEN OG BEGYNDTE AT TRÆNGES OM VOGNENS ABNE BAGENDE...

VI VIL HAVE FRISK LUFT!

MEDENS DE ANDRE STOD SOM EN SKÆRM MELLEM HAM OG VAGTERNE, SPARKEDE GRIMME HUL I LADET'S DUL VÆRREDER. DE ØVRIGE FANGER SKRALEDE AF FULD HALS FOR AT OVERDØVE STØJEN.

HVAD ER HAN UDE PÅ, STRETCH!

BARE VÆR STILLE OG LAD OS GAMLE RØTTER OM DET HER. GÅ HEN TIL DE ANDRE OG SYNG MED!

SÅ STAK GRIMME SIN ARM NED Gennem HULLET OG GREB FAT I VOGNENS BREMSEKABEL...

HAN TRAK TIL AF ALLE KRÆFTER, VOGNEN TABTE FARTEN...

DET SKYLDES NOK DEN ELENDEGE BENZIN, DE UDLEVERER NUTIL-DAGS. ERSATZ - ACHI!

HIMMEL! HUN TREKKER IKKE...

DE ANDRE BILERS CHAUFFØRER TUODES UTALMODIGT I HORNET OG SVINGEDE UDEN OM VOGNEN EN FOR EN...

UD TIL SIOEN MED OIG, DUMMKOPF!

ACH, DET NYTTER IKKE NOGET, DER ER INGEN KRAFT I MOTOREN. JEG KAN IKKE SINKKE KONVOJEN. LAD DEM BARE KØRE UDENOM.

I NÆSTE NU HAVDE HAN GREBET ET AF MASKINGEVÆRNERNE OG ABNEDE ILD MOD E-BADEN...

AARGHH!

SKYD! DET MÅ VÆRE DE UNDEVEGNE, ENGELSKKE FLYVERE, SOM VI HØRTE OM!

HVAD ER HAN UDE PÅ? DE VIL JO SKYDE HAM I SMADDER!

E-BADEN ABNEDE ILD OG DERMED VAR MASKERNE KASTET.

PETER HAVDE FREMTVUNGET NETOP DET, HAN ØNSKEDE...

SE DER, SIRI! E-BADEN SKYDER PÅ FLYVERNE! DE MÅ VÆRE ENGELSKKE!

FULD KRAFT FREM HER MÅ VI LEGGE MED!

DE TRE KAMMERATER FORBLEV SAMMEN. DE BLEV OVERFLYTTET TIL KYST BEVOGTTINGEN OG FLØJ SAMMEN I EN BRISTOL BEAUFORT...

HOLD OP MED AT SLINGRE SÅDAN - DU ØØLEJEGGER MIT SIGTE!

HVAD BROKKER DU DIG OVER? HUN LIGER STØT PÅ KURSEN! DU ER EFTERHÅNDEN VED AT BLIVE EN SLEM KVE-RULANT!

TÆNK, AT HAN TALER TIL STAKKELS GRIMME I DEN TONE. DET ER DET, JEG SIGER - DEN NYE GENERATION HAR INGEN RESPECT FOR ALDER-DOMMEN MERE!

slut

KAMP 1: TYSKE udg. -es af A/S Interpress, Bux 11, 2880 Bagsvaerd, og udkommer hver 4. måned. Danne Larsen © A/S Interpress. Trykt i efterbetonation. Stenby Tryk A/S, Bagsvaerd 1979.

Uddrag af den analyserede serie: Hævntørst, fra kamp-flyver nr. 387, 1979.

nyde nedslagtningen af modstanderne i specielt 2.-fasen.

I begyndelsen af historien præsenteres man udførligt for englænderne. Som læser kommer man tættest ind på livet af dem i modsætning til tyskerne, der som helhed skildres udefra. Da læserne med andre ord skal identificere sig med englænderne, er det indlysende, at det gode kammeratskabs ødelæggelse har til opgave hos dem at opbygge et følelsesmæssigt engagement, således at læserne er i stand til at opleve drabene på modstanderne i 2.-fasen som retfærdig gengældelse.

Sidste fase i handlingen har til opgave at afspænde læserne. Det gøres gennem genoprettelse af den tabte harmoni mellem helt og omgivelser.

Således fører teksten handlingsmæssigt læserne gennem et ganske bestemt oplevelsesmønster med en ganske bestemt hensigt. At kammeratskabet er blevet gjort til den basale oplevelseskategori er ikke tilfældigt, hvad jeg skal vende tilbage til senere.

Synsvinkel

To parter, der kæmper, er på forskellige tidspunkter såvel den, der handler, som den, der bliver handlet med. Kort udtrykt: subjekt og objekt.

Det er vel sådan, at man automatisk holder med den svage part. Den der ligger ned. Hvis man altså får lov til at se ham.

Det er i den sammenhæng producenterne af serien kommer ind i billedet som skjulte tilrettelæggere af ens oplevelser. Med hensyn til synsvinkel er historien skåret til på en sådan måde, at læserne ikke kan andet end identificere sig med englænderne.

Betragter man billederne i handlingsforløbet første fase vil en simpel optælling vise, at et flertal af billeder fremstiller de angribende englændere som objekt for tyskernes bestialske myrderier.

I handlingsforløbet 2. fase, hvor englænderne i retfærdig harme kaster sig over tyskerne, vil man se, hvorledes et flertal af billeder fokuserer på de brave englændere/helten som handlende subjekt.

Altså er synsvinklen en diskret, sammen særdeles vigtig faktor i tilrettelæggelsen af læseroplevelsen.

Persontegning

Som en mere direkte iagttagelig faktor i tilrettelæggelsen af læseroplevelsen kommer persontegningen.

Englænderne, som man straks og mest udførligt præsenteres for, er i højere grad end tyskerne skildret som individer.

Englænderne har åbne, rene ansigter - og nærbilleder bidrager til at forstærke denne oplevelse.

Tyskerne, derimod, er typer. Hyppigt skildres de med fede nakkefolder - i enkelte tilfælde i klar modstrid med figurtegningen i øvrigt eller med den situation, som den skildrede befinder sig i.

De tyske portrætter har ikke sjældent brede (tolk: primitive) kindben og som endnu en modsætning til englændernes rene, åbne ansigter er de tyske undertiden belagt med skygge. Også i situationer, hvor det fysisk set er umuligt.

Eksemplerne er legio. Myterne om de brave, humoristiske og afslappede englændere og de plumpe, strenge og afstumpede tyskere trives i bedste velgående.

Læserfunktionen

Serien »Kampflyver« rummer som antyd det ovenfor samtlige triviallitterære karakteristika. Det drejer sig om fast handlingsforløb, faste persongrupper, faste perspektiver og synsvinkler, en fast unuanceret og mytbåren persontegning m.m.. Altsammen komponenter til opbygning af en bestemt læseroplevelse. For læsere med et ganske bestemt oplevelsesbehov.

Ovennævnte komponenter dyrker som den rent sproglige kliche aldrig det marginale og nuancerede, men derimod altid det centrale og unuancerede, hvad der er en forklaring på.

Forestiller man sig, at det vrimlede med visuelle og sproglige udfordringer i serien, som intellektuelt krævede noget ganske bestemt af læseren, ville tilegnelsen af historien ikke ske glat og ukompliceret. Der skulle nemlig standses op af og til, hvorved læseren ville blive sig tilegnelsessituationen bevidst. Og då må ikke ske. For serien byder sig til med en bred og central oplevelsesramme, hvortil læseren kan knytte egne individuelle erfaringer og oplevelser.

I dette perspektiv handler serien stadig væk om helte og skurke. Om englændere og tyskere. Men det afgørende er og bliver læseren selv. Det er ham, der skal sætte sig selv i scene i dette imaginære oplevelsesrum, som er seriens. Der fungerer alt, som det skal.

Drømmen om det dybe og varige kammeratskab mellem mænd samt drømmen om omnipotensen bliver her for en kort stund til virkelighed.

Når virkeligheden i kraft af uoverskueligt store og massive krav til de unge læsere må forekomme uflyttelig og grustrende - og hvis disse tillige føler sig ensomme og overflødige - ja, så er det rigtig rart at kunne boltre sig i et oplevelsesrum, der garanterer succes og omnipotens. Et oplevelsesrum, som seriens producenter behændigt har camoufleret for læseren, så han ikke skal opdage, at det reelt er et beskyttelsesrum, han sidder i, mens kampen raser udenfor.

Tidligere artikler i KS i serien tegneserier som undervisning:

KS 5, 1975: Tegneserier som et undervisningsforløb, af Bent Væge.

KS 6, 1976: Koks i klassen - Tintin som undervisningsforløb - af Bent Væge.

KS 28, 1978: Tegneserier i undervisningen - et Tintin-album, et Anders And-hæfte og et western album - af Bent Væge.

Fra Kampflyver nr. 387.

MED KS I BYEN!

Foto: A. Hjorth Jørgensen.

De hårde drenge fra KS går i byen sammen med Gilbert Shelton, så her er en rapport fra deres udsendte om et par timer i regnvejr, på køretur med Gilbert og om en polsk skakspiller i madhuset i Magstræde.

Klokken er ganske tidligt på dagen - nemlig ca. 10,00. Faktisk temmeligt tidligt for selv vor gamle hærdeede redaktør (prøv selv at spørg hans nærmeste kolleger på »officen« derude i Bagsværd, hvornår han plejer at møde!), men ind ad døren i let sommertøj og sandaler (her bør det bemærkes, at det regner udenfor) er netop sidesteppet trofaste KS-medarbejder gennem mange år, Anders Hjorth Jørgensen (den der ene mand kan præstere en brevstorm til KS med spørgsmålet: Hvem er dog Anders Hjorth Jørgensen? Vinder en gratis eftermiddag som vikar på biblioteket (det centrale) i Slagelse) godt belæst med et par ton tegneserier og fotoudstyr. Hans tre første kvikke bemærkninger er: 1) jeg ku' ikke finde lyset, 2) det regner, 3) har du lavet kaffe?!!

Hr. Jørgensen drikker kaffe, mens vor redaktør atter en gang fanger telefonen for at nå den lokale kabinetsbestyrer - hr. Kidde. Der er en fed gang panik på efterhånden, men alligevel er telefonen li' så død, som den har været et helt døgn nu.

Kl. 10,25 sker der pludselig noget - telefonen ringer. Det er Kidden - i go morgenstemning, tørt konstaterende, at han har glemt og betale sin telefonregning, så nu har det kære væsen (tele, altså) lukket den. Kidden står i en møntbox på Frederiksberg. »Ta' det roligt, Jensen, selv om jeg principielt ikke ka li' dig - og slet ikke kan li' at være så tidligt oppe som nu (dette er en af de få formildende omstændigheder ved hr. Kidde), står jeg til din disposition. Jeg er der kl. 12,00!!

Kl. 12,30 drager de afsted ud i regnvejr, i sandaler og uden paraply - stedet er Vesterbro, og vor redaktør kan tørt (trods vejret) konstatere, at her lugter næsten slet ikke, når det regner. Det er han glad for - han bor her nemlig!!

Destinationen er Vestersøgade Hotel, kun få minutter derfra.

Her residerer nemlig Gilbert Shelton, amerikansk undergrundstegner med basis i San Francisco, verdensberømt (også herhjemme) for sine serier med The Faboulous Fury Freak Brothers/Flipkompa'niet og Fat Freddy's Cat, sammen med sin kone, på 1 1/2 dags ophold i Danmark.

9 måneder har parret efterhånden opholdt sig i Europa, og bortset fra en retur til USA 3 uger i september, ser det ud til at opholdet bliver til et »forever«. Til oktober vendes der tilbage til Europa, nærmere bestemt Spanien, hvor der ledes med lys og lygte efter en helårsresidens. Det var slet ikke meningen, at opholdet skulle forlænges på livstid, men parret er blevet forelsket i det sydlige. Tempoet er passende, maden er dejlig, sprutten er billig og mentaliteten er fin. Et dejligt arbejdsklima, mener Gilbert. Foreløbig har vi samlet Gilbert and wife på Vestersøgade hotel, og ruten går nu gennem byen på amerikansk vis mod kvarteret omkring Magstræde anført af Gilbert i en fransk skrotkasse indkøbt i Paris til Europarundfart. Gilbert bruger armen som blinklys og hænger for det meste ud af vinduet for at nøje at kunne overvåge alt. Det er ikke mere end et par timer, vi har kunnet få med Gilbert, for hen ad eftermiddagen er de nødt til at drøne videre mod Amsterdam til et arrangement dagen efter, så vi beslutter at drikke et par øl først, og få lidt frokost bagefter.

Da vognen er parkeret ved Gammel Strand går ruten mod værtshus Rosa Luxembourg - der er lukket. Derefter til spisestue - hvor der er lukket. Så ender selskabet foreløbig på Tokanten, hvor indtagelserne bliver en omgang Carlsberg

og Gammel Dansk. Gilbert springer dog over det sidste, han skal køre - og den blev lidt skæv igår. Da lagde han ud på Interpresse (efter først at ha' været en tur på Burger King på Rådhuspladsen - »jeg sætter en stor ære i at prøve samtlige Burger King's i Europas hovedstæder«, og så samler Gilbert iøvrigt på øldåser), for at hilse på sine danske udgivere, derefter gik turen med Søren Håkansson som vært, til Fantask og den efterfølgende dinner med drengene derfra blev vist ikke kedelig.

På Tokanten vælter snakken også meget hurtigt frem og tilbage over bordet. Gilbert fortæller om sit arbejde som chief-in Editor på Rip-off Press, at han der meget gerne ville udgive europæiske tegneserier - faktisk gerne et specielt europæisk magasin, at han også var meget interesseret i danske serier - og jævnt imponeret var han over det, han havde set allerede.

Der var historien om hans egen karriere som serietegner, hans udvikling, populariteten med Flipkompa'niet, hans forhold til det amerikanske undergrundsmarked - og han kunne fortælle, at han stadigvæk forsøger at færdiggøre en side om ugen. Hans seneste seriearbejde kan man beskue i Rip-off Comix nr. 6 (netop kommet herhjemme) som er et helt igennem Shelton-nummer, med en ny Freak-Brothers og en guide til at »travel« Europa.

Han har også lige færdiggjort 200 sider med Wonder Wart-hog, og den dukker op til efteråret i bogform.

Efter Tokanten går det i silende regnvejr til Spisehuset, som nu er åbent. Her venter et dejligt »Ta' selv« frokost-bord, byens bedste og billigste - anbefales på det varmeste af Rune Kidde. Over den dejlige mad går snakken så atter livligt om det at

RUNE PRESS

Krogshøjvej 32 · 2880 Bagsværd · Danmark · Tlf. 02/98 52 27 · Giro 2 21 29 86

KATALOG 37

AUGUST/SEPTEMBER 1980

REDAKTION & PRODUKTION

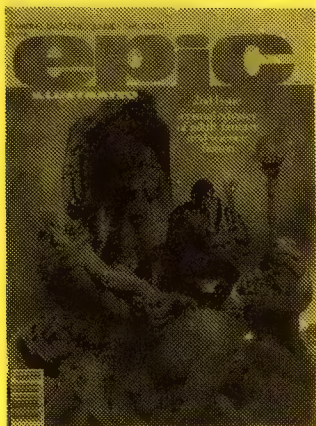
TORBEN S. JENSEN

OBS! NETOP SOM DETTE KATALOG
SKULLE AFSTED TIL TRYKMASKINEN,
DUMPEDE FØLGENDE NYHEDER IND
AD BREVSPRÆKKEN:

Vampirella 90-5 sort/hvid seri-
er-Creepy 121-et special John Se-
verin nummer-begge magasiner kos-
ter 21,50. Heavy Metal 41-Bilal,
Moebius, Drulilet m.fl.-pris 22,50.

Også det længe ventede nr.8A i
Marvel Index-serien har vi nu mod-
taget, det omhandler Capitain Ame-
rica, og koster 60,00 .

Og så nåede den store Joakim - Un-
cle Scrooge Best Comics frem-pris
125,00 kr.

EPIC ILLUSTRATED 2 - CORBEN, CRAIG RUSSELL, CONRAD M.FL.

SIDE 2

NY STOR CORBEN BLOODSTAR

SIDE 5

DE TO RUNE T. KIDDE - ALBUMS UDE NU

SIDE 7

OVER 50 NYHEDER I DETTE KATALOG

BESTILLINGS BETINGELSER

SKANDINAVIEN

Alle priser er i danske kroner.

Betaling 30 dage efter modtagelse af varerne.

Vi betaler porto for ordre over 200 kr.

Vi betaler porto og giver 10% rabat på ordre over 300 kr. - excl. abonnemeter.

For plakater opkræves 5 kr. pr. forsendelse til plakatrør.

Hvis faktura ønskes, gøres tydeligt opmærksom på det med hver ordre.

ORDER CONDITIONS

OUTSIDE SCANDINAVIA

All prices are in Danish Kroner.

Payment 30 days after receiving the goods.

Postal money order. No personal checks.

For orders for D.Kr. 300 or more we pay postage and grant you a 10% discount.

Air mail is extra. Please state clearly.

For posters we charge D.Kr. 5 per shipment.

If you want invoice, please state clearly with each order.

MAGAZINES

Tidsskrifter/Fanzines

THE COMICREADER 178 14,50

Desværre er der ikke noget nyt om de manglende numre af TCR. Vor leverandør i England har de samme problemer med at få fravristet den amerikanske distributør TCR, som vi har haft! Seneste nummer, vi har modtaget er nr. 178, med den sædvanlige blanding af nyheder og tegneserier.

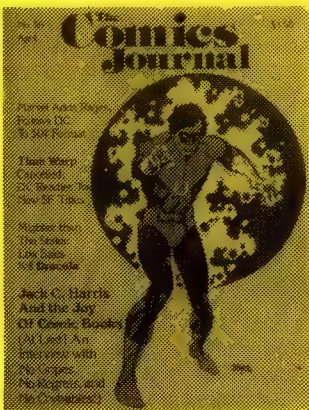
PÅ LAGER:
171/172/174/ pr.stk. 4,50

THE COMIC JOURNAL 54 & 55 20,00

To nye numre af dette måske verdens bedste serietidsskrift. Som sædvanligt nok af nyhedsstof, læserbreve, anmeldelser og kommentarer.

Nr.54: Det allersidste interview med Li'l Abners Al Capp, stort interview med Marshall Rogers. Nr.55: Interview med Jack C. Harris (DC-forfatter), artikel om John Bolton et stort britisk Marveltalent. Forside af Gil Kane.

PÅ LAGER:
38/40/41/42/43/45/46/ pr.stk.7,50
48/ pr. stk. 34,00
49/50/51/52/ pr. stk. 18,50
53/ pr. stk. 34,50

MEDIASCENE PREVUE 41 45,00

Fra og med dette nr. skifter Mediascene titel til MS PREVUE, og skifter samtidigt format fra avisformatet til det mere normale magasinformat. Stadigvæk en smuk opsætning og pænt tryk. Nr.41 er et specialnummer om den nye STAR

WARS-film THE EMPIRE STRIKES BACK. Bla. et interview med instruktøren, gennemgang af persongalleriet, og et 16 siders portfolio i farver om filmen. Og så er der masser af nyt om film, bøger og tegneserier i USA. Ialt 100 sider.

PÅ LAGER:
25/30/32/33/34/ pr.stk.9,00
36/37/38/39/ pr.stk.18,50

GRAPHIC GALLERY 13 49,50

Seneste nr. af det eksklusive salgsmagasin, dennegang i stort avisformat. Af indholdet kan bla. nævnes Hal Foster.

STADIG PÅ LAGER:

ROCKET BLAST COMIC COLLECTOR

147/148/149/150/ pr.stk.24,50

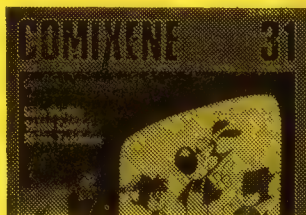
CARTOONIST PROFILES

39/40/41/42/ pr.stk. 19,50

43/44/ pr.stk. 39,50

MARVEL INDEX

Nr.5-Thor/6-Strange Tales/
7A-Hulk/7B-Invaders/8B-Iron
Man/ pr. stk. 30,00

COMIXENE 30 & 31 22,50

To nye numre af det meget flotte tyske magasin der blander artikler, nyhedsstof og tegneserier. I nr.30 bla. artikler om Science-Fiction serier i USA, Frankrig og Belgien, 3.del af gennemgangen af The Studio(Bernie Wrightson). Tegneserierne er Splint & Co., og Vidocq. I nr.31, en stor specialrapport om den tyske seriekonge, Rolf Kauka, og det sædvanlige stof. Begge på 72 sider.

PÅ LAGER:
26/ 17,00
27/28/29/ pr.stk. 22,50

CARL BARKS & CO.

2/3/4/5/ pr.stk. 12,85

6/ 9,85

7/8/ pr.stk. 10,85

9/ 14,85

10/11/12/ pr.stk. 14,85

13/14/ pr.stk. 19,85

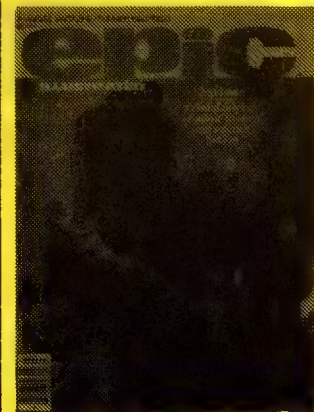
SERIEHÆFTER:

HEAVY METAL 38,39 & 40 22,50

Tre nye numre er det klevet til, siden sidst. I nr.38: Serier af bla. Jeronation, Rod Kierkegaard, Bilal, ny farveserie af Corben (en opfølgning til THE BEAST OF WOLVERTON), Sf-serie af Godard & Ribera (fra Pilote), også i farver. 98 sider, mange i farver. I nr.39 bla.: Forside af Giger (Alien), serier af bla. Jeronation, Caza, 2.del af Godard/Ribera's Sf, farveserie af Bernie Wrightson - Captain Stern. 98 sider. I nr.40: Progress-del 1, farveserie af Christin og Bilal, Caza, Druillet, Moebius, Godard/Ribera og farveserie af Dick Matena.98 sider.

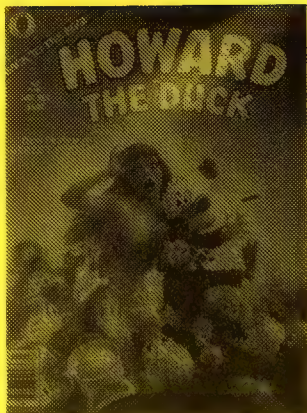
PÅ LAGER:
31/32/33/ pr.stk. 18,50
34/35/ pr.stk. 18,50
36/37/ pr.stk. 22,50

EPIC ILLUSTRATED 2 22,50

Det andet forsøg fra Marvel med sit nye magasin til et voksent publikum. Forside af Corben, serier af bla. Roy Thomas/Tim Conrad (flot Sværd & Trolddomsserie), Jim Starlin, Craig Russell (base-ret på Wagner), og Howard Chaykin og S.R.Delany. 100 sider spækket med serier og artikler.

Vi har stadig nr.1 af Epic på lager. prisen er 22,50.

HOWARD THE DUCK 6 14,50

Denne gang vender Howard og hans elskede Beverly tilbage til, hvor Howard i sin tid dumpede ned fra, nemlig "DUCKWORLD", og det går ikke stille af sig. Howard er blevet en religiøs martyr, via smarte buisnessducks og forfatteren Truman Capoltry, så hans pludselige genopstandelse med en hårløs abe ved sin side vækker kaos på hjemstavn. Læs selv om de spændende begivenheder i HTD 6.

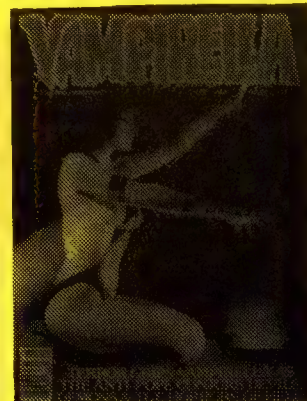
Vi har stadig HTD 5 på lager. Prisen er 14,50.

1994 13 22,50

Med serier af bla. Alex Nino, Jose Ortiz, Rudy Nebres og Frank Thorne. 76 sider.

PÅ LAGER:
8/9/10/ pr.stk. 13,50
11/pr. stk. 18,50
12/pr. stk. 20,50

VAMPIRELLA 88 & 89 21,50

I begge de to seneste numre af magasinet er hovedhistorien illustreret af Rudy Nebres. Desuden småserier af bla. Jose Ortiz.

PÅ LAGER:
81/84/ pr.stk.13,50
85/ 24,50
86/87/ pr.stk. 21,50

ROOK 3

21,50

Der er 3 serier i dette tredje nummer af Warrens seneste magasin. Et ROOK-eventyr af Richardson/Elias, 1.del af Alex Toth's nye serie "BRAVO FOR ADVENTURE" (som minder en hel del om Johnny Hazard i stil), og 2.del af Alfredo Alcala's Sværd & Trolddomsserie VOLTAR. 68 sider.

Vi har stadig ROOK 2 på lager. Prisen er 18,50.

CREEPLY 118 & 119 21,50

I nr.118 bla.: Leo Durano, Joaq Blasquez, Isioro Mones, Carmine Infantino, Val Mayerik og Pablo Marcos. 76 sider.

Nr.119 er et special-Alex Nino nummer. 6 serier illustreret af den meget produktive men også meget ferme Nino. Et af de helt store serienavne - netop nu.

PÅ LAGER:
108/109/ pr.stk.13,00
110/111/ pr.stk.21,50
112/ 24,50
114/ pr. stk. 18,50
115/116/117/pr. stk. 21,50

EERIE 112 21,50

Hele dette nummer illustreret af Esteban Marotto, den spanske mester udi Sværd & trolddomsserier. 76 sider.

PÅ LAGER:
101/102/103/104/105/107/108/
109/ pr.stk.13,00
111/112/ pr.stk.21,50

THE SPIRIT 23 21,50

2.del af The Spirit-checklist, brevkasse, 4 klassiske spiritserier, 4. afsnit af Wally Wood's Sfspritserie fra 1952, 5.kapitel af Eisner's nye "Life On Another Planet" og nyt farveomslag af Eisner. 58 sider.

Vi har stadig THE SPIRIT 22 på lager. Prisen er 21,50

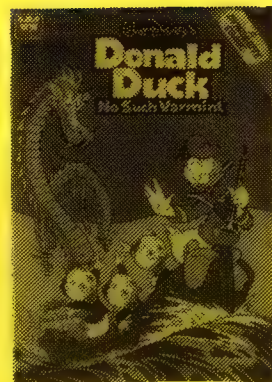
ELFQUEST 7 11,50

Ind ad døren har vi lige nået at få det nye nummer af Wendy & Richard Pini's elverserie. Som sædvanligt 32 sider og farveomslag. Og snart kommer den også på dansk.

Vi har stadig Elfquest 6 på lager. Prisen er 11,50

DONALD DUCK:NO SUCH VARMIN'T 9,50

Anders And & Søslangen, med pæn farvelægning, samt to 10-siders

som udfyldning. Anders og Højben kappes om hovedrollen i et amatørskuespil (fra 1951), og den første episode med Grønsparterne, ligeledes fra 51. 48 sider.

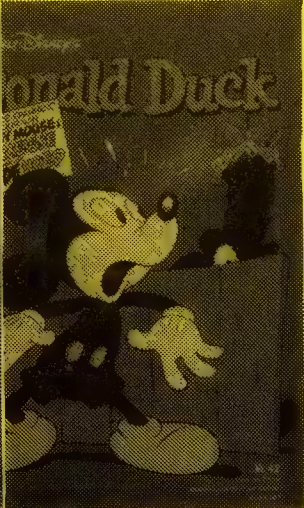

UNCLE SCROOGE CLASSICS 9,50

I Dynabrite-serien er her to nye Barks-genoptryk med Onkel Joakim - samlet i et hæfte på 48 sider, med pæn farvelægning. Episoderne er "Land Beneath The Ground", og "Back To Long Ago".

Vi har stadig de 3 første Dynabrite med Barks genoptryk på lager. Serier med Joakim, Anders And og Andersine. Pris pr.stk. 5,00.

HOLLANDSK ANDERS AND

Vi leverer det hollandske ugeblad i løbende abonnement. Masser af Barks, Jippes, Milton m.m. Abb. for 1 kvartal: 87,75 Abb. for 2 kvartaler: 169,00

Begynd med 2. eller 3.kvartal,1980 OBS! Vi har stadig komplet 1. kvartal, 1980 på lager - vor pris: 79,00.

ARTBOOKS / CALENDARS

ARTBOOKS:

VI HAR STADIG PÅ LAGER:

FOSS 95,00

Artbook fra danske Carlsen if, med 92 oliemalerier af den berømte engelske illustratør, Chris Foss.

THE STUDIO 90,00

Bogen der kom ud af at 4 helt store navne, Barry Smith-Kaluta-Bernie Wrightson-Jeff Jones, delte studio i en længere periode. Afsindig flot bog. 160 sider, helt i farver.

SENTINEL

85,00

Syd Mead, berømt industri-designer, tegner hvad vil omgive os i vor fremtid - biler osv. Måske bliver det virkelighed ...? 158 sider i stort format.

PLANET STORY 60,00

En rigtig barsk Sf-historie, fortalt af Harry Harrison, meget smukt og fantasifuldt illustreret af Jim Burns. Stort format.

CALENDARS:

Fra sommerudsalget er meget få eksemplarer af RODNEY MATTHEWS 1980-kalenderen, og Heavy Metal's ALIEN 1980-kalenderen tilbage.

MATTHEWS 80: 58,00

ALIEN 80: 49,00

-Bestil nu.

PORTFOLIOS:

ODINS REJSE ELLER DET FORSØMTE FORORD

PETER MADSEN

ODINS REJSE - ELLER DET FORSØMTE FORORD

45,00

Peter Madsen-portfolio. Består af 6 sort/hvid arbejder, der oprindeligt var tænkt som forord til Valhalla album 1 - med opdigtet "mytologi"- leveres i illustreret omslag. Sign. og nummereret fra et oplag på 150 ex.

TROLDE

af Henning D. Kure

TROLDE

45,00

Henning Kure-portfolio. Består af 6 plancher i format 42x29,7 cm. Leveres i illustreret omslag med alle oplysninger. Sign. og nummereret fra et oplag på 150 ex.

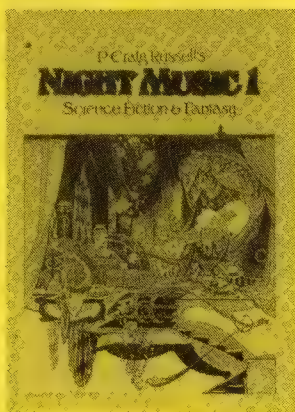
ALBUMS & BØGER

ALBUMS:

THE SWORDS OF HEAVEN - THE FLOWERS OF HELL

62,20

Er p.t. udsolgt, men vi har et nyt parti på vej fra USA. Denne meget smukt illustrerede Moorcock-fortælling af Howard Chaykin, er sikker på at blive en bestseller.

NIGHT MUSIC I 42,50

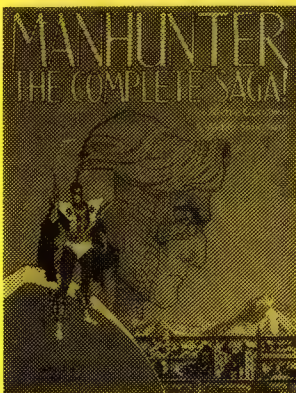
Første bog fra fantastiske P. Craig Russell i en længere serie, hvis rygterne taler sandt.

Meget smukt illustreret af et kompetent i fuldt flor. Craig Russell kendes fra Heavy Metal, Epic & Star Reach.

MANHUNTER-THE COMPLETE SAGA

70,00

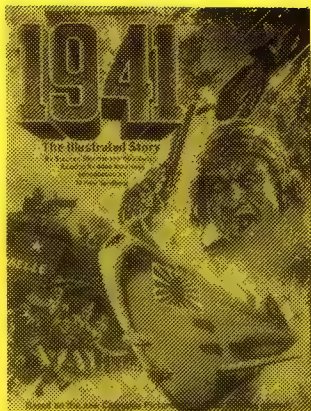
Archie Goodwin og Walter Simonson's prisbelønnede tegneserie, med serie(anti)helten MANHUNTER, som løb i DC-magasinerne gennem 1973-74. Her alle 7 episoder samlet et sted - et rigtigt serie-mesterværk, der har det bedst i en sådan samling. Med for- og efterord af Goodwin. 94 sider.

CANON 4

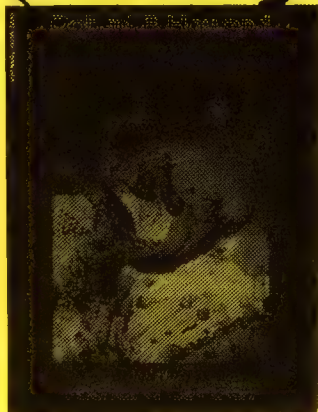
39,00

Det sidste produkt fra Wally Wood med sig selv i rollen som udgiver. Nedlagt er også klubben FOO, og Wood er tilbage ved tegnebordet for at arbejde for Marvel og DC - og for at hellige sig sin WIZARD KING... Her sidste kapitel, og dermed fjerde bog om detektiven CANON, der atter bliver involveret i store mysterier, der har med gamle nazier og smukke nøgne kvinder at gøre. 36 sider.

1941-THE ILLUSTRATED STORY 53,00

Verdens mest rablende gale film - her præsenteret af Heavy Metal som værende en af verdens mest rablende gale tegneserier. Serieversionen af Steven "Jaws, Narkontakt" Spielbergs vildt omtalte krigspsykose-film er lavet af parret Stephen Bisette og Rich Veitch, kendt fra Epic 2. Og dette er rablende vanvid.

BLOODSTAR 79,00

Endelig udgav man en såkaldt paberback udgave af Corbens efterhånden nogle år gamle serieversion af Robert E. Howards BLOODSTAR, så prisen kunne blive nogenlunde rimelig. Et imponerede serieværk, et af Corbens betydeligste, måske det bedste, mente mange da den i sin tid udkom. 116 sider i sort/hvid, allerbedste tryk-kvalitet.

OBS! Vi har to andre store nyheder lige på trapperne, nemlig den store UNCLE SCROOGE - THE BEST COMICS, i sammen format som Best Of Donald Duck, til en pris omkring 125,00 kr., og en hel bog med Stan Lee og Jack Kirby's THE FANTASTIC FOUR. Skriv/ring og forhør nærmere om eksakt pris.

STADIG PÅ LAGER:

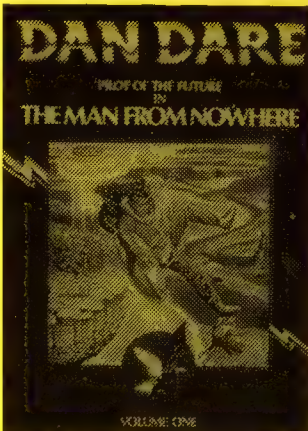
BIANCA 195,00

Crepax's arbejde om kostskolepigen Bianca, der må stå gruelt meget igennem. 255 sider i-

alt. KUN FÅ EX. TILBAGE. Men vi har andre Crepax-nyheder på vej i et senere katalog

IDYL 79,00

Samlingen af Jeff Jones nu klassiske Idyl-strips, samlet i et super-lækkert format, flot trykt. 68 sider.

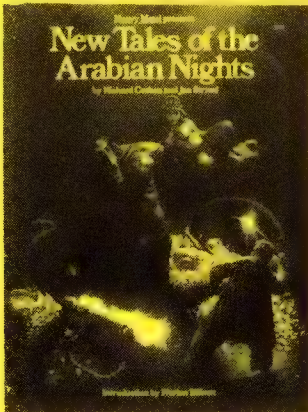

DAN DARE 82,00

Den klassiske engelske serie Dan Dare fra 1950, tegnet af Frank Hampson. Bind 1 bærer titlen: The Man From Nowhere. Flot farvelagt, lækkert trykt. 116 sider.

NEW TALES OF ARABIAN NIGHTS: SINBAD..... 79,00

Denne Heavy Metal-bog illustreret af Corben, ser ud til at skulle blive den helt store bestseller, også herhjemme. Nu sælger vi ud af vores 3. parti - så bestil bare.

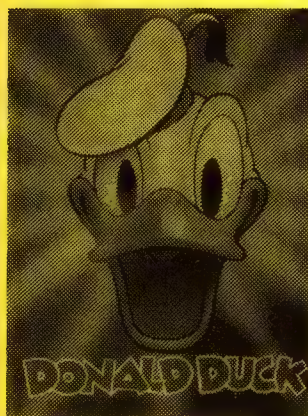

PÅ TILBUD:

Fra vort udsalgskatalog har vi stadig en del eksemplarer af bøgerne THE ILLUSTRATED HARLAN ELLISON & THE ILLUSTRATED ROGER ZELAZNY liggende. Prisen er 40,- pr.stk. - Så bestil nu.

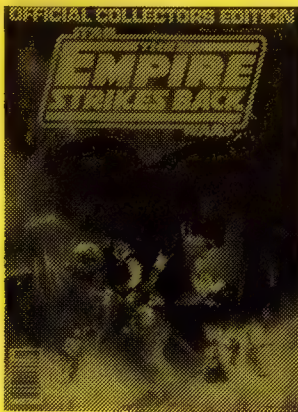

BØGER:

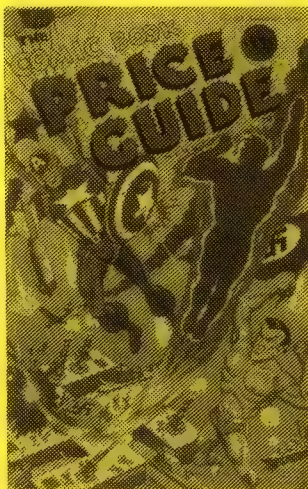
DONALD DUCK 120,00

Den ultimative bog om Anders And. Hans tilblivelse og karriere. Spækket med filmstill's, skitser, serier, Barks og komplet filmografi. Som Per Vadmand skriver i sin anmeldelse af bogen i KS 37: En "må ha" for alle elskere af Anders og Walt Disney, og også for fjenderne, så de kan se hvad de taler om!-Og går glip af! 256 sider, mange i farver.

THE EMPIRE STRIKES BACK 38,00

Godt nyt til alle danske og skandinaviske STAR WARS-fans. Her er det officielle Movie-magazine til 2.delen af SW-sagaen, The Empire Strikes Back. Masser af artikler om filmens tilblivelse, interviews, skitser og farvefoto's. En must for Star-Wars elskere.

OVERSTREET PRICEGUIDE 123,00

Så er den her i en jubilæumsudgave, det er nemlig 10.ende år at Overstreet udsender sin Priceguide. En uundværlig sag for rigtige samlere af amerikanske tegneserier, og et godt opslagsværk for andre almindeligt dødelige. Hvor meget er Spider-man 1 steget i pris siden 79? Hvad skal jeg samle på i år? Hvad mon Barks nu koster? - Artikler om at samle på serier, en oversigt over udviklingen i seriefandom de sidste ti år m.m., masser af gamle forsider, komplet fortegnelse over udsendelser i USA fra 1900 og frem. Masser af annoncer. Over 500 sider ialt.

KULØRTE SIDER

et blad om tegneserie mediet

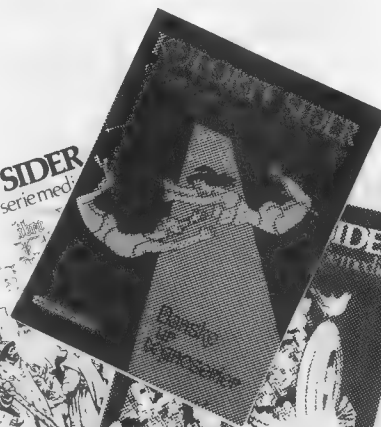
KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

- 5/ Eventyrernes univers, undervisningsforløb, Carl. 9,50
- 7/ Spanske serier, danske ugebladsserier. 9,50
- 8/ Jack Kirby, Serier i Spanien, interview med Werner Wejps-Olsen 9,50
- 9/ Film og tegneserier, danske ugebladsserier. 9,50
- 10/11 Interview med Marv Wolfman, Kvinder i serier, Oliver & Colombine. 17,75
- 12/ Interview med Gil Kane, Jack Davis. 10,75
- 13/ Interview med Jim Warren, Dæmonen. 10,75
- 14/15/ Interview med Jørgen Mogensen, markedet i USA, Disney vs. Air Pirates. 17,75
- 16/ Underground, restriktioner for serieskabere. 10,75
- 17/ Tegneserier som forvandlingsmedium, Kvinder i serier, Uderzo. 10,75
- 18/ Interview med Neal Adams, visit på Interpresse. 10,75
- 19/ Crumb, J. Bach Jensen, Donald & Howard Duck, Nusers forfattervirksomhed, 3 sider Crumb-serier. 10,75
- 20/ Hans Qvist-interview, T.B. Marker-interview Milton om bibliotekerne, fotoserie fra Disney-studierne i Burbank. 10,75
- 21/22/ Olsen-Banden, interview med Otto Frello, Henning Bahs, Ove Sprogøe og Borgens forlag, serier i Italien. 17,75
- 23/ Don Martin, Marvels Medie Misbrug. 10,75
- 24/ Interview med Henning Gantriis, den freudianske besægtning mellem W.C.Fields og Onkel Joakim. 10,75
- 25/ Søren Spætte, funny animals, Milton. 10,75
- 26/27/ Har bibliotekerne en holdning til serier Franquin, første danske serieseminar, film og tegneserier. 17,75
- 28/ Interview med Jean-Claude Mezieres, debat om serier og biblioteker, serier i undervisningen. 10,75
- 29/ Serier i Israel, Winsor McKay, index over KS 1 - 28. 10,75
- 30/ Superman i film og serier. 12,75
- 31/ Interview med Jaime Vallvé, Jakob Stegelmann i Hollywood, Sergio Aragones, Hitlercomix. 12,75
- 32/ Illustrerede Klassikere, Tegneserielav i USA, film og tegneserier. 12,75
- 33/ Erotik i serier i 30'ernes USA og 70'ernes Italien - Crepax, Basil Wolverton. 12,75
- 34/ Om at lave en tegneserie (Valhalla), interview med Peter Madsen. 12,75
- 35/ Tegneserieseminar 1979. Interview med Hans Møller. Dansk tegneserieudstilling. 12,75

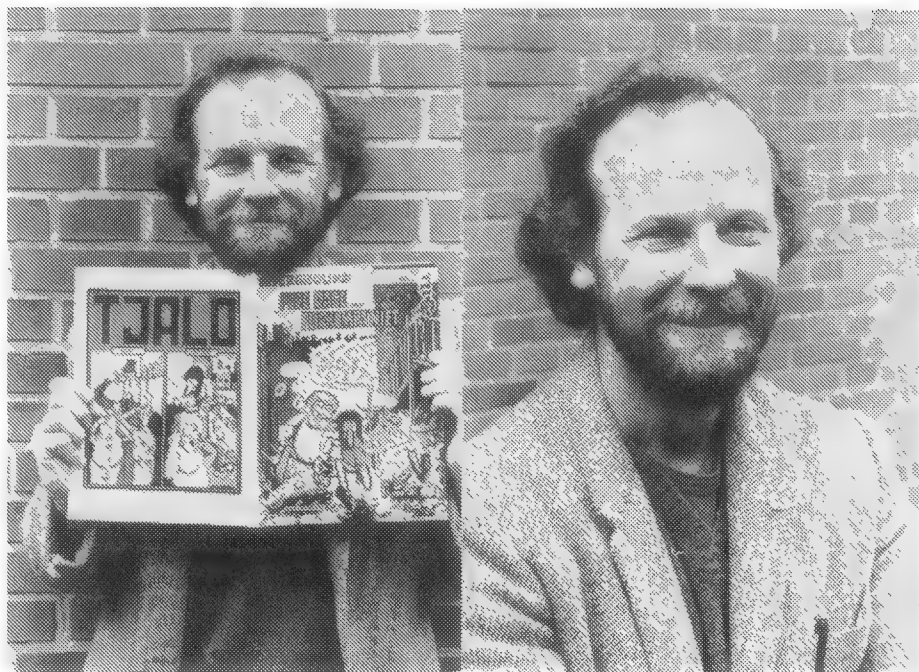
KS 37: 15,00

Artikel om Auclair, kendt fra serien SIMON: Tegneserier i undervisningen-Kampflyverserier: KS i byen med Gilbert Shelton: VOR SERIE: Tegneseriemarkedet, med nyt fra ind og udland: Udvidet sektion med anmeldelser: Seriejournalen: 32 siders spændende læsning: KS 37, August 1980.

KS I ABBONNEMENT:
6 NUMRE (1 ÅR):
80 KR.

SERIER I

En smilende Gilbert poserer for Jørgen Angel.

lave serier, at skulle leve af det osv. - og debatten går om de danske serier, og der snakkes måder, formater og priser på at få dem ind på det amerikanske marked.

Alt dette suppleret af en polsk emigrant ivrigt indtagende danske Guldefanter, ivrig chest-nut (skak-gal) som har udset Gilbert som sit næste offer. »I fuck you with my left arm«, bliver han ved med, og absolut ingen tror ham. Derefter kaster han sig over redaktørens cigaretter, så Kiddes pibe (her bliver det langvarigt - han føler sig nemlig forpligtet til at fortælle sin livshistorie 3 gange - på dansk, engelsk og polsk). Da han har fortalt den til Kidde, vil han også fortælle den til Anders. Det opgiver han dog, og udfordrer atter Gilbert til en skakdyst. Så beder han Kidde om at vogte sine elefanter, mens han går på jagt efter et spil skak.

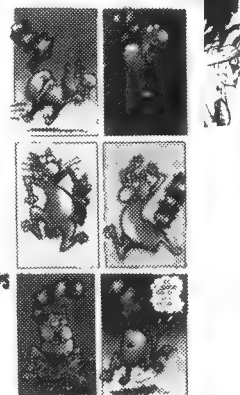
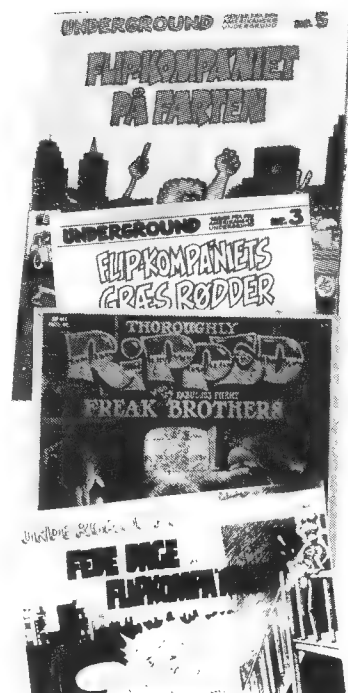
Da han er forsvundet bryder selskabet op. Der siges pænt farvel, aftales et nyt møde i San Francisco, og Gilbert og kone drager mod Amsterdam, Anders mod det indre København, og Kidde + redaktøren mod nærmeste S-station. På hjørnet af Magstræde dumper Kidde ind i en godt besoffen fyr - nemlig vor polske ven. Han stirrer åndsfraværende på Kidde et øjeblik, så vakler han videre op til sin stol i Spisehuset. Med et skakspil under armen.

I slutningen af juni måned gæstede Will Eisner (The Spirit m.m.) og hans udgiver i USA, Dennis Kitchen, Danmark, under meget hemmelig omstændigheder. Trods dette lykkedes det dog KS' altid fremmasende reporter-team (red. + Jørgensen) at skaffe sig en audiens, et par eftermiddagstimer, oppe på Carlsen if's tegneserieredaktion.

Resultatet af dette bringer vi i næste nummer af KS.

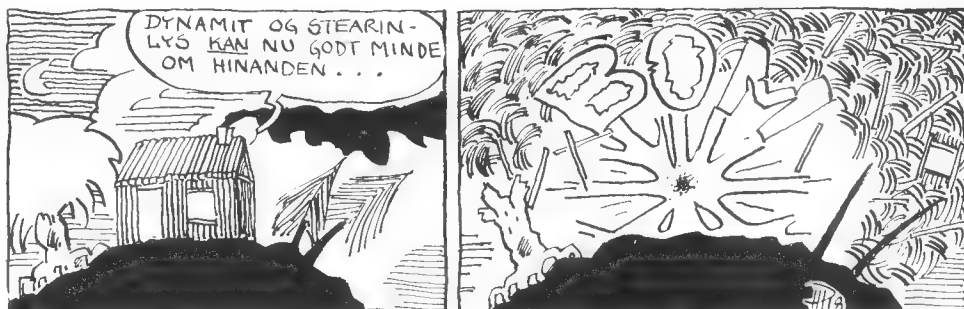
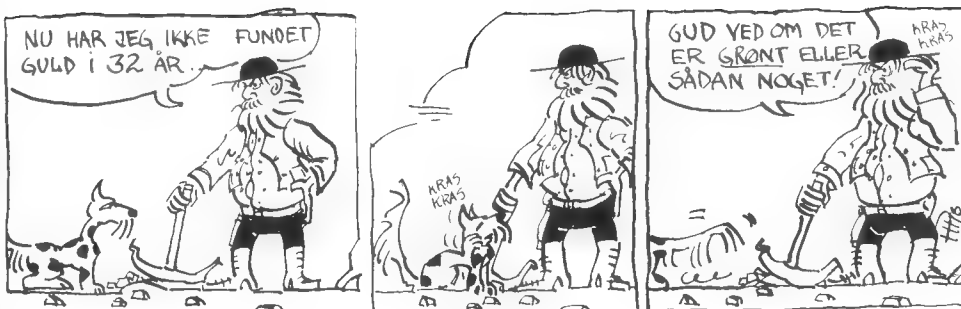
I godt selskab: Will Eisner, hr. Agger, D Kitchen, og vor red.

VOR SERIE

Denne gang kan vi byde på en serie fra Hørsholm - den er skabt af Henrik Prætorius, som lavede serien for ca. halvanden år siden. På det tidspunkt gik han arbejdsløs, og tænkte han kunne bruge tiden til at tjene lidt håndører i.

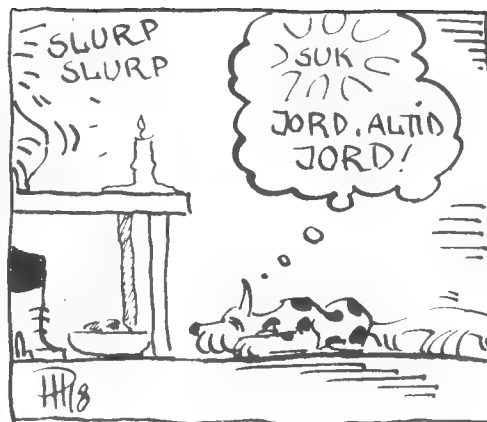
Serien tilbød han flere store dagblade, men alle sagde de pænt nej tak. Så begravde han den - men da KS så åbnede VORSERIE fandt han den frem igen - og her kan vi altså præsentere et lille udvalg af striber for KS-læserne.

... Laver du tegneserier? - Er du måske interesseret i at få dit arbejde trykt i KS som VOR SERIE? For det er vi måske interesseret i.

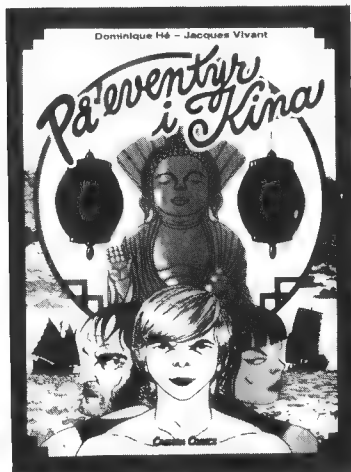
Vi modtager helst 1 siders afsluttede serier eller strips, da en side »desværre« er alt vi kan ofre i hvert nummer.

Send allerhelst fotokopi til en start - vi kan meget sikkert ikke påtage os at trykke alt hvad vi modtager, og vil meget nødigt og så påtage os at skulle returnere alt for meget originalt ubrugt materiale.

Tegneseriemarkedet

TEGNESERIEMARKEDET/
DANMARK af Torben S. Jensen.

Carlsen if

...laver heller ikke storrevolution for tiden, men lidt sker der da. Udkommet siden sidst er Smølferne nr. 11: Den olympiske Smølf, til speciel olympiade-pris (hvad der så end menes med et) 9,85 kr. To »one-shot« albums markerer starten på udgivelsen af en række serier fra Les Humanoid Associes i Frankrig. Kar War af Alain Voss, og På eventyr i Kina af Dominique Hé og Jaques Vivant. Begge album er i sort/hvid og koster 19,80 kr.pr. stk. Anmeldes begge i dette nummer af KS.

I løbet af juli måned er udkommet: Buddy Longway nr. 8: Ildvandet af Derib, pris 19,80 kr., Kloro nr. 4: Kloro og skyggen af Macherot, pris 19,80, Henrik & Hagbart 11: Månestenen af Peyo, pris 19,80. Steve Pops nr. 2: Operation flødeskumske (se anmeldelse i dette KS af nr. 1) udkommer i august, og i den måned følger også Blake & Mortimer nr. 6: Den djævelske jagt, af E.P. Jacobs, Adele nr. 4: Vanvidets mumier af Tardi og to nyheder, til ca. 50 kr. pr. stk., Al Crane - 12 første fortællinger af Alexis, og fantasier fra forstæderne, af Caza, begge franske serier fra Pilote-magasinet, der udgives af Dargaud.

Winthers

Siden sidst er Clifton og Klør Knægt albummet (se omtale i forrige KS) nået frem. De anmeldes i næste nr. af KS. Lige på trapperne da dette skrives er magasinerne Edderkoppen og De fantastiske Fire. Og snart kommer den store grønne helt ufattelige Hulk.

(red, fodnote: Iøvrigt er filmen dukket op herhjemme, mest sandsynlig er den forsvundet igen. Fra pålidelig kilde oplyses det, at filmen om grønne Hulk - en TV/Video produktion blæst op! - er bedst tjent med at forsvinde fra publikums åsyn. Det skal tilføjes, at Information's filmanmelder gik fra presseforestillingen, alle andre faldt i søvn.)

Gutenberghus

Har ikke de store ting på vej - lige nu. Supertempo kommer hver måned, man har fået startet det nye Disney-magasin »Georg Gearløs«, Zorro nr. 2 er ude, og Iznogood album nr. 8 er udkommet. Det anmeldes i næste nummer af KS.

Interpresse

Også her er der lidt mathed, på grund af ferie, og for ikke at gentages det samme for meget henviser vi til KS 36, hvor hele efterårets repertoire blev nævnt (næsten) - og så vender vi frygte-

ligt tilbage næste gang med mere konkrete informationer om de mange nye serier på tapetet.

Lidt er der dog kommet siden sidst: Storm nr. 1 af Salu Dunn og Don Lawrence, Dybets verden, pris 19,85, Nikolaj nr. 3: Pansernævernes ø af Fred, pris 19,85, Flip & Flop nr. 12: I cirkus af Ibanez, pris 19,85, Splint & Co. nr. 19: Mystik på Klosteret af Fournier, pris 19,85. Lige på trapperne er det nye Prins Valiant nr. 18, det nye Vakse Viggo, westernserien Jerry Spring nr. 1 af Jije, Ken bog nr. 2, Pilot til leje nr. 3, en ny omgang Sturmtruppen af Bonvi, og de to nye 100 siders magasiner Yankee og Zack.

Angående det danske, er de to Rune Kidde albums nu udkommet (se interview med Kidde i KS 36 og anmeldelse af begge albums i dette nummer) og så kommer Valhalla nr. 2: Thors brudefærd også i august.

AALBORG TEGNESERIEKLUB har nu fået udsendt nr. 5 af deres magasin SUPER-COMICS, og på de 20 sider byder man denne gang bl.a. på artikler om flyverserien Barney Baxter, en stor nyheds sektion med nyt fra de danske forlag, en præsentation af det danske tegneserieforbund, en pæn omgang læserbreve og efter sigende sidste del af Carl Barks-indexet. Bladet kan du bestille fra SUPER-COMICS, Hans Kristian Pedersen, Duebrødvej 11 - 9000 Aalborg. Giro 5 65 80 20. Abonnement koster 20,- kr.

SECTION A har nu udgivet nr. 12 af deres magasin FANSY, som er dateret maj 1980. På de 16 sider (4 af dem er et »blåt« indlæg) kan man finde en anmeldelse af filmen Ringenes Herre, en ditto af serien af samme navn, nyt om tegneseri klubben Section B, et mini-index over Lademanns Superserie - men uden årstal, formater, priser, forfattere og tegnere - anmeldelse af Andelogen m.fl. og nyheder (kort) fra Danmark og USA. Prisen for bladet i A5-format er 2,50 kr. og kan fås fra Section A, Vibjerg Sidevej 7 - 3310 Ølsted. Giro: 5 60 21 30.

Lige før KS-spalten her skulle gå i trykken dukkede endnu to numre af Fanny op, nr. 13 og 14. Det er meningen, at magasinet fremover skal udkomme hver måned. Mere omtale næste gang.

NÆSTE GANG!

- MASSER AF EFTERÅRSNYHEDER FRA FORLAGENE - SMÅ & STORE!

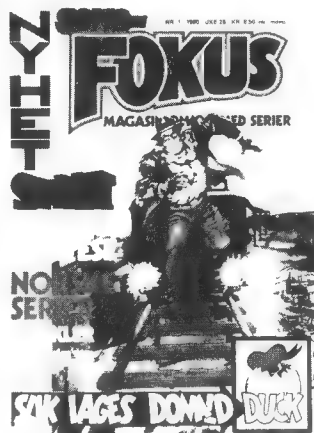
Tegneseriemarkedet bærer denne gang en smule præg af den generelle feriestemning. Forlagsfolk er p.t. et folkefærd på ferie, så de store revolutionerende nyheder kan vi ikke byde på.

I NÆSTE
KS:

NYT FRA
NORGE, VEST-
TYSKLAND,
HOLLAND, DAN-
MARK, USA,
SVERIGE &
FRANKRIG!

NORGE

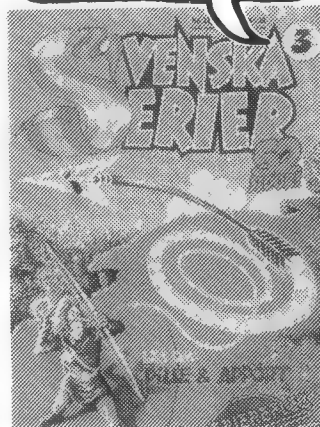
Jon Gisle er fremkommet med nr. 12 af sit udemærkede serietidsskrift »Tekst & Tegning«. Af indholdet kan nævnes: Stiftelsen af Norsk Tegneserieforum - rapport fra tegneserieseminar i København - uddeling af tegneseriepriser i Norge - om Andelogien - Freddy Milton og læsermekanismer og tegneserier. Tekst & Tegning nr. 12 er på 32 sider sort/hvid trykt i A-5 format og koster kr. 7.00 (norsk mønt), for et abonnement på 4 numre er det 25,00 kr. Fås fra: Jon Gisle, Glückstadtsgt., N-Oslo 1 - giro 229 4379.

Seriefokus - et magasin om og med serier, er noget helt nyt på det norske marked. Det udgives af Semic Press der, og er et magasin, der blander serier med artikler om serier, og andet nyhedsstof. Serierne er bl.a. Vakse Viggo, The Spirit, Corto Maltese og norske serier. Artiklerne bl.a. om The Spirit, norske serietradition, Anders And og westernserier.

Det nye magasin omhandles udførligt i næste nummer af KS.

SVERIGE

Nu er vi nået frem til nr. 3 i anden årgang af SVENSKA SERIER, og generelt for bladet gælder stadig at det præges af gode tegnere og dårlige manuskripter. Jeg mener dog at fornemme en vis udjævning i de seneste tre numre (jeg har ikke modtaget nr. 1/1980) i retning af bedre historier - men desværre også ringere tegnearbejde!

Der er ingenting i disse hæfter der kommer på højde med »ANNAS SERIE« som jeg tidligere har lovpriist, og ikke ret meget der hæver sig over hvad man kan forvente af gode amatørtegnere. Imponerende er den arbejdsindsats der tydeligvis ligger bag de fleste bidrag - man kommer ikke sovende til en plads i SVENSKA SERIER - men talentet står kun sjældent mål med fliden.

Blandt de mere originale ting finder man Karl-Gunnar Halls »Vindarnas moders berättelser« hvis stærke og stramme sort-hvide grafik kun er baseret på kontrasten mellem lys og skygge, helt uden konturer. I den modsatte grøft er Ola Rehnbergs »Ture« tegnet med blyant i en spøjs gameldags Familie Journal-stil, som desværre ikke står markant nok i

en reproduktion som denne. Har den mon oprindelig været i farver? »Ture«s tekst er også original ved at være på vers - og hele tanken med denne serie er sikkert slet ikke håbløs, blot må både vers & grafik udføres meget mere overbevisende.

Johan Andreassons »Flygkapring« (præsenteret i KS 35), Capella & Giorgis »Besökaren« og Håkan Somdals »Kurt Jönssons vardag« hører til de mere traditionelle, men fermt udførte bidrag i disse numre af SVENSKA SERIER. I øvrigt plages bladet af en strøm af pseudo-mystificerende science fiction-fortællinger, en stil og en genre som også har hjemsøgt den danske amatørscene. Gad vidst hvad det er der er så lækkert ved at sidde og strikke disse tilsyneladende meningsfulde, men for læseren helt ugrundelige historier sammen?

SVENSKA SERIERs redaktion er som tidligere nævnt særdeles opmærksom på manuskript-problemet og tager nu initiativ til at finde talenterne frem med projekt »Seriemanus« hvor man vil præsentere nogle tegnere og deres idéer og så opfordre folk til at skrive manuskripter ud fra disse idéer, og sende dem ind. Samtidig indledes Freddy Miltons instruktions-serie »Så ritar jag serier« med et lovende kapitel om netop Seriemanus - i nr. 3. I det hele taget er der en bemærkelsesværdig kommunikation imellem bladet og læserne, og det er med til at gøre projektet SVENSKA SERIER ualmindelig opmuntrende. Man må håbe at de lidt skuffende salgstal ikke bliver ved - og får uheldige følger.

Tilslidst vil jeg lige oplyse at den første danske serie kommer i SVENSKA SERIER nr. 4.

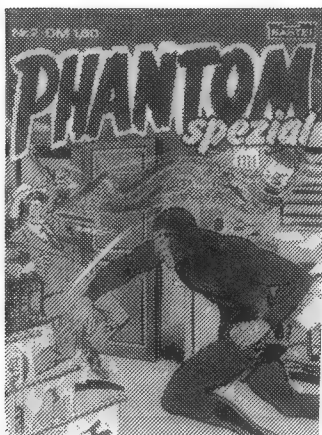
Ole Munk Rasmussen

VESTTYSKLAND

Bastei Verlag har ment, at det var nødvendigt at udgive endnu et hæfte og endnu en pocketudgave af Fantomet (Phantom). Hæftet hedder Phantom spezial. I modsætning til det andet Phantom-hæfte, som ligeledes bliver udgivet af Bastei, er dette hæfte i farver. I Bergisch-Gladbach, hvor forlaget har hjemme, er man særlig stolt over, at de nye eventyr aldrig har været offentliggjort nogensteds i verden før. Man har altså købt rettighederne til selv at producere et tyskfremstillet

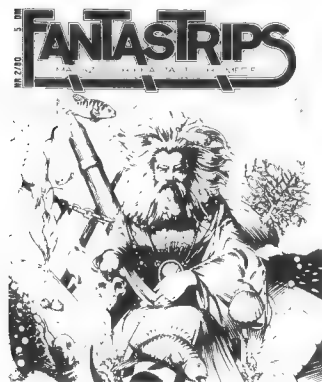
ORI, MIN EGEN
SPILTE T. KS...!
...LÆKKERT!!!

Phantom-hæfte. Nu kunne man jo have delt deres stolthed, hvis man i det mindste havde ladet lovende tysk talent arbejde på serien. Nej, men det gør man ikke! Manuskriptet bliver sikkert skrevet i Bergisch-Gladbach, dernæst bliver det sendt til Spanien, hvor mere eller mindre kompetente studiotegnere bringer historien i serieform. Hverken historie eller tegninger er særdeles fremragende, ja historien er ligefrem ærgerlig. Her arbejdes med typer, som man gjorde i tyske serier i halvtredserne og i begyndelsen af tresserne. Helt er helt, og skurk er skurk. Betænkelig er også den måde asiater tegnes på. Forhåbentlig glemmer læserne hæftet, så det hurtigt kan forsvinde fra markedet. Nu må man jo bare håbe, at Semic ikke mener, at hæftet egner sig til optagelse i de skandinaviske *Fantomet*-udgaver.

Tyske seriekunstnere har en trang tilværelse, de har, ser man bort fra tyske udgaver af *Mad* og *Cracked* (Kaputt) og Dieter Kalenbach hos *Zack* næppe en chance for at prøve deres talent hos etablerede forlag da omkostningerne efter deres udsagn er for store, hvis man skulle beskæftige tyske tegnere; men det er selvfølgelig også nemmere at underbetale spanske kunstnere. At der findes talet, som måske kunne udvikles, beviser et fanzine, som udgives af en ung fan i Wuppertal. Det andet hæfte af *Fantastrips* forsøger ved en blanding af artikler og illustrationer om amerikanske og andre ikke-tyske tegnere også at præsentere unge tyske kunstnere og deres arbejde.

Bladet er, ser man bort fra enkelte forståelige svagheder, et lovende eksperiment. Man kan ikke regne med de store resultater, men man kan dog håbe at én eller anden udgiver får øjnene op for mulighederne også blandt tyske serietegnere.

Paul Burgdorf

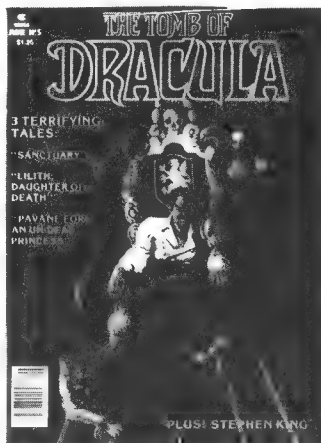
HOLLAND

Det hollandske seriemarked ekspanderer endnu mere end det danske. Det er især albumsproduktionen, som stadig udvides, mens seriehæfternes tid ser ud til at være talte. For tiden eksisterer der ca. tyve forlag, som hovedsageligt lever af at producere tegneserier. Regner man det flamsktalende Belgien med, når man op på et potentelt købermarked på ca. nitten millioner. Der findes næppe et seriemarked i Europa, som kan fremvise en større frodighed. Dette forhindrer dog ikke, at man selv fremstiller hollandske eller flamske serier, som tåler en sammenligning med franske serier, som ellers dominerer markedet. Dette udelukker dog ikke, at forlagene forsøger at sælge både engelske og amerikanske serier. Det er naturligt, at fransk sprogede forlag som Lombard, Dupuis og Casterman i Belgien også udgiver en flamsksproget udgave, som kan sælges i Holland. For ca. et år siden prøvede det tyske Koralie Verlag fra Hamborg at komme ind på det hollandske marked. Resultatet må have været tilfredsstillende, da man under navnet Harko Magazines har udgivet en række album, som tidligere har været aftrykt i ugebladet *Wham!*. Det er symptomatisk for situationen på det hollandske marked, at man har udgivet langt flere album i Holland end i forlagets moderland Tyskland, hvor albumudgivelsen ikke synes særlig lukrativ. Et eksempel herpå er Hermanns nye serie *Jeremiah*, der foreligger som album i Holland, medens det endnu ikke er udkommet i Tyskland, hvis det i det hele taget udkommer. Der er vel heller ingen tvivl om, at *Løjnant Blueberry's* nyeste eventyr, der begynder sidst i maj i *Zack* og i *Wham*, kommer som album i Holland før Tyskland.

I Holland har Oberon udgivet 21 dele af *Blueberry*-serien, og det kan ikke forundre, at man allerede har bragt første del af Girauds nye western *Jim Cutlass*.

Paul Burgdorf

USA

(C. J. 56)

Endnu en kendt personlighed i den USA'ske serieverden forlader Marvel Comics. Dennes gang er det Roy Thomas, manden bag de to største gigantsuccesser for Marvel i 70'erne - *Barbaren Conan* og *Starwars*, som efter en række mislykkede forsøg på at få fornyet en ordentlig kontrakt med Marvel (hvor han har arbejdet uden ophold i 15 år) nu i stedet har tiltrådt en kontrakt med konkurrenterne DC. Her skal han skrive omkring 100 sider hver måned. Lige nøjagtigt hvad, vides ikke, men der kan meget sikkert blive tale om helt nye serier. Thomas forlader Marvel i slutningen af august, og tiltræder på DC allerede i begyndelsen af september.

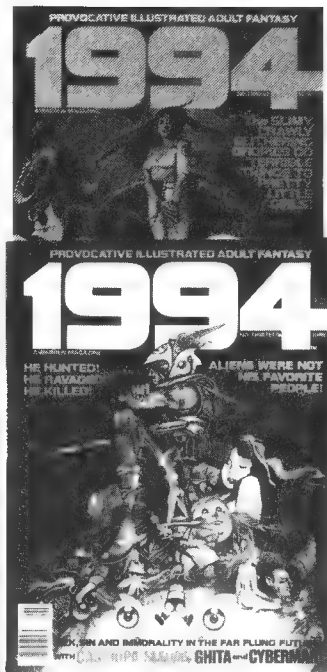
Marvel

Er nu så godt som sikker på at skulle udgive en amerikansk serieversion af James Bond. Det skal være et standard månedshæfte (50 cent), forfatteren bliver Carry Bates og tegneren («nine to one») Frank Springer - der vil helt sikkert også blive udgivet et par James Bond-paperbacks fra Marvel.

Marvel har stoppet det sort/hvide *Dracula*-magasin fra nr. 5 - efter sigende på grund af svigtende salg.

DC

Arbejder på ny westernserie - skrevet af Ross Andru og tegnet af Gerald Forton, et nyt frants navn i den amerikanske serieverden. Titlen bliver sikkert *Dakota*.

Warren fortsætter ufortrødent med udgivelsen af sit svar på *Heavy Metal* & *Marvels Epic* - 1994 - nu er man nået frem til nr. 13.

Heavy Metal

Er nu begyndt at købe masser af materiale fra Dargaud (spx. Pilote) i Frankrig, og pusler iøvrigt med planer om at udsende et helt nyt magasin, ved siden af HM, mest baseret på fransk materiale.

I HM er flere morsomme ting på trapperne - Charlier/Girauds nye western *Jimmy Cutlass* (som også vil komme på dansk fra IP) - man snakker også om *Blueberry* - en 35 siders serie af Crepax - i nr. 38 en opfølgning af Corben til hans egen *The Beast of Wolverton*, udsendt på dansk fra Rune-press, og senere en helt ny serie. I nr. 39 kan man finde en 9 siders Berni Wrightson serie i farver, specielt fremstillet til HM.

Anmeldelser

Kidde, Rune T.: Rune T. Kidde. Interpresse, 1980. 64 sider.

Kidde, Rune T.: Man siger så meget. Interpresse, 1980. 48 sider.

Både kvantitativt og kvalitativt har Rune T. Kidde hævdet sig pænt i mængden af alternative danske tegneserieudgivelser i slutningen af 70'erne. Tænk blot på »Knulp«, »På stribe«, »Blomstrende spaghetti«, »Tabu/-Anghur« og »Andarkisten«. Desværre har han været underkastet de vilkår som sådanne publikationer nu engang kan tilbyde. Enten har hans skriblerier været for små, eller også har de været utydelige blyanttegninger i dårlig reproduktion. Eller trykningen har været så ringe, at dele af tekst og billeder forsvandt i grumsede tåger, uldne plamager eller overbelyste flader. Men talent lader sig sjældent skjule. Trods alle disse lumpe anslag var det tit Rune Kiddes venlige og barokt humoristiske streg, som man lagde mærke til i disse hæfter.

Desværre har alternative tegneseriepublikationer imidlertid en tendens til at betragte alle kunstneriske udfoldelser som relevante. Ligesom det ofte at svært at få øje på de pæne blomster for bare ukrudt i en uglejet have, har det derfor også i nogle tilfælde været svært at få øje på talentet Kidde i de danske undergrundshæfter. Simpelthen fordi han ukritisk har publiceret selv de mindste bagateller af den type, som er bedst anbragt i skrivebordsskuffen. I samarbejde med Henning Kure viser han dog mere disciplin, og ukrudtet er da også luget væk fra de to foreliggende albums. Derfor vil jeg også uden forbehold kalde »Rune T. Kidde« og »Man siger så meget« for den mest spændende debut på det etablerede danske tegneseriemarked i mange år.

Det er selvfølgelig glædeligt, at et etableret for som Interpresse

har opmærksomheden rettet mod danske tegnere som Milton og Madsen og tør beskæftige dem med »sikre« kvalitets-sællerter som »Søren Spætte«, »Valhalla« og »Gnuff«. Men det er endnu mere glædeligt, at samme forlag tør tage chancen med en så stærkt personlig kunstner som Rune Kidde. Og så ovenikøbet med to albums af vidt forskellig karakter, som kompromisløst kræver accept af en ikke umiddelbart tilgængelig form og stiller store krav til læserens omtanke.

»Rune T. Kidde« virker ved første øjekast som en ustruktureret rodebutik bestående af ligeså mange stilarter, som der er episoder. Men under læsningen går det efterhånden op for én, at stil og layout har en nøje sammenhæng med indhold og budskab. Kidde blander sort humoristiske episoder med samfundssatiriske, små pudsige og såre realistiske hverdagssituationer og iagttagelser med uhyggelige, tidløse stemningsbilleder fra underbevidstheden. Hver streg og hvert bogstav indeholder selverkendelse eller selvoplevelse enten på det abstrakte eller det konkrete plan, men en selverkendelse, som rækker langt ud over det private plan.

»Man siger så meget« er også selverkendelse så det forslår. Albummet har imidlertid et langt mere homogen præg end det foregående. Ifølge bagsideteksten har Rune Kidde lavet det - totalt isoleret fra omverdenen - under en ugelang depression. Derfor det homogene præg!

Modsat »Rune T. Kidde«, som er helt uden farver, er halvdelen af dette farvelagt. Farveafsnittet er dog nærmest en billedbog, hvor Kidde i få streger og akvarel udleverer sine følelser og tanker, så det på en gang gør ondt og varmer langt ind i sjælen. Resten af albummet følger denne linie op, men uden farver og i

(pænt ordnede!) striber på 2-4 billeder.

»Man siger så meget« er en blanding af lomme filosofi, dybsindigheder og strøtanker om det at bevæge sig i et kompliceret moderne samfund. Selvom de i første række er af privat karakter, er Rune Kiddes situation ikke speciel. Han giver blot udtryk for det, som vi andre også føler, men som vi ikke rigtig kan forme i ord eller billeder. Derfor henvender hans album sig også til alle og enhver.

Hvor »Rune T. Kidde« imidlertid sprudler af liv, udtryksfulde skabninger, overdådig humor, stemningsbilleder, overraskende indfald og perspektiver, er »Man siger så meget« usædvanlig stillestående. Tilsyneladende! For selvom Kiddes figurer blot er ubevægelige klatter på et stykke papir ledsaget af megen eller lidt tekst, er de fulde af stemninger og følelser. På samme måde som en afdæmpet pantomimefigur, som underspiller sin rolle. De er på en gang muntre og tragiske, glade og triste, vrede og imødekommande. De er kort sagt i besiddelse af mere menneskelighed end en hvilken-somhelst realistisk tegnet figur.

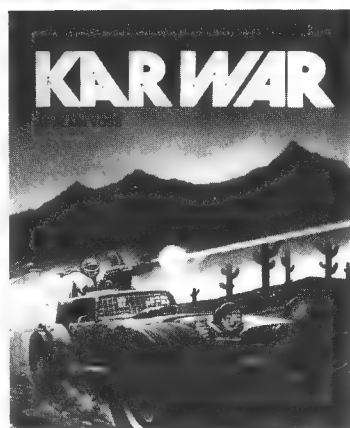
Desværre har Rune Kiddes form for tegneseriekunst indtil nu haft trange kår i Danmark. Man må håbe, at det tegneseriebevidte publikum viser hans originale talent fortjent opmærksomhed. Men man må så sandelig også håbe, at folkebibliotekerne er sig deres ansvar som kulturskabende faktor bevidst. Udgifter som »Rune T. Kidde« og »Man siger så meget« vil sikkert have svært ved i fremtiden at finde nåde for strenge forlæggerblikke, hvis ikke bibliotekerne snart indser, at deres indkøb er stærkt medvirkende årsag til, at der stadig findes forlag som tør bevæge sig udenfor trivialkulturens sikre favn.

Anders Hjorth Jørgensen

Alain Voss: Kar War. 58 s., 19,50 kr. Carlsen.

Det har moret mig en del at læse Kar War, som virker meget levende og sanselig. Det er en science fiction album, der dog ikke indeholder de sædvanlige selvhøjtidelige ingredienser, som denne genre plejer at dyrke, men tværtimod udviser en morsom og selvironisk attitude.

Selv om albummet er i sort-hvid er det helt overskuelige sider, både i enkelthederne, som er mangfoldige, og i helheden, der er præget af meget høj kunstnerisk kvalitet.

Der er god brug for dybde, perspektiv, skraveringer og skygger i tegningerne, der for de store billeders vedkommende flere steder viser et utal af sprudlende liv, se det store billede på s. 11, hvor hver enkelt af de halvt hundrede mennesker er tegnet detaljeret i aktion med et eller andet pudsøljerligt... som vi osse kender det fra Claus Deleurans albums, uden sammenligning i øvrigt.

Sproget er visse steder præget af nutidig, morsom jargon - og har som omtalt en god portion humor og meta-sprog som dette: »Dette her minder mere og mere om en gal forfatters fantasier« (s.25).

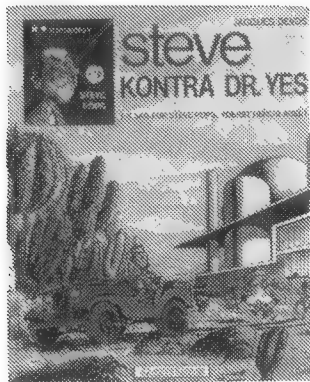
Handlingsgangen er den, at nogle jordboer - incl. en kvindelig professor med en ejendommelig frisure - lander på en fremmed planet, der er indvaderet af jordiske imperialister, der efter at ha tabt slaget nu vil oprette fredelige forbindelser med indbyggerne (s. 46), hvorefter man jo så kan filosofere over denne allegori: Er det en historie om USAs nederlag i Sydøstasien?

I øvrigt må man ikke håbe, at tegneserieformidlere er alt for puritanske og derved lader sig skræmme af den vold og sexualitet, som Kar War byder på, selv om det jo er »ømme punkter«.

Bent Væрге

DESVERRE!

Anmeldelse af
BATLASH
bringes i
næste nr. af KS.

Jacques Devos: Steve kontra Dr. Yes. En sag for Steve Pops, yderst hemmelig agent. Dansk oversættelse: Niels Brunse, 72 s., 19,50 kr. Carlsen.

Det er dog fantastisk! Her er det morsomste album, udgivet siden Deleuran's Pirelli & Firestone sidste år!

Carlsen skal ha al ære og tak for denne udgivelse med den ustyrlig morsomme agent, yderst hemmelige agent, Steve Pops. Som oversætter er Niels Brunse et fund. Han har i højeste grad ramt den rette, rablende gale sprogtone, fuld af vanvittige gags på næsten hvert eneste billede/text. Her er allehånde slangudtryk og sprogspil og andre præcist ramte talesprogs vendinger.

Albummet er trods de 72 sider hurtigt læst: Man læser det i eet stræk og blir ganske opslugt af alle disse auditive og visuelle gags og finter på et højt niveau.

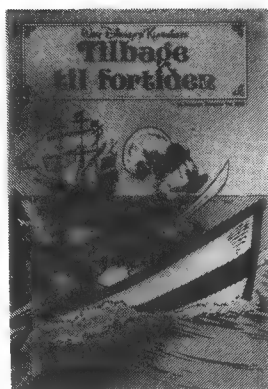
Steve-serien er en særdeles ironisk agent/sion-serie, og i dette første album føler Steve mistanke om at nogen mistænker ham for at mistænke dem, hvorfor han har så megen besvær med al ting, såsom sendere i barbermaskiner (bomber, radio, båndspiller etc.) og med sin påklædning - for ikke at vække opsigt. Han klæder sig ud som en abe og kommer på denne måde over en farlig landegrænse med kaktusser, der senere spiller en afgørende rolle i slaget mellem de rivaliserende nationer.

Sjældent at opleve en serie (endda på 72 sider) hvor der på faktisk hvert eneste billede ske rablende skøre og morsomme ting - ikke at forveksle med de ulideligt friskfyragtige og netop ikke spor morsomme trivial-pjatte-albums på Interpresse. Steve Pops har humoren og sproget båret oppe af en intelligent og ironisk holdning. Flot!

Bent Væрге.

Walt Disneys klassikere: Joakim von And i Dværgindianernes land. Tilbage til fortiden. GB 1980. Pris 7,85 pr. kr. pr. stk.

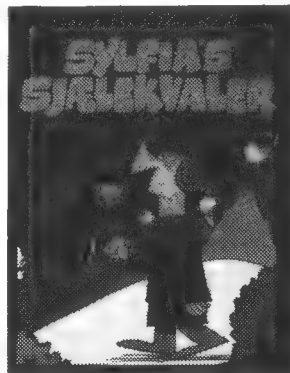
Uncle Scrooge 16 og 18 foreligger nu på dansk i klassiker-serien, og det er jo ganske udmærket, for det drejer sig om to virkelige perler, og det er måske uretfærdigt

ikke at være taknemmelig, for efter almindelig Gutenbergstandard er begge hæfter ganske hæderlige. Nu er jeg imidlertid i den heldige situation at kunne sammenligne den med de tidligere danske magasinudgaver og mht dværgindianerne endogså med den amerikanske original, og her falder nyudgivelsen på mange punkter igennem. Interessant nok er der i de tre udgaver brugt tre forskellige farvelægninger, og hvor den danske udgave fra januar 62 er tålelig, er den nye overkulørt indtil det absurde - kan de ikke gøre det ordentligt eller tror de, det skal være sådan? - Tænk, i originaludgaven er himlen faktisk blå på alle billeder, hvor det ikke enten er nat eller solnedgang, i den gamle danske udgave er den på enkelte billeder gullig eller hvid, men i nyudgaven skifter den ustandseligt mellem gult, magentarødt, blåsort og blå(!) uden nogen som helst motivering. At ingen af de danske udgaver er håndtekstede er man snart så vant til, at man ikke orker at brokke sig. Oversættelsen er rimelig, ihvorvel man som i så mange Barks-oversættelser må undvære hans sprogbehandling - men hans underfundigheder på dette område er nok stort set uoversættelige - fx skal man kende Longfells digt om Hiawatha for at kunne værdsætte, at dværgindianerne - på amerikansk the Pee-weegahs - taler i dette digts versmå - kender man ikke digtet, hvad de færreste danskere, (men de fleste amerikanere) gør - falder ideen til jorden, så her må man nok give oversætteren ret i at udelade denne dimension - det ville i hvert fald kræve en oversætter af format, og de myldrer ikke i Gutenberghus... Men et lyspunkt er det dog, at man stort set nu til dags har afskaffet det evindelige »må du vide« i hveranden sætning - er der mon nogen, der taler sådan i virkeligheden? Måske er det et udslag af frigiditet - jeg ernærer smig selv bl... som oversætter - men det er påfaldende at se, hvor fattigt og unuanceret sproget i de danske oversættelser af disney-serier er. Det er NÆSTEN værre end farvelægningen. Næsten.

Nå, men i alle tilfælde kan ingen af de ting ødelægge den fornøjelse det er at gense to pragtserier fra BNarkses glansperiode, så køb hellere alligevel de hæfter!

Per Vadmand

Bretecher, Claire: »Sylfia's sjælekvale«. Interpresse, 1980. 159 sider. Pris: 29,50 kr.

Dette album i seks episoder udspilles i middelalderen og handler om prinsesse Sylfia - »med de store fødder og de små følelser« - hvis eneste mål i livet er at »opfylde sin ægteskabelige bestemmelse.« Sylfia er ikke selv i tvivl om sine mange kvaliteter; men det er ikke nogen let sag at finde »prinsen på den hvide hest«. Selvom både hun og kongen bruger alle kneb - dog ud fra forskellige motiver: kongen kan ikke holde hendes temperament ud og tænker kun på at blive af med hende - synes intet hankønsvæsen at falde for hendes charme.

De seks episoder er humoristiske variationer over dette tema. Samtidig indfletter C.B. en mængde hentydninger til nutidens problemer: sygesikring, dagpenge, arbejdsløshed, våbenfabrikation, krig og udbytning. Hendes streg er især kendt fra »De frustrerede«; den er enkel og præcis i sin afslørende satire. Albummet henvender sig til voksne tegneseriefans.

Birgitte Bokelund

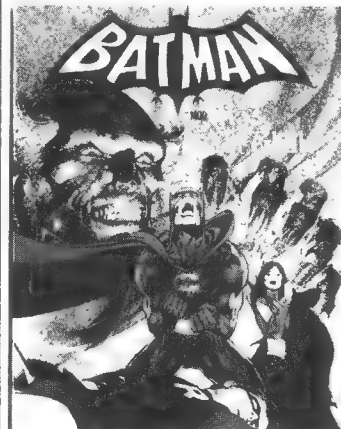
Løjtnant Blueberry nr. 9, Siouxerne på krigsstien, Gutenberghus 1980. Pris 16,50

Efter gennemlæsning af dette album sidder jeg uvilkårligt og tænker: Hvorfor kan Gutenberghus ikke kæle lige så meget for sine Disney-udgivelser, som de har gjort for denne Blueberry-udgivelse: Smuk farvesætning, fin håndtekstning og oversættelse - hvorfor angiver Gutenberghus iøvrigt aldrig, hvem der har lavet den slags? Når det gælder Blueberry, kan grunden jo ikke være, at naive sjæle skal tro, at Walt Disney har lavet det hele, vel?

Faktisk er denne Blueberry-udgave i mine øjne Interpresses langt overlegen, især fordi håndtekstningen er mindre og derfor giver plads i boblerne til at få hele den ret ordrige men væsentlige

tekst med, hvor den i IP-udgaven er stærkt forenklet og forkortet. Ingen af de to udgaver forsøger iøvrigt at efterligne originaltekstningen, hvilket i mine øjne er en fordel, i det denne trods grafisk-æstetiske værdier er vanskeligt læselig - og det er trods alt en fordel, at man kan læse ordene. Historien i dette album, der svarer til IPs Indianer-sporet, bringer afslutningen på Steelfingers-afsnittet og optakten til generel Guldmankes opvisning i militærliderlighed og racisme. Disse episoder betyder i mine øjne sammen med tyskerens guldmine seriens højdepunkt, idet de hverken skæmmes af de tidlige episoder mere banale western-klicheer eller de sidste albums kulsorte og selvmedlidende lidelseshistorier. Dette er virkelig Blueberry, og derved Westerngenren i serien i det hele taget - når den er bedst. (Den modsatte ende af skalaen kan findes i »Bat Lash«, som jeg heldigvis ikke har fået til anmeldelse, for magen til lort...)

Per Vadmand

BATMAN MOD RA'S AL GHUL (skrevet af Denny O'Neil, del 1, 3-4 tegnet af Neal Adams, del 2 af Irv Novick, dansk tekst Niels Søndergård) 80 sider farve, Interpresse 1980. Pris 24,85 kr.

Batman mod Ra's Al Ghul består af 4 historier fra det amerikanske Batman nr. 232, 242-244. Det påstås at det hele er tegnet af Neal Adams, men den påstand må være på Carsten Søndergaards egen regning, fordi hele afsnit 2 har aldrig set bare skyggen af Adams pen. Den er, som tydeligt ses, tegnet af Irv Novick.

Historien: Robin kidnappes, og Batman opsøges af Ra's Al Ghul - som har fået sin datter kidnappet. Batman finder ved hjælp af en mikrospektograf (god at have ved hånden, påstår husmoderhjælpen) en urt på afpresserbilledet af Robin, som stammer fra Calcutta, og bruges af en religiøs morderbande (uh-ha, da-da).

Sammen med Ra's og dennes tjener Ubu, drager Batman flaks til Calcutta, og efter et par over-

fald af bøller og leoparder, vandringer i Calcutta's gader og Himalaya's bjerge finder de Robin, der straks brokker sig over måden på stedet. Men det hele er fup fra Ra's side, hans datter har aldrig været kidnappet, og det er Ra's som har ladet Robin kidnappe, hvilket Batman havde gennemskuet for længe siden. Grunden til at dette får Batman efter endnu en nævedyst, og den er fed nok, men skal ikke røbes her...

2. kapitel er en omgang rod, men en nødvendighed for kapitel 3 og 4. Batman skal bruge nogle mænd for at bekæmpe Ra's. Han fjerner først en gangster (Matches Malone), for senere at kunne bruge hans identitet, så kontakter han en fysiker - forklædt som Malone, og Hold Fast, for her bliver det indviklet: Fysikeren, Dr. Harris Blaine, bliver slået ned af Ling, en af Ra's mænd, med det resultat at Batman (stadig forklædt som Malone) må slå Ling ned, og slæbe bort med den bevidstløse Blaine. Ling kommer så ind i historien, hvor han under en kamp med Batman, bliver reddet af ham. Ling føler han står i gæld til Batman, og indvilger sammen med Blaine i at hjælpe ham i kampen med at eliminere Ra's. Kursen bliver sat mod Schweiz, hvor de efter slårskampe, skiløb og svævebanekørsel finder Ra's... død!

Troede de da, for han lever op igen i 4. kapitel, stærkere end før hans død (hvordan det skete fortæller serien intet om), og efter mere slåskamp flygter Ra's og datter til Ægypten.

Op Batman efter dem - men hvordan finder han dem? Jo, Ghul tabte et kamelbidsel undervejs, og det var ikke broderet med glasperler, som alle kamelbidsler ellers er på de kanter. Ra's og Batman udkæmper deres duel over et par sider, i en meget lækker ørkenstemning. Batman vinder, kysser den yndige datter farvel, og drager afsted med Ra's på ryggen.

Det er tydeligt at se kapitel 1 ikke hænger sammen med resten af historien, men det har nok været nødvendigt for at præsentere Ra's.

Reproduktionen af de amerikanske udgaver er under al kritik, de fine streger, som er så karakteristiske for Neal Adams er helt forsvundet. Farverne er alt for skrappes, og virker for tunge på historien. Den er fint tekstet og oversat - godt Niels! Prisen er 24,85 og det er vel ganske rimeligt.

Men stakkels kioskejere, de må garantere rode rundt efter prisen på albummet - som for det første er sat meget småt, og for det andet placeret oven i sorte skraveringer!

Søren Håkansson

GOTLIB

Sære fortællinger

Gotlib, Marcel: Sære fortællinger, Interpresse, 1980. 160 sider. Pris 29,50 kr.

Gotlib har i en årrække været lidt af en institution i Frankrig i hæftet »Pilote« med sin sort-humoristiske »Rubrique-a-bracc«. Det var derfor med nogen forventning, at jeg påbegyndte læsningen af dette danske udvalg af serien. Nu, hvor jeg langt om længe har kæmpet mig igennem alle 160 sider, kan jeg kun konstatere, at franskmændenes opfattelse af humor er yderst særpræget og ihvertfald forekommer mig besynderlig.

Bogen rummer 19 episoder. Fem med kommissær Bougret og inspektør Charolles, hvori krimigenren udsættes for lidt pudsigt satire, hvor Gotlib og Goscinnny altid optræder som henholdsvis inspektør og mistænkt, og hvor gentagelserne er så mange, at det hurtigt bliver trivielt og kedssommeligt! Fire med forvanskede foredrag om ligeså mange dyr - og medmindre rablende vanvid uden hoved, hale og pointer i sig selv har et formål - begriber jeg ikke, hvad man forventer, at jeg skal grine af! To science fiction parodier, som i det mindste én af mine gode venner kan mere sig over! To musikparodier, som ingen vist kan mere sig over! En hæsblæsende »Pinocchio«-parodi om den »Forbandede Marionet«, Pinokenstein, som hurtigt får grinet til at stivne til en grimasse, fordi den aldrig hæver sig over det vandede vittighedsplan! Ialt 14 kiksere ud af 19! For megen tomgang til at produktet kan kaldes vellykket!

Kun fire af episoderne er værd at lægge mærke til!

»Lad os more os sammen med baby« er et lille mesterværk i tegneseriemimik og iøvrigt morsom, fordi den tillader den unge drillepind af en nybagt mor at gøre alt det ved sin nyfødte, som alverdens småbørnspædagoger vil korse sig over!

»Klassisk kunst« og »Melville fortæller« er intelligente parodier på hver sin filmgenre, hvor førstnævnte iøvrigt bringer minder om 50'ernes »Mad«!

Op »Mathu Mathiz« - bogens enlige perle - er en drilagtig kommentar til kollegaen Freds barokt

fantasifulde og eventyrlige »Nikolaj«!

Men som helhed altså skuffende læsning, som forøvrigt falder fra hinanden (rent fysisk) ved første gennemlæsning. Hvilket er fælles for flere af disse såkaldt enestående tegneserie-»bøger«, som Interpresse med stor frækhed og en ikke ringe grad af usmageligt selvhævdende markedsføringsfloskler påstår at have opfundet. Gad vist, hvornår det går op for dette i visse tilfælde udmærkede forlag, at der s'gu' overhovedet ikke er noget bemærkelsesværdigt ved, at tegneserier udkommer i bogform!

Sagde jeg forøvrigt, at Gotlib er en fremragende tegner i den karrikerede stil? Han fortjener blot en bedre og mere disciplineret manuskriptforfatter end Gotlib!

Anders Hjorth Jørgensen

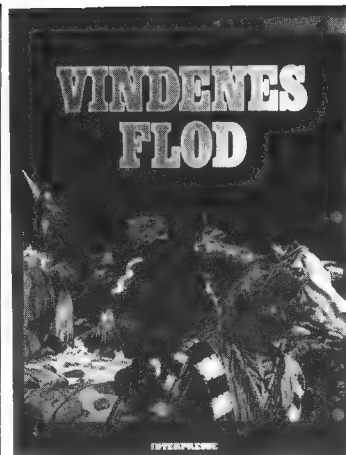

Bummelum. Junglens herre 2, Elfenbensjægerne, IP 1980. Pris 19,85 kr.

Cauvin, der også er mester for blåfrakkerne, blev udsat for en del kritik i et tidligere nummer af kulørte sider, og efter dette album at dømme ikke uden nogen berettigelse. Dette album hæver sig ikke på noget tidspunkt op over det smarte, det ferme, det overflødige. Godt håndværk. God oversættelse, glemt efter gennemlæsning. Hvor findes der efterhånden meget af den slags... Iøvrigt er serien ret racistisk - jeg synes ikke det er særlig morsomt at gøre nar af afrikanske sprog ved at lade pygmæerne udstøde replikker som: »Kamsutrahur-lumhejfiliongongong« eller »Himstregimst lirumlarum hopla vodka« - ikke sådan at forstå, at jeg har noget imod, at man gør nar af afrikanere såvel som et hvilket som helst andet folkeslag, det behøver bare ikke at være så fladpanet. Det her er nærmest som at gøre nar af Franz-Josef Strauss fordi han er tyk - der kunne findes væsentligere ting ved ham at gøre nar af - hvis man forstår, hvad jeg mener.

Kort sagt: dette album hører ikke til de uundværlige.

Per Vadmand

JON CARTLAND 4: Vindenes Flod (skrevet af Laurence Harce, tegnet af Michele Blanc-Dumont, Dansk tekst af Niels Søndergård) Interpresse 1980. Pris 19,85 kr.

Historien starter i Wyoming 1861, hvor vi følger Jon Cartland, grev Wilhelm Von Kirchenheim og veninden Cecilia, på en bisonjagt som Cartland er hyret til at føre. Grev Wilhelm er i Wyoming for at bygge et slot med en tilhørende sø. Cartland advarer Wilhelm mod det dårligt udtænkte sted, specielt fordi han vil lave en kunstig sø, og bliver nødt til at bygge en dæmning, som vil lukke for vandet til vindens flod. Den løber igennem nogle Cheyenneindianers landsby, og har betydning for deres eksistensgrundlag. Mens Cartland er ved at bade bliver Wilhelm og Co.'s lejr overfaldet af cheyennerne, Cartland når for sent tilbage og fanges af indianerne - Wilhelm og Cecilia slipper væk. I stedet for at dræbe Cartland, bliver han oppasser for en af stammens familier, som har mistet det mandlige overhoved, og man følger de besværligheder han må igennem i stammen. Wilhelm og Cecilia er nået frem til det halvfærdige slot, hvor dæmningen er ved at være færdig. Cartland bliver mere og mere desperat i Cheyennelejren, og tænker på hvordan han kan slippe ud af suppedasen - det hjælper meget lidt at kvinden han jager for, har besluttet at gifte sig med ham, og at sønne kalder Cartland »far«.

Cecilia har igennem hele albummet været psykisk syg, man følger en helt fantastisk scene hvor hun bryder sammen nede ved en flodbred, og måden Blanc-Dumont bruger billed-mediet til at skildre dette er helt unik, hans vinkel - skiftevis fra floden, og i panorama - er helt fantastisk, det virkede enormt stærkt på mig.

En nat prøver Cartland at stikke af, men bliver stoppet af en Cheyenne, som havde gennemskuet ham, og også her viser Blanc-Dumont sit store talent -

Cheyennen er på hest, og over 2 sider jages Cartland imellem klipper, som en løve efter et lam. Uden unødvendig tekst følger vi Cartlands på forhånd fortabte undvigningsmanøvrer. Slottet er ved at være færdigt og dæmnningen lukkes så vandet standser i indianerlejren. De tror at dæmoner har lukket deres vandkilde, fordi ikke har udført en gammel hævn over en anden stamme (Crow'erne) og de drager i krig mod dem. Samtidigt går Cecilia om natten ind i Wilhelms soveværelse, løfter en stegegaffel, og...

Vi får ikke mere at vide, for vi stakler må lide, thi dette er sidste side, så vi læsere er godt ude og...!

Man må beundre dette album, det er helt fantastisk godt, historien er uhyggelig god, læseren får virkelig noget at tænke over, og drage egne konklusioner, for nok er der spørgsmålstejn, men tænker man lidt efter, løses de. Jeg tænker her på retfærdighed overfor indianerne, urimelige nedslagninger af store mængder dyr, fra indvandrerens side. Jeg tænker på det menneskelige indhold i livet, hvem ødelagde denne kompensation med alle dens muligheder? Jo tak, det kan måske godt lyde lidt sentimentalt, men det kan ikke siges for tit, for verden er langsomt blevet ødelagt af mennesker der tænker i magt og penge.

Blanc-Dumont tegner bedre og bedre for hver album der går, og overtager mere og mere Jean Girauds plads som Western-tegner nr. 1. Farvelægningen er helt i top, gad vide om han selv har farvelagt den? (En oplysning man savner i Fransk/Belgiske albums).

Jeg kunne blive ved, for dette her er det bedste, jeg har set i flere år - see for yourself... køb det idag.

Søren Håkansson

Auclair: Mailis, Carlsens tegneserie for voksne, Carlsen if 1980, pris 19,85 kr.

Så kom fortsættelsen af »slaverne«, andet bind af Auclairs fortællinger fra kommende tid.

Det er en serie, jeg ikke rigtig kan blive enig med mig selv om. Flot tegnet, spændende, oven i købet vist nok venstreorienteret! Alligevel er der et eller andet der gør mig utilpas, når jeg læser den. Jeg tror det er noget med dens skildringer af forholdet mellem kønnene. Uden at kunne sætte fingeren på noget bestemt, må jeg sige, at der er noget, der skurrer. Alle disse kvinder, der dør på bekvemme tidspunkter, så helten kan drage videre på sin ensomme færd, endnu mere knuget end før - og alligevel parat til den næste, der kaster sit blik på ham... Det er en drøn-uretfærdig beskrivelse, men den dækker alligevel over en ret forkrampet holdning til de dele, som går som en undertone i serien - kvinden som offer/opofrende, manden som den handlende, her ganske vist svag og tvivlende, men alligevel, mønstret er klart. Min hypotese underbygges også af første dels modstræbende forherligelse af de vilde rytterkrigere og deres mandsdominerende samfund.

På den anden side er det sjældent, at man i en tegneserieanmeldelse behøver at tage stilling til problemer på det plan, hvilket naturligvis betyder, at serien har en vis standard, og jeg vil da heller ikke entydigt forkaste den. Faktisk er den et langt stykke af vejen en nydelse at læse, den efterlader blot denne undertone af ubehag hos mig... Jeg ser frem til del 3, der skulle komme til efteråret og muligvis kan give en afklaring. I mellemtiden er de to udkomne bind trods alt noget af det bedre på markedet at investere i.

Per Vadmand

HARRY CHASE 3: 'drôle de bobine' af Moliterni og Fahrre, 48 siders farvealbum, Dargauds »Collection Aventures«. Pris 34,85 kr. - Fås i Fantask.

»Drôle de bobine« er en vellavet detektivpastiche. Den tvetydige titel hentyder formentlig både til en rulle negativer, der spiller en væsentlig rolle i handlingen og til heltens braktud. På trods af den unødvendige up-to-dateførelse af en helt, der tydeligvis burde have haft sit virke på Sam Spades og Philip Marlowes tid, har forfatterne formået at bevare den hyggelige tough guy stemning fra de amerikanske krimiers guldalder.

Helten er hårdkogt, ubestikkelig, gurgler i whisky om morgenen i stedet for at børste tænder og har en elendig økonomi.

Også intrigen er opbygget efter klassisk mønster. Den er kompliceret, fyldt med lig og forbrydere har en hovedrolle lige for næsen af detektiven og læseren, der alligevel ikke kan gætte, hvem det er.

Tegningerne og deres motiver er yderst velvalgte - tit behageligt enkle. Samtlige personer er kendte klicheer/ærketyper. Det gør bogen til behagelig læsning, da man føler, man kender dem på forhånd. Der er både millioner, natklubere, smukke kvinder og afstumpede gangsterhåndlangere.

Det eneste irritationsmoment er, at tekstboblerne er alt for store og at teksten i dem virker enorm. Det giver en følelse af, at historien oprindeligt er lavet i mindre format og siden forstørret op. Men alt ialt, en »must« for nostalgiske læsere af klassiske amerikanske 'who done it' detektivromaner.

Hans Kiesow

RAMIRO: »Le secret du breton. (Af William Vance, 48 sider, farvealbum, Dargaud, 1979) - Pris: kr. 33.25. - Fås i Fantask.

William Vance, der for et par år siden fik et hæderligt comeback med sin gamle westernserie *Ringo*, har ambitioner om at rykke frem i tegneseriefeltet. Dette fremgår klart af ridderserien *Ramiro*. Denne serie, som i grunden er en habil røverhistorie, pustes op til også at skulle være et kulturelt udsagn. Hvert album indledes med lidt kultur-snak og -billeder af middelalderruiner, hvad der dog ikke får Vance til i udpræget grad at udfolde sine bedste sider (kulisserne). Han kunne have fyldt serien med præcist tegnede detaljer og spændende panoramaer, kort sagt fremkaldt lidt rigtig middelalderstemning, men i stedet tegner han side-op-og-ned med ansigter. Og Vance's ansigter er, selv i en lidt

læsere streg og selv med lidt skægstubbe, noget af det mest kedelig man kan opleve på en tegneserieside. I stedet for at rendyrke det han kan (kulisserne), fremstår Vance altså som en tegner, der ikke kan styre eller kender sin begrænsning.

Eller for at tage et andet eksempel: i historien optræder en maya-prinsesse, og det får Vance til at indarbejde fotos af maya-ruiner på siderne. Men Vance er afgjort ikke avanceret nok til den slas mediekrukkeri. Det havde været mere vakst at tegne maya-landskabet. Igen: det er jo det Vance kan.

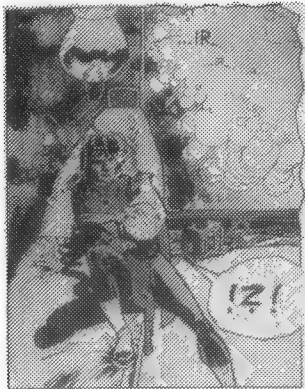
Ramiro snubler i Vance's ambitioner. Serien har dog en vis underholdningsværdi, endda mere end de bedste albums med *Bruno Brazil*. Denne agentserie er jo aldrig rigtigt underholdende (ud over billed-planet), den mangler et par glimt i øjet, bortset fra at den ideologisk satser utvetydigt på slipsekulturens sejr. Ramiro er mere underfundig, og dermed mere underholdende, selv om en endelig vurdering afhænger meget af, hvordan historien og dens mange løse ender falder på plads i kommende albums.

Spørgsmålet er iøvrigt om ikke Vance's ambitioner var bedre tjent med, at han nørkledede videre med *Ringo*? Jeg tror det.

Ole Hansen

Le vagabond des limbes: »L'alchimiste supreme« (af Goudard/Ribera, Dargaud, 1979, 48 sider i farver). Pris: 35.00 kr. - Fås i Fantask.

Denne serie er ikke sådan at genrebestemme. Den kan minde lidt om Moliterni og Gigis fantasi-serier tilsat en pæn klat *Barbarella*. Den rummer en masse science fiction, tilsyneladende, men er nok primært en bagvedspejlet-komedie. Hovedpersonen Axle Munshine rejser rundt i rummet (hvilket rum kan man filosofere over) i et superrumskib sammen med venen Musky (der dog afslører sig som *veninden*), på jagt efter sin drømmekvinde. Bogstaveligt talt, for Axle har en maskine, der videooptager drømme, og det er i drømmene han møder hende. Hendes navn er Chimeer, og når drømmene afspilles efter sønnen, kan Axle både se og høre sin elskede. Det kan lyde som en gang science fiction - omskrivning af Jung/Freud, og det er det måske også, men det er primært en charmerende, underfundig og ganske grotesk leg med symbolerne. Egentlig er det forbløffende at historien kan bikse så mange forskellige elementer sammen og få det hele til at glide med ned hos læseren uden synkebesvær. Fra den spinkleste poesi til de groveste påfund. Eksempelvis optræder i dette album en slags udgave af

Vorherre (Axle skønner, at han da må kunne åbne vejen til drømmene), men Vorherre er faldet slemt af på den, siden han skabte menneskene. Han prøver ganske vist at bakse med lidt knogler og ler, men resultatet bliver et sandt monster (dog med den elskedes stemme), og Axle må søge videre i det uendelige rum. Vorherre er iøvrigt fremstillet som en gammel libertiner, der keder sig muntret med øl, orgier og hornmusik, og som ikke tager det så nøje med moderne påfund som træk og slip.

De meget fantasifulde og livlige billeder genskaber fint seriens specielle univers. Man skal nok vænne sig til det, men jeg blev i hvert fald turnet på.

Ole Hansen

L'AGNONE af Buzzelli, 47 sider, sort-hvid, Dargaud 1980, Collection Pilote. Pris 34,25 kr. - Fås i Fantask.

»L'agnone« handler om undertrykte og undertrykkere. Hovedpersonerne, en »stærk« og en »svag«, ligner hinanden som enæggede tvillinger og deres navne er anagrammer af hinanden (KATAPECKIO TEK CIOPAKA). Dobbeltheden, mellem stærk/svag - god/ond - jæger/bytte, er bogens sande tema; den er da også trykt i sort/hvid.

L'agnone, en sammensmeltning af agneau/lion, symboliserer både dualismen og enheden: snart er den aggressiv og dominerende, snart et ynkverdigt mishandlet dyr. Vi er alle både udnyttede og ofre, siger Buzzelli. Dette synes også at inkludere ham selv idet hans to hovedpersoner Katapeckio/Tec Ciopaka er tegnet som selvportrætter.

Handlingen er ganske interessant i sig selv: en revolutionær teaterinstruktør prøver at sætte et anti-statsmagtsstykke op. Dertil skal han bruge nogle »oprindelige« skuespillere, som han finder blandt en samling af de mest afstumpede forbrydere, man kan forestille sig. Imidlertid har han problemer med politiet, der for-

veksler ham med hans dobbeltgænger, forbrydernes konge. Mange momenter i handlingen er både overraskende og bizzarre. Desuden er den veltegnet. Personerne er realistiske, ikke karikaturer, og tegningerne af l'agnones gebærden er suveræne. Kort sagt er bogen en elegant kombination af en elementært spændende historie og en udlægning af en udalistisk filosofi.

Hans Kiesow

FIRAZ ET LA VILLE FLEUR af Ph. Druillet og Mr. Piccolo. 48 sider, farvealbum. Dargaud, 1980, Collection Pilote. Pris 34,25 kr. - Fås i Fantask.

Bogen består af to historier, der begge foregår i en anden verden og handler om den Robin Hood/don Quijote-agtige Firaz. I den første historie, der er på 14 sider, tager Firaz, drevet af nysgerrighed, på sit ellerslignende ridedyr ind i en pragtfuld by der forlades af sine indbyggere. Byen, der viser sig at være den ene del af en slags parasit-symbiot, fanger Firaz. Den anden del af symbioten er nogle afskyelige fiske-sfinxer, som Firaz kalder vampyrer. Da de forsøger at æde Firaz, finder han ud af, at byen har et øje, der er magen til vampyernes. Da han stikker det ud, eksploderer byen og sfinxerne; men de dør selvfølgelig ikke - stumperne samler sig selv op og gror sammen igen. De er klare til at modtage nye ofre.

Tegningerne er stive, tunge og stilistiske, og den dårlige farvelægning hjælper ikke just med til at gøre den bedre.

Den korte historie er tematisk set om ikke identisk med, så i hvert fald parallel til den lange, LA VILLE FLEUR.

Den består af tre afsnit, der øjensynligt er lavet hver for sig, men som alligevel hænger sammen. I første afsnit narres Firaz til at blive konge i Blomsterbyen, der på mange måder brillere ved sin lighed med Rom/Byzanz på deres dekadences højdepunkter. De Satyricon'ske indbyggere synes ikke at beskæftige sig med meget andet end perverterede karnevalsorgier.

Da Firaz finder ud af, at man kun kan være konge i tre måneder, før man skal ofres til byen, skaber han med alkymi et alt ædende uhyre, der skal skaffe ham hævn. Imellem tiden glemmer han dog ikke sine kongelige privilegier og transformeres efterhånden fra Robin Hood til Prins John. I tredje og (heldigvis) sidste afsnit går Firaz og byens sidste rester totalt i opløsning af overflod og livslede. Det eneste, der ved slutningen er tilbage af byen (dens sande ansigt) er det grådige, altopslugende protoplasmauhyre.

Visse af tegningerne er om muligt endnu mere stive end i den korte

historie og de uskønne panoramaer mangler dybde og dimension.

I første og specielt andet afsnit domineres tegninger/ farvelægninger af røde klatter, et farvelægningsknæb der næppe vil vinde hævd blandt professionelle. Tegningen øverst side 24 er formentlig den styggeste, jeg endnu har set.

Tegning/ farvelægning efterlader et gnidret og støvet indtryk på mig. De er, som bogens indhold, dræbende indholdsløse.

Hans Kiesow

BONVI: APRES LA BOMBE - CHRONIQUES (Jacques Glenat 1979) 64 sider, sort/hvid album. Fås i Fantask.

Efter at Bomben udkom i Italien for nogle år siden, står den sig faktisk stadigt meget pænt. Men jeg har nu også altid holdt vædigt meget af BONVI, både hans Sturmtruppen (på dansk fra IP i mini-albumserien) og hans andre serier.

Her drejer det sig om 27 korte kronikker om livet efter at bomben har udslettet hvad vi kalder for civilisation, og efterladt mutanter, rotter og konserverdåser blandt ruinerne. Samt nogle normale mennesker. Det er ikke første gang temaet behandles i seriemediet, og sandsynligvis ikke sidste gang, om så vi må håbe - Pentagon og Barsebäck til trods - at denne slags erfaringer forbliver indenfor seriebladende.

Sædvanligvis, når det nu gælder denne slags serier, bolttrer man sig i Skræk - masser af blod og monstre (lækkert tegnet, selvfølgelig) - for siden at affyre »sanse-moralen« (?). Uden dog den større effekt, synes jeg.

BONVI gør det omvendt - der findes ikke noget særligt lækkert over hans tegninger. I modsætning til Wrightson, Corben, Ingels m.fl. er Bonvi's fylde og forvriddning klart uæstetisk. Det er måske derfor at den er så uhyggelig effektiv. De store paneller rummer mange små finesser, når man kigger nærmere på dem. Det er netop også denne klart overdrevne »grimme« karrikaturstil som gør at figurerne fremtoner realistisk i ruinerne og mørkets gemmer. Oftest virker personerne taget direkte ud af vor tid - komplet med kostume og attache-mappe. Så står de pludselig overfor en hel absurd verden, og lader som absolut ingenting. Det er manden fra den ikke længere eksisterende gade - og kvinde med for den sags skyld. Men bomben har haft sin effekt - en del af civilisationens masker er gledet af, og de menneskelige drifter virker herved opforstørrede: At spise, elske, overleve, sikre børnenes liv dominerer det hele. Og kapitalismens skjulte love ligger åben hen: Mennesket er menneskets værste

fjende. Og hvis ikke lige det, findes der altid en eller anden fuldstændig meningsløs absurditet som gør at alting slår fejl. Som når en kvinde forsvarer sit barn ved at smide sten efter rotterne, og i kampens hede tar babyen selv for en sten. En anden kvinde lokker mænd til samleje, for at barnet kan få frisk mad!!! En præst åbner en børnehaven, og da børnene er ankommet åbner han straks en restaurant. Gæt hvad menuen står på . . .

De fleste historier kører på den måde - de minder ikke så lidt om de der syge vitser man kørte med under de kolde krigs-år, i ved: - Frue, deres mand er blevet kørt over af en damptrømmel! - Jeg er lige i bad, så skub ham bare ind under døren, tak!! - Men der findes alligevel mere i BONVI: En fortvivlen, en prut (?,-red.) og hånlatter overfor den trussel vi gennem neurotiske varsler har vænnet os til at betragte som normal.

Sidste episode i albummet sammenfatter det hele vel: En stakels ensom fyr leger Jesus i ruinerne. Han vikler en tornekrone om sit hoved, lægger sig på et trækors, slår med vellyst sømme ind, men så kommer han til højrehånden. Hvordan mon han skulle kunne klare at sømme den fast? Det hele slutter med et fortvivlet skrig!!!

Jeg synes at »Efter Bomben« er uhyggelig effektiv, og latteren bliver ofte siddende i kroppen på en. Men digst er at albummet alligevel, trods sin syge humor, ikke fremstår som kynisk eller defeatistisk . . .

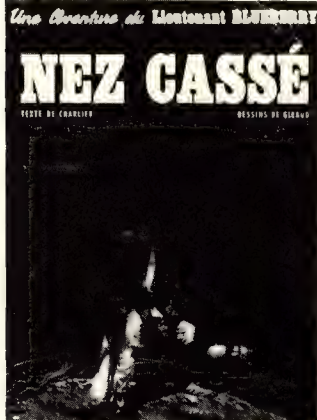
Horst Schröder

Jean-Michel Charlier og Jean Giraud: Nez Cassé. Neuilly-sur-Seine, Dargaud, 1980. (Une Aventure de Lieutenant Blueberry). - Fåes i Fantask og den franske boghandel.

Overlevede Blueberry »Angel Face«? Er Blueberry-sagaen slut? Vi har efterhånden ventet i fem år på at få dette besvaret, men nu er fortsættelsen, »Nez Cassé«, endelig udkommet. Der kan jo nok gå endnu et par år, inden den udkommer som album på dansk, men i løbet af 1980 skulle man kunne læse den i sort/hvid i Interpresses planlagte månedshæfte, »Zack«.

Blueberry befinder sig efter tog-eksplosionen i »Angel Face« nu hos Cochises apacher. Den lapsede og storpalende Wild Bill Hickock er på sporet af ham sammen med en anden professionel menneskejæger og dennes sporhunde, samt en god del af det amerikanske kavalleri, hvis opgave det er at finde og uskadeliggøre apacherne.

Blueberry har opnået status af krigs-høvding og lægger som sådan indianernes strategi overfor fjenden, dvs. kavalleriet. I konfliktsituationer sørger han for at genere sine tidligere kolleger mest muligt uden udgyldelse af blod og tab af menneskeliv. Dermed bringer han sig i et modsætningsforhold til en del af de unge krigere med den ambitiøse og hævngerige Vittorio i spidsen. Et modsætningsforhold, som tilspidse, da Cochise som følge af et hjerteslag midlertidigt må trække sig tilbage og overlade høvdingeværdigheden til Vittorio. Sammen med sine krigere beslutter sidstnævnte sig for at massakrere mandskabet på et delvis affolket fort. Som så ofte før lider Blueberrys tro på en ublodig løsning af konflikten mellem indianere og hvide altså skibbrud, og på trods af sin fredløse status og de 50.000 \$, som er udsat som dusør på hans hovede, vælger han at advare den ellers dødsdømte garnison. En arrestation af den desillusionerede, hårdtprøvede og livstrætte eks-løjtnant er derefter helt uundgåelig!

Men vil Blueberry blive hængt som en geme forbryder? Vil Cochise komme sig efter sit hjerteslag? Vil Cochises datter, Blueberrys elskede, dø af det fatale skudsår, hun har pådraget sig? Vil det lykkes Wild Bill Hicock at få dusøren udbetalt, selvom det ikke er ham, som har fanget Blueberry? Vil det lykkes kavalleriet at uskadeliggøre Vittorio og hans apacher? Eller vil det lykkes dem at massakrere kavalleriet? Er der overhovedet noget som vil lykkes? Dette og mange andre spørgsmål vil blive besvaret i næste episode af serien, »La longue marche«, som forhåbentlig udkommer inden altfor længe!

Som altid, når Charlier og Giraud danner par, bliver resultatet en yderst kompliceret og spændende historie. Men selvom de endnu engang har taget udgangspunkt i indianerkulturens sidste forsvundne krampetrækninger, er det ikke indianernes situation, som er det primære. Det primære er helheden, de mange forskellige interesser, som deltog i et spæn-

dende, men også særdeles sort kapitel af USAs historie. Et kapitel, som indianerne på forhånd var dømt til at tabe.

Målet har været at skabe en god og vedkommende historie indenfor rammerne af dette!

»Nez Cassé« er en passende blanding af sindigt opbygget spænding, alvor og humor. Den rummer omhyggelige natur- og miljøbeskrivelser til at angive og understrege atmosfæren og tidsbilledet, og nuancerede og troværdige personbeskrivelser, som giver plads til positive og negative egenskaber hos både indianere og hvide og hos den enkelte figur. Kort sagt, den rummer de elementer, som skal til, for at man kan fastholde et publikum også på et intellektuelt plan.

Men den rummer også tegninger, som præsenterer en helt ny side af Giraud. Stilen er meget mere pertentlig, end man før har set hos ham (måske fordi han er begyndt at bruge fjerpen). Han anvender flere billeder pr. side - store bredt beskrivende og små detaljesøgende - og sætter dem sammen til en flydende og medrivende tegneseriefortælling. I flere tilfælde klarer billederne sig uden tekst i længere sekvenser, i andre drukner de næsten i talebobler. I begge tilfælde er det med velberådet hu, og på intet tidspunkt går det ud over den flydende læseoplevelse eller over forståelsen i det hele taget.

Girauds stil virker mere »tæt«, mere impressionistisk, end det har været tilfældet i tidligere episoder af serien.

Hvad farvelægningen angår er den ligesom tidligere en udsøgt nydelse. Det bliver spændende at se, hvilken betydning de manglende farver vil få, når »Braktud«, som den vel kommer til at hedde på dansk, præsenteres i »Zack«. Jeg kan ikke forestille mig Giraud uden farver til at udbygge stemning og atmosfære!

Anders Hjorth Jørgensen

Jean-Michel Charlier og Jean Giraud: Cavalier Bleu. Neuilly-sur-Seine, Dargaud, 1979. (La Jeunesse de Blueberry, 3).

Episoderne fra Blueberrys ungdom hører vitterligt ikke til tegneseriehistoriens mesterværker. Hvis de lange episoder ikke havde banet vejen, ville ingen have fundet på at anmelde dette album.

»Tonnere sur la Sierra« forekom på dansk i »Jet-bog« nr. 5. En større bagatel end dette korte intermezzo fra løjtnant Blueberrys tid på Fort Navajo bliver sær at finde. På de 14 sider sker der vitterligt intet andet, end at vore helt fanger tre farlige forbrydere efter 7 siders skudveksling i silende regn. Spændingsforladt tids-spilde!

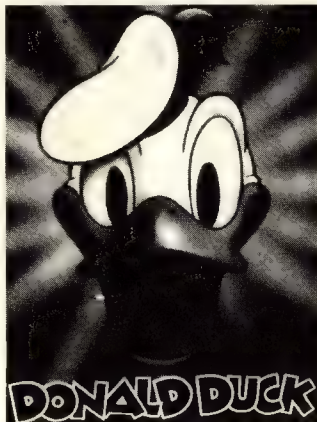
Så er der spændingsmæssigt mere at hente i de to borgerkrigs-

historie »Chasse à l'homme« og »Double Jeu«. Sidstnævnte, som først og fremmest skal fortælle, hvordan Blueberry brækkede næsen og mødte general Dodge, forekom i »Jet-bog« nr. 6 med titlen »Dobbeltspil«. Men spænding alene gør det jo ikke. Personbeskrivelsen er uinteressant og uden dybde, historierne uden andet mål, end det at sætte et par brikker på plads.

Heller ikke tegningerne er specielt gode. Dels fordi de er skabt til et mindre format end albumsformatet og derfor virker altfor grove og udetaljerede, men mest fordi den nye farvelægning er grel og ujævn. Hæslig er vist det rigtige ord!

Altså en udgivelse, som kun har berettigelse som tegneseriehistorisk specialitet, og som kun kan interessere de samlere, som absolut må have Blueberry-sagaen komplet!

Anders Hjorth Jørgensen

Marcia Blitz: Donald Duck, - fås fra RunePress - se katalog

Endelig sker der noget ordentligt! En hel stor tyk bog i flotte farver om Anders And! Flotte billeder fra film og serier, reproduktioner af Barks-oliemalerier, Interviews, fotografier, inside information fra disney-studierne, min sjæl, hvad vil du mere...?

Jeg kunne egentlig godt slutte anmeldelsen her, men Torben venter nok lidt mere, når han giver mig sådan en stor, flot bog til anmeldelse, altså: Dette storværk, som er en follow-up til det tidligere om Mickey Mouse, giver en virkelig udtømmende gennemgang af Anders And's tilblivelse (samtlige myter refereres, men sandheden er stadig dunkel) af hans filmkarriere med detaljeret gennemgang af bl.a. Three caballeros og flere andre mindre kendte film, beskrivelser af Anders' bedrifter i krig - en periode, som af gode grunde ikke repræsenteres i diverse jule- og andre shows - af hans karriere såvel i aviser som egne hæfter og af TV-årene. Derudover en række gengivelser af diverse disney-tegneres versioner af Anders i forskellige klassiske maleres streg! Dette er sammen-

med førnævnte gengivelser af Barks-malerier næsten nok til at jeg ville anbefale bogen selvom resten var af ringere kvalitet, hvad det ikke er! Og sidst, men ikke mindst en komplet film-fortegnelse.

Det er faktisk en nødvendig anskaffelse for alle Disney-elskere (og -hadere, så de kan få lidt større viden om, hvad det er, de udtaler sig om - der fik I DEN!)

Per Vadmand

Det er egentlig fantastisk, at man kan sælge 30.000 eksemplarer af hver ny titel i serien om »Flip & Flop« - i Danmark alene! Serien er godt nok det totale kaos, men på trods af de uanede udfoldelsesmuligheder dette giver, er variationerne få. Men nu er man altså nået til album 11, som har titlen »De kære små«, og som henter sine skurke fra skrækgenren. Og troen på seriens fortsatte succes må være stor, for nu kan man også græmme sig over »Flip & Flop pocket 1«, som handler om det samme, som de 11 albums!

Nej, hvis man skal mere sig over anarkistiske løjer, så vil jeg anbefale »Mad pocketbog 7«, som rummer 128 sider Don Martin-kaos, bl.a. »Kaptajn med Flipkompa'niet«, en af de sjældne tegneserier, som ikke tager skade af at blive læst flere gange.

Selvom det samme er tilfældet med flere »Lucky Luke«-episoder, har jeg nu ikke lyst til at gøre forsøget med »Joss Jamons bande«, nr. 38 i den danske serie, nr. 11 i den oprindelige. Godt nok skæg og ballade, men uden den elegance og spidsfindighed, som kendetegner f.eks. »Penge til Ratata« og »Grønskollingen«.

Når vi nu er ved westerngenren, kan vi jo ligeså godt gøre os færdige med den nye »Morgan Kane«, »I dragens klør« - nr. 5 i serien. Måske nok en historie af de bedre set i forhold til de foregående Morgan Kane-episoder, men stadig uden dybde i karakter- og miljøtegning. Og stadig en serie, som accepterer drab og vold som eneste løsningsmodel. En frastødende trivialitet!

Forøvrigt kan ingen efter dette album være i tvivl om, at Ernst Veivle Olsen »snyder« i sine tegninger. I mange tilfælde bruger

han simpelthen fotografier som udgangspunkt, og tegner blot ovenpå! Men pænt ser det jo ud!

Der kan ikke være tvivl om, at jeg har mere tilovers for fredsprædikanten og blomsterbarnet Cossey, hvis fjerde album om Jonathan, »Bodhisattvas vugge« netop er udkommet. Også selvom han for en gang skyld bringer lidt spænding af den mere actionfyldte slags ind i serien. Også her må et par mindre behagelige personer lade livet, men modsat »Morgan Kane« som en naturlig følge af de begivenheder som tegneserien beskriver. To af de tre lejermordere må dø for at deres offer, drengen som er den kommende Dalai-Lama, kan overleve.

En smukt tegnet historie om det forudbestemte, men lidt perspektivløse i forhold til de tre tidligere.

På en måde handler »Pilot til leje« 2, »Tusind års døds-kamp« også om noget forudbestemt, og udspiller sig forøvrigt på de samme kanter som »Jonathan« omkring Himalaya. Men modsat Cossey har Godard ingen ambitioner i retning af det dybsindige. »Tusind års døds-kamp« er en kontant underholdende tegneserie på det bastant humoristiske plan om en fyrste, som forsøger at undgå døden ved at lade sig nedfryse sammen med den altid heldige pilot, Martin. Om tusind år vil lægerne sikkert have fundet opskriften på udødelighed!

Også »Luftens Ørne« handler om raske flyvere i realistiske rammer, men med en malplaceret klov til at fremkalde det anstrengte smil. I nr. 9, »Kampen om prototypen«, som Uderzo har tegnet og Charlier skrevet, har klovnen Laverdure en lidt for dominerende rolle i de få scener, hvor handlingen undlader at fokusere på diverse flyvende objekter. Absolut et af de mindre heldige albums i denne normalt spændende og velfortalt flyverserie.

Jeg bør måske lige bemærke, at Uderzo langt overgår Jije med hensyn til karaktertegnning. Godt nok havner førstnævnte ofte ovre i karrikaturen, men til gengæld har hans figurer individuelt liv som rækker ud over det trivielle.

Både »Pilot til leje« og »Luftens Ørne« lider af en alvorlig mangel på kvindelige islet. Det finder man dog til overflod i en anden flyverserie, ovenikøbet samlet i en enkelt person. Serien er »Natacha«, damen hedder det samme! Interpresse er nået til nr. 7 i serien, som selvfølgelig er nr. 1 i den oprindelige udgivelse. Titlen er »Hovedjægerens land« og serveringen ikke væsensforskellig fra det, vi har set i de andre albums. Dvs. en udmærket blanding af humor, spænding, eventyr og romantik henlagt til en eksotisk egn af kloden. Her Sydamerikas jungle, hvor man gør klogt i ikke at tabe hovedet! Walthery tegner og fortæller med hjælp til det sidste fra Gos.

Men som så mange andre af de her nævnte albums er »Natacha« 7 også blot en halv times velproduceret underholdning! Hurtigt læst, hurtigt glemt!

»Blåfrakkerne« lider af en uheldig balance mellem humor og realisme. Det samme kan af og til spores i Cauvins »Sammy«, som tegnes af Berck. Album 8 af denne serie, »På kant med pigerne«, er dog herligt velafbalanceret og besidder forøvrigt det sympatiske træk, at de to (uheldige) detektiver denne gang distanceres helt af en halv snes uregerlige piger, alle døtre af diverse uforbederlige forbrydere med hver sit speciale. Det sidste er nedarvet i pigerne. Som altid i denne serie er der tale om gode tegninger i den humoristiske karrierede stil, men for engangs skyld hæver historien sig også over gennemsnittet (og over seriens øvrige bind) ved konstant at rumme overraskende, urkomiske indfald og ved at være intelligent humoristisk i beskrivelsen af de mandlige figurers opfattelse af deres egen »helte«-rolle.

En enkelt handlekraftig dame forekommer også i »Max Jordan« 3, »Bilen der druknede«. Men Alex, som hun hedder, fører nu her en mere tilbagekrækket tilværelse end i de to første albums.

Som detektiv-tegneserie adskiller denne sig handlingsmæssigt ikke fra det store gennemsnit,

selvom Tillieux har gjort sig hæderlige anstrengelser for at få sit produkt til at ligne en vis Hergés. Det eneste virkelige plus ved serien er tegningerne - dvs. seriens lay-out. De rummer fart, spænding og stemning og formidler handlingen på fremragende vis.

Ligesom »Max Jordan« hører »Tim og Thomas« hjemme i detektivfaget og henvender sig til et børne-publikum. Album 2, »Co-bræen«, indeholder de samme charmerende tendenser som forgængerne (her tænkes også på »Trumfserien«). Heltene er godt nok eksperter på deres felt, men er det med så mange åbenlyse fordomme og menneskelige svagheder, at de virker som et sympatisk bekendtskab. Tillieux historie rummer flere overraskelser, end man er vant til fra hans egen »Max Jordan«, og Wills tegninger er klare og overskuelige samt gode formidlere af historien.

Toppen af kransekagen nås med »Blake og Mortimer«, en af de få detektivtegniserier, som både børn og voksne kan have udbytte af. Nr. 5, »Marie-Antoinettes halssmykke«, er dog nok et af seriens svagere, fordi det så udpræget lægger sig tæt op ad den klassiske kriminal-gåde: Juveltyveri - forbryderen kendt, og do...! - detektiver opklarer gåden. Men igen er det Edgar P. Jacobs omstændelige og pertentlige måde at servere historien på, som giver læseren fornemmelse af at læse en tegneserie med lidt udfordring i.

Efter at have konstateret, at »Mini-album« nr. 25 indeholder »Baserne« 11. samling, kan vi passende gå over til de sidste fire albums i denne omgang. De er alle fortalt for børn og har fællesnævneren eventyr og fantasi.

Peyos »Smølfserne« nr. 10, »Smølfhistorier«, præsenterer 45 1-sides episoder om de små blå. En del af dem glimrer gennem en stille, lidt underfundig humor, men jeg må nu indrømme, at jeg foretrækker de længere historier, selvom de nu også er faldet af på det her på det sidste. Men den opfattelse kan man måske takke Johnny Reimar for!

Macherot er en af mine erklære-

rede yndlinge. Han er en af de få børnerettede tegneserietegnere, som slipper godt fra at blande realisme og fantasi.

I »Kloro« nr. 3, »Kloro og fribytterne«, er rovdirene igen skurke, og det kan jo nok få en og anden fra foreningen til dyrenes beskyttelse til at råbe vagt i gevær! I så fald bør man bemærke, at rovdirene sjældent beskrives som onde. Macherot lader dem udføre de handlinger, som naturen kræver, og iklæder dem så forøvrigt et forsonligt skær.

Hvad jeg ellers mener om serien og Macherot, kan man læse i KS nr. 36!

Macherot har også medvirket ved manuskriptudformningen af »Isabelle« 2, »Kærlighedsbæltet«, sammen med Franquin og Delporte. Som man kunne forvente har alle disse gode kræfter i forening skruet endnu en god historie sammen til denne serie, der vanen tro starter på det meget jordnære plan, repræsenteret ved Isabelle og hendes tante, og hurtigt arbejder sig ind i en fantasi-verden, hvor intet er umuligt. Men hvor det jordnære islet hele tiden bevares og skaber en sympatisk ironisk distance til de underholdende fantasier.

Løvrigt giver Wills fine tegninger historien ekstra vinger at flyve med!

»Oliver og Colombine« 5, »Karavellen fra ligemeget hvor« har helt mistet jordforbindelsen. Det er fantasi, skæg og ballade - virkelighedsflugt så det forslår. En sådan er der nu ikke noget uheldeligt ved, så længe læseren ikke forbliver i sin fantasiverden, og da slet ikke, når den er frembragt med en så smittende originalitet og fortælleglæde, som det er tilfældet her.

Gregs historie bobler af lystige indfald, som sekunders fint af Danys raffinerede og detaljerede tegninger. Godt nok er de to hovedpersoner lidt for smukke og blankpolerede at skue, men de har nu også kun en funktion tilsvarende Tintins som katalysatorer for begivenhederne. Resten af persongalleriet sprudler af liv, humor, fantasi og uhygge!

Anders H. Jørgensen

Jeg kunne tænke mig at følge op at stå:

En udstilling, der kan cirkulere rundt om i landet. Den skal gerne bestå af eksempler på hvad danske seriekunstnere formår. Samtidig skal det selvfølgelig være medlemskampagne.

En jævn udgivelsescyklus for Internt Blad. Det skal virke som igangsat, og skal gerne give gode ideer.

At få oprettet en hel mængde lokal- og interessegrupper, for at undgå det vi før har været inde i: Enkelte folk laver alt arbejdet, medens den resterende medlemsmængde bare sidder og skriver vrede brev med jævne mellemrum. Det skal være aktivitetscentre, hvorfra vi kan komme langt omkring. Vores magt skal vokse!

AT påbegynde udgivelse af Seriemediet, hvori de lokale grupper kan have et forum for udveksling af eventuelle forskningsresultater. Detg bør dog ikke være den aktivitet vi indleder med at bruge alt vort krudt på, da det meget let kan ende med, at vi så er tilbage i forbundet med de få aktive og de mange passive. Der findes jo stadigvæk flere blade der udkommer med ujævne mellemrum.

At etablere et bibliotek. Der har eksisteret et bibliotek som ingen rigtig har vidst hvad indeholdt. Den institution jeg påtænker, skal indeholde en hel masse registre som skal stilles til rådighed for folk, der ønsker at studere forskellige ting. Desuden skal det selvfølgelig gerne indeholde forskellige art-zins, fan-zins bøger m.m.

Man kan selvfølgelig spørge sig selv om DDT overhovedet har nogen berettigelse. Det mener jeg så ganske bestemt at det har. Vi bør gøre opmærksom på at der findes en hel mængde unge talenter herhjemme, de bør støttes på bedste måde. Også ved at kræve statstøtte til tegneserietegnere.

Der er ved at ske en meget kraftig monopol-dannelse på det danske, ja i hele skandinavien. Det ejes for størstedelens vedkommende af den svenske mediekoncern, Bonnier. Herhjemme har vi så Gutenberghus til at yde lidt modvægt, og ligeledes Winthers forlag, men de bør nok støttes i deres forsøg på at konkurrere med de Bonnier-ejede selskaber Interpresse og Carlsen/lf. Derfor bør det danske tegneserieforbund støtte enhver udgivelse der kan være med til at konkurrere.

Opgaver mangler der faktisk ikke - derimod mangler der mennesker der kan igangsætte den danske befolkning.

Flemming Rasmussen
Bytoften 2 A
8660 Skanderborg

Kære Flemming,
Skal jeg forstå det sådan, at vi skal ud og ribbe kioskerne for »Anders And & Co.«, »Feltserien«, »Gøg og Gokke«, der udgives af »danske« forlag, således at Interpresse og Carlsen ikke får solgt »Valhalla«, »Rune T. Kidde«, »Poeten og Lillemor«, »Livets gang i Lidenlund«, »Søren Spætte« af Freddy Milton, og at kommende produktioner af danske serier indstilles på grund af manglende interesse? I så fald må du huske, at forlaget Aller udgiver bl.a. »Sølvpik« og »Snurre Snup«.

Iøvrigt: Gutenberghus sælger over halvdelen af alle tegneserier i Danmark (i kraft af Anders And); Interpresse ejes kun delvis af Bonnier; Bonnier må ikke udgive serier i Danmark, så det bliver ikke et svensk forlag der udgiver Carlsen Comics. Staten er det absolut største monopol, der findes i Danmark. Carsten Søndergaard

HAR DU EN
KOMMENTAR?
SÅ SKRIV DEN
TIL KS BREV-
KASSEN....
NATASCHA KLARER
LUFTPOSTEN!

Nedenstående amerikanske comicbooks og magazines sælges.

3.00 kr.

Action comics 441,464 Adventure comics 423,424,428(slidt),446,450 Spiderman 184 Aquaman 60 Brave & Bold 138,140,141,145,149,150,154 Captain America 228 Daredevil 160 DC Presents 9 Devil Dinosaur 2,7 (Kirby) Eternals 7,9,12, 14-17 (Kirby) Fantastic Four 216-218 Firestorm 1 Flash 247,261 Freedom Fighters 10,11,12 Ghost Rider 29,33 Ghostly Haunts 37(Ditko) Invaders 13, 16,17 Isis 3,5 Johnny Thunder 2 Legion of Superheroes/Superboy 255-258, 260-264 Mad 204,211,214 (Bagsider krøllede) Marvel Chillers 7 Marvel Prem. 48 Marvel Teamup 77,78,82,86 Mr.Miracle 25 Ms.Marvel 4,5(Mindre defekt), 7,10-16,19,22,23 Omega 5 Phoenix 2,4 Plop 16(Wood) Shogun Warriors 8 Che Hulk 2,3,6 Showcase 96-98 Son of Satan 2 Spiderwoman 13,15,22-26 Starfire 2 Star Hunters 3 Star spangled War Stories 200(Kubert) Star Wars 11 Strange Adventures 240 Strange Sports 2 Strange Tales 182(Ditko Reprint SF 123,124) Supergirl 5,6 Superman 339-343 Teen Titans 47-49 Thor 285 wonder Woman 224, 235-242,244,245,247,249,252-258 Worlds Finest 241,242

5.00 kr.

Adventure Comics 401,405-408 Batman 200(Slidt) Batman Family 2,9 Brave & Bold 107(mindre defekt) Daredevil 105(Starlin,slidt) DC Presents 1 Detective Comics 412,413,428 Devil Dinosaur 1(Kirby) Doom Patrol 124 Eternals annual 1(Kirby) Fantastic Four 158,169 Howard the duck magazine 1(mindre defekt) Man-bat 1(Ditko) Invaders 4 Phoenix 1 Plop 13,14 (hhv.Wood,wolverton cover) Phantom Stranger 21,29,30 Shade 1(Ditko) Super DC Giant s-26 (Aquaman) Superman Family 170,172,175,179,180 Teen Titans 26-28,33 What if 10,17

8.00 kr.

Action 500(68 sider) Adventure 397,399 Detective 352 Eternals 1 (Kirby) Mr.Miracle 13,15 (Kirby) Ms.Marvel 2 Nick Fury 10(1968,slidt) Phantom Stranger 24,25 (Kaluta) Star Wars 7,8 (som nye) Superman 237 Superman Family 188,190,193,197 (68 sider) What If 4 Wonder Woman 185,187,189,190 (1969) Rook 1 (Warren) Dr.Strange 3

12.00 kr.

Detective 481,482 (Starlin,68 sider) Heavy Metal 27-34 Mr.Miracle 3 (Kirby) Ms.Marvel 1 Peter Parker 1 Red Sonja 1 Vampirella 22,23 (1973)

De fleste er ret pæne (vf-m),og ingen har større mangler eller er slidt i Stykker.(Mindst vg).Porto :4 kr. uanset størrelse.Da jeg kun har 1 eksemplar af hver,vil jeg gerne have alternativer eller kontaktes for ordre.Betaling: giro 6 74 89 88 ,gerne ved bestilling (Men ikke nødvendigvis)

Flemming Rasch,Wesselvej 41,4760 Vordingborg (evt.tlf.03775328 lørdag 14-16)

Jeg vil gerne i kontakt med nogen,der kunne tænke sig at få nye an.hæfter leveret pr. surface mail,således at de kommer ca. en måned senere,men er 25-40 % billigere end i butikkerne.

Vedlæg helst et frimærke til svarporto

Kære Peter & Søren!

-Jeg er meget træt, og tager derfor en lille rask ferietur udi det sydfynske - ku' i ikke (selvom jeg ikke er helt begejstret for det!!) klare kabinettet i KS 37 - i må jo karakteriseres som tilstrækkeligt dumme til at finde på noget fjoget.

Kærligst Kidde (bestyrer)

Kidde.

Hej Jensen!

-Vi tror nok det endeligt er lykkedes for os at ku' slå teltet op på under tre døgn (hvis bare Ingo ve' la' vær og blande sig) - så vi skrider nu.

Du fixer lige de' der med kabinettet, ikk?

Rejsende - Søren & Peter

SØREN & PETER.

Kære allesammen!

-Jensen smuttede lige ud af døren - meget hurtigt, på ferie - med kabinettet i kufferten. Undskyld - på forlagets vegne (og jeg kan så'n set ikke gøre for det, vel?)

Venligst - Bente Hansen

HANSEN.

MEN KIDDE'S KK-
VENDER TILBAGE
FRA SY'FYN NÆSTE
KS....

EFTERSNAK

Det er sommertid, agurkerne slår smut i solnedgangen - hvis man ellers kan se den for regn. Det er rigtig ferietid - og bortset fra politikerne, der energisk jager en energiminister - gør alle det mest fornuftige: ta'r på ferie!!!

Hvilket dette nummer af KS også umiskendeligt bærer præg af - men det ta'r vi altså i strakt arm, bare at I ved det! Til gengæld er det lykkedes os at blive næsten ikke forsinkede (lidt er vi stadig, men rytmen skal jo holdes). Den planerede artikel om serieudstillingen har desværre måttet udgå, men vi satser meget stærkt på at ha' den med næste gang. Kidde (som er manden bag udstillings-artiklen) ferieresiderer på sy'fyn, og de midlertidige Kabinetsbestyrere Madsen/Håkansson (som havde fået tilladelse til et feriekabinet af den glørværdige red.) danser rundt i det irske (sammen med Ingo Milton er de igang med at lægge kulør på den grå og triste irske hverdag - iøvrigt øvede de sig en uges tid i Roskilde, i haven hos Peter's forældre, på at slå et telt op), og 2. mand til kabinettet, selveste fornævnte glørværdige red., er da dette skrives på vej ud af døren til Frankrig, så han skal skynde sig at blive færdig med sin spalte her!! - Kiddes Kuriøse Kabinet vender dog frygteligt tilbage i næste nummer (ØV, ØV, ØV, - ?? !! uden afsender).

I næste nummer bringer vi også det eksklusive interview, der blev os forondt da Will Eisner for nyligt gæstede København - se omtale andetsteds i dette nummer af KS*

Næste portræt af franks/belgiske tegnere (vi har præsenteret Hermann/Macherot og Auclair i de seneste KS'er) bliver Giraud - længe ventet!

I august drager vor red. (ham den glørværdige) afsted en måneds tid til USA, så en større rejse-rapport er nok at vente udi efteråret.

Til efteråret starter vi også vor længe annoncerede tema-serie om det danske seriemarked - et tema-nummer om Gutenberghus er under udarbejdelse. Og så har vi som lovet rokkeret lidt om på Rune-press-kataloget fra dette nummer - håber det må kunne behage.

Nok for nu - god ferie!!

Jensen

læs i dette nr. af ks: portræt
af auclair · tegneserier i
undervisningen · med ks
i byen · vor serie · tegnese-
markedet ect. --

